

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Arviointikertomus 2025

LAPPEENRANNAN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNTA 20.5.2026

LAPPEENRANNAN KAUPUNGINVALTUUSTO 1.6.2026

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunnan toiminta.....	1
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintojen käsittely	4
3. Kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden analyysi	8
Investointien toteutuminen	12
4. Lappeenranta 2037 -strategian toteutuminen vuonna 2025.....	15
5. Toiminnallisten vuositavoitteiden toteutuminen.....	19
Yhteiset palvelut.....	19
<i>Toiminnan tavoitteiden arviointi ja arvioinnin painopistealueet</i>	<i>20</i>
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut	30
<i>Toiminnan tavoitteiden arviointi ja arvioinnin painopistealueet</i>	<i>30</i>
<i>Lasten ja nuorten palvelut</i>	<i>31</i>
<i>Kulttuuri- ja liikuntapalvelut.....</i>	<i>36</i>
Kulttuuripalvelut.....	37
Liikuntapalvelut	40
Kaupunkikehitys.....	43
<i>Toiminnan tavoitteiden arviointi ja arvioinnin painopistealueet</i>	<i>43</i>
6. Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointi	50
7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	55
8. Konsernivalvonta	57
9. Henkilöstö.....	59
10. Yhteenveto	64

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan päätehtävä on kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi kunnassa ja kuntakonsernissa. Lisäksi lautakunta arvioi, onko toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Muita tehtäviä ovat tilintarkastuksen järjestäminen, hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu sekä sidonnaisuuksien valvonta.

Valtuusto hyväksyy kuntalain 110 §:n mukaan toiminnan ja talouden tavoitteet talousarviossa ja -suunnitelmassa. Tarkastuslautakunnan arvioinnissa korostuu kuntalaisen näkökulma. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninään ovat kertomusvuonna olleet:

JÄSENET	VARAJÄSENET
Järvenpää Heikki, pj.	Rapi Kalle
Haapakorva Marja-Liisa, vpj.	Jämsén Kirsi
Abdelrahman Azzuni kv 2.2.2026 saakka	Maijanen Jarno
Seppänen Tommi kv 2.2.2026 alkaen	
Pulkkinen Tiina	Rosenqvist Christa
Puolakka Tiia	Vahtokari Tarja
Arminen Antti	Lukkari Pekka
Sipiläinen Anna-Maija	Kirsi Mari
Auranen Johanna	Lavikka Tiina
Nironen Arto	Kotajärvi Samuli

Tarkastuslautakunnan esittelijänä ja sihteerinä on toiminut tarkastuspäällikkö Eija Tella-Pätäri. Tarkastuspäällikkö toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa.

Valtuuston valitsemana tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut arviointivuonna 15 kertaa. Tarkastuslautakunnan työ on perustunut valtuustokaudelle 2025–2029 hyväksytyyn arviointisuunnitelmaan, joka on saatettu kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Vuoden 2025 arviointia varten on laadittu erillinen työohjelma, jota on päivitetty arviointikauden aikana.

Arviointikohteet ja niistä tilikauden aikana tehdyt tarkastushavainnot ja johtopäätökset on dokumentoitu tarkastuslautakunnan omissa sisäisissä työmuistioissa. Arviointikohteita koskevat keskeiset havainnot on nostettu tiivistetysti esille tässä arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunnan jäsenet eivät ole osallistuneet niiden toimialojen, lautakuntien tai konserniyhteisöjen arviointiin, joiden toimielinten jäseniä tai varajäseniä he ovat tai joihin he ovat työ- tai virkasuhteessa. Tarkastuslautakunnan jäsen Tiina Pulkkinen on ilmoittanut esteellisyydestään eikä ole osallistunut Lappeenrannan Toimitilat Oy -konsernin arviointiin.

Tarkastustoiminta

Lappeenrannan kaupungin hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnan on tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Tilintarkastusta on suoritettu ennalta laaditun työsuunnitelman mukaan, ja tarkastuslautakunnalle on annettu raportteja tilikauden aikaisen tarkastuksen havainnoista. Tarkastuslautakunnalle esitellään vuosittain myös sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelma ja raportti sisäisen tarkastuksen toteutumisesta. Sisäinen tarkastaja on esitellyt tarkastuslautakunnalle sisäisen tarkastuksen vuosiraportin 2024–2025 sekä tarkastussuunnitelman 2025–2026.

Arviointiprosessi ja tietolähteet

Tarkastuslautakunnan tilikauden aikaisessa arviointityössä sekä tässä arviointikertomuksessa esitetyt havainnot, johtopäätökset ja kehittämisehdotukset perustuvat tarkastuslautakunnan arviointityössään käyttämiin tietolähteisiin. Tietolähteitä ja tausta-aineistoja ovat muun muassa

- Lappeenranta 2037 -strategia
- Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025–2027
- Tilinpäätös 2025
- Strategian toteutumisarportointi
- Osavuosisikatsaukset
- Tarkastuslautakunnan tilikauteen 2025 kohdistuvat haastattelut, haastatteluihin liittyvät arviointimuistiot ja muu haastattelujen yhteydessä saatu arviointimateriaali
- Arviointikertomus 2024: keskeisimpien havaintojen ja niiden pohjalta tehtyjen kehittämisehdotusten toteutuminen tilikauden 2025 aikana

Valtuuston asettamat sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet ovat kuntalain 121 §:n mukaisesti arvioinnin ensisijaisena lähtökohtana. Tarkastuslautakunnan tekemä arviointityö on suunnitelmallista ja jatkuvaa, mikä mahdollistaa kokonaisvaltaisen arvioinnin tekemisen ja lisäksi tilikausittaisiin painopistealueisiin syventymisen ja niiden esille nostamisen arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunta myös valvoo, että edellisinä vuosina arviointikertomuksessa esille tulleisiin havaintoihin ja niihin liittyviin kehittämisehdotuksiin on reagoitu ja tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty. Kaupunginhallitus on antanut selvityksen valtuustolle arviointikertomuksen 2025 johdosta tehdyistä toimenpiteistä 1.9.2025.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain 84 § mukaan sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Sidonnaisuuksia käsiteltiin tarkastuslautakunnassa 8.10.2025, 12.11.2025 ja 3.12.2025, ja ilmoitukset toimitettiin edelleen valtuustolle tiedoksi 8.12.2025.

Tarkastuslautakunnan esitys kaupunginvaltuustolle

Kuntalain 121 §:n mukaan kaupunginhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus, lautakunnat ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittävät lokakuun 2026 loppuun mennessä valtuustolle, mihin toimiin niiden vuoksi on ryhdytty.

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintojen käsittely

Kaupunginhallitus antoi vastineen vuoden 2024 arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin. Kysymykset ja niihin saadut vastaukset on tiivistetysti kerätty taulukkoon. **Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaikkiin kysymyksiin on saatu asianmukainen vastine.**

Havainto/kysymys	Hallituksen vastine keskeisiltä osin
<p>Yhteisten palveluiden kaupunginvaltuustoon nähden sitovana tavoitteena on vahvistaa Lappeenrannan asemaa Saimaan ympärivuotisena matkailualueena ja mittarina on tilastokeskuksen keräämät rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet. Yöpymisvuorokausien määrässä ei näy Airbnb:n ja vastaavien kansainvälisten alustojen kautta varatut huoneistot ja mökit. Tarkastuslautakunta kysyy, onko saatavissa tietoa siitä, kuinka paljon Airbnb:n ja vastaavien alustojen kautta varatut yöpymiset ovat lisääntyneet?</p>	<p>Etelä-Karjalan matkailumarkkinointi ja kehitysyritys goSaimaa jakaa Visit Finlandin Rudolf-järjestelmän kautta saatavaa majoitustilastoa. Tilastokeskus tuottaa tietoa rekisteröidyistä yöpymisistä ja Eurostat lyhytaikaisesta vuokramajoituksesta, johon kuuluvat Airbnb, Booking.com, Tripadvisor ja Expedia Group. Alustamajoitus vastasi noin 26 % yöpymisistä vuonna 2023 ja 30 % vuonna 2024 koko Suomessa. Etelä-Karjalassa alustamajoituksen kautta oli vuonna 2023 noin 100.000 yöpymistä. Nämä luvut ovat siis tilastoitujen rekisteröityjen yöpymisten ulkopuolella. VisitFinlandilla ei ole vuoden 2024 lukuja saatavilla alueen osalta.</p>
<p>Vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten harrastusavustusmallin kriteerit ja toimintaperiaatteet uudistettiin 1.1.2024 alkaen. Aiemmat toimintaperiaatteet oli hyväksytty vuonna 2021, kun lasten ja nuorten harrastustoiminta-avustus siirtyi konsernihallinnosta nuoristotoimen koordinoitavaksi. Vuonna 2024 hyväksytyjen kriteerien mukaan harrastusten järjestäjä määrittelee, kenelle avustus myönnetään ja pienituloisuuden arvioinnin voi tehdä tuen tarpeen arvioon perusteella, esimerkiksi työttömyyden, työkyvyttömyyden, yksinhuoltajuuden tai muiden taloudellisten haasteiden perusteella. Harrastuksen järjestäjällä on oikeus tarkistaa tarvittaessa mahdollisesti ilmoitetut tulotiedot hakijalta. Harrastuksen järjestäjä vastaa hakuprosessista ja siihen liittyvistä tietosuoja-asioista voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Tarkastuslautakunta kysyy, miten uudet 1.1.2024 alkaen käyttöön otetut toimintaperiaatteet ovat toimineet eri osapuolten näkökulmasta (kaupunki, harrastusten järjestäjät ja harrastus-tukea tarvitsevat)?</p>	<p>Vähävaraisten harrastusavustusten jakoprosessiin tehtiin muutoksia vuonna 2024. Syyinä muutokselle oli vuosittain jakamatta jääneiden avustusten verrattain suuri määrä. Jakamatta jääneen avustuksen määrää haluttiin pienentää. Haasteena avustuksen jakamisessa on ollut jakoprosessissa mukana olevien yhteistyökumppanien, harrastusten järjestäjien erilaiset onnistumiset heille delegoitujen avustusten eteenpäin jakamisessa tukea tarvitseville lapsille ja nuorille sekä harrastusten järjestäjien kykyjen ja tosiasiallisten tarpeiden arviointi viranhaltijapäätöksen tekemisen yhteydessä.</p> <p>Uudistus on parantanut tuen päätymistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Uudistuksen jälkeen kaupungilla käyttämättä jäävän tuen määrä on vähentynyt ja käyttämättä jäänyttä tukea on voitu jakaa myös seuraavan vuoden prosessin yhteydessä.</p> <p>Ennen uudistusta harrastusten järjestäjät ilmoittivat kerran vuodessa kaupungille, kuinka paljon he arvoivat tuen tarpeen olevan omien harrastajien piirissä. Nyt arvio tehdään kahdesti vuodessa. Tämä luonnollisesti työllistää hieman enemmän heitä, mutta parantaa harrastusten järjestäjien mahdollisuuksia saada juuri heidän tarpeisiinsa sopivan määrän tukea, koska käyttämättä jääneet tuet jaetaan uusien tarvekyselyjen perusteella uudelleen harrastustenjärjestäjille.</p> <p>Avustusten toteutusprosentit (eli kuinka suuri osuus 50.000 eurosta päätyi lapsille ja nuorille) vuosina 2021-2023 olivat:</p> <p>2021 81,4 % 2022 73,2 % 2023 79,9 %</p> <p>Vuodesta 2024 avustusprosessi muutettiin kaksiosaiseksi. Harrastustenjärjestäjien tuli laskuttaa ensimmäinen avustuserä kaupungilta 30.6. mennessä. Laskuttamatta jääneet avustukset jaettiin uudelleen toisen jakoerän yhteydessä elokuussa. Toinen uudistus oli irrottaa pieni avustummääräraha etsivän harrastustoiminnan käyttöön, sellaisia tilanteita varten, jossa etsivään harrastustoimintaan ohjautuneen lapsen harrastuksen aloittamisen esteenä olisi taloudellinen haaste. Uudistuksen jälkeen avustusten toteutusprosentti oli</p> <p>2024 88,8 %</p> <p>Verrattuna aiempien vuosien toteumaan, vuoden 2024 toteuma oli merkittävästi parempi. Uudistuksen voidaan katsoa parantaneen avustusprosessia. Viimeisimpänä uudistuksena hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden toimialajohtaja on linjannut, että mikäli toimiala alittaa budjettinsa, kyseisen vuoden jakamatta jääneet avustukset voidaan siirtää seuraavalle vuodelle jaettavaksi. Näin tehtiin vuoden 2024 tukien osalta. Tämä linjaus osaltaan parantaa toteutusprosenttia entisestään. Vuodelta 2024 jakamatta jääneet avustukset, noin 6.000 euroa, on</p>

	<p>siirretty jaettavaksi vuoden 2025 jaossa. Vuoden 2025 osalta toteuma kesäkuun loppuun mennessä oli</p> <p>6/2025 84,2 %</p> <p>Jakamatta jääneet avustukset jaetaan uudelleen elokuun jakoeurässä. Syyskaudelle 2025 delegoidaan harrastustenjärjestäjille edelleen jaettavaksi noin 31.000 euroa. Etsivän harrastetoiminnan tarpeiden arvioinnissa on päädytty arvioon, että harrasteseteleihin varataan jatkossa resurssia vain muutaman asiakkaan tarpeisiin vuosittain. Syksyille 2025 varataan noin 500 euroa etsivän harrastetoiminnan tarpeisiin.</p> <p>Vuodelle 2025 tavoitteeksi on asetettu 93 prosenttinen toteuma. Tämä on huomattavan haastava tavoite, mutta koska ensimmäisen 6 kuukauden aikana käyttämättä jääneet tuet jaetaan syksyllä 2025 uudelleen, tavoite on edelleen mahdollista saavuttaa.</p> <p>Prosessissa on mukana vuosittain yli 30 harrastusten järjestäjää yhteistyökumppanina. Jotta kaikki avustukset saataisiin jaettua, se edellyttäisi kaikkien yhteistyökumppanien 100-prosenttista onnistumista omien määrärahojensa jakamisen suhteen sekä kaupungin puolelta hyvin onnistunutta arviota harrastusten järjestäjien tosiasiallisista tarpeista sekä kyvystä jakaa tukea eteenpäin. Sataprocenttinen vuotuinen toteuma ei ole realismia. Harrastusten järjestäjien joukossa on toimijoita, joilla on palkattua henkilökuntaa hoitamassa hallintoa ja toimijoita, jotka toimivat täysin vapaaehtoisvoimin. Järjestötoiminnassa tapahtuu vuosittain muutoksia hallituksissa ja vastuupaikoilla. Sisäisen tiedon siirtämisessä on muutostilanteissa usein haasteita. On ymmärrettävää, että muun muassa nämä seikat saattavat osaltaan vaikuttaa siihen, miten harrastusavustuksia saadaan kolmannen sektorin toimijoiden parissa jaettua harrastajille.</p> <p>Edelleen tulee siis olemaan lähestulkoon mahdotonta saada koko avustusmäärärahaa jaettua täysimääräisesti vuosittain, mutta jos hyvinvointi ja sivistyspalveluiden toimialan talustilanne sen mahdollistaa, jakamatta jääneet avustusmäärärahat voidaan jakaa seuraavan vuoden prosessin yhteydessä. Vuotuinen tuen kokonaismäärä on silloin suurempi kuin 50.000 euroa ja vaikka pieni osa jäisi edelleen jakamatta, tulee tukea tarvitseville jaetuksi päätyneet euromäärät kuitenkin olemaan vuosittain suurempi kuin aiemmin.</p>
<p>Lappeenrannassa oli vuonna 2024 paljon tapahtumia, kuten kulttuurin unelmavuoden tapahtumat, LPR375 -juhlapäivä, Mariannepäivä ja Sataman valot. Monet tapahtumat olivat ilmaisia ja keräsivät paljon osallistujia. Tarkastuslautakunta kysyy, mikä on tapahtumien merkitys kaupungille ja missä määrin ilmaistapahtumat tukevat kaupungin elinvoimaa?</p>	<p>Tapahtumilla on positiivinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin sekä henkisesti että fyysisesti ja ne lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta. Tapahtumat vahvistavat kaupungin vetovoimaa, pitovoimaa ja elinvoimaa luoden positiivista mielikuvaa kaupungista.</p> <p>Tapahtumakumppanuuksien ja kaupungin omien suurimpien tapahtumien yhteenlaskettu arvio kävijämäärästä oli 75.148 vuonna 2024. Esille nostetuissa tapahtumissa LPR 375 -juhlapäivässä, Mariannepäivässä ja Sataman valoissa oli yhteensä 22.000 kävijää. Tapahtumien talousvaikutuksia arvioidaan Salmi Eventlizerin mallin mukaisesti, jonka mukaan päiväkävijä jättää alueelle 90 euroa. Talousvaikutusten arviointi käytettävissä olevilla mittareilla osoittaa kyseisten tapahtumien 22.000 kävijän tuovan 1.980.000 euron alueellisen talousvaikutuksen elokuussa 2024.</p> <p>Talousvaikutuksiin on laskettu itse tapahtuma, tapahtumateollisuus (tuottajat, ohjelmatoimistot, tilavuokrat jne.), tapahtumateollisuuteen kytkeytyvä liiketoiminta (kuten majoitus-, ravitsemus- ja kuljetuspalvelut) ja tapahtumatilanteen synnyttäjä, suoraan siihen liittyvätön kulutus (kuten esimerkiksi vaatteiden tai varusteiden hankinta tapahtumaa varten). Tapahtumateollisuus on huomattavasti laajempi toimiala, kuin vain yksittäiset, pistemäiset tapahtumat. Niin maksuttomat kuin maksulliset tapahtumat tukevat kaupungin elinvoimaa niiden saadessa osallistujat liikkeelle. Maksuttomissa tapahtumissa kaupunki maksajan roolissa edistää tapahtumateollisuuteen liittyvää liiketoimintaa ja tilanteeseen liittyvän kulutuksen kasvua. Samoin maksullisten, tapahtuma-alan yritysten toteuttamien tapahtumien tukeminen hyödyttää paikallista elinvoimaa. Maksuttomat tapahtumat edistävät yhdenvertaisuutta sekä palveluiden kulutusta tapahtuman yhteydessä.</p> <p>Sataman valot -tapahtumassa tehdyn tutkimuksen mukaan osallistujista 18 % käy tapahtumassa vuosittain, 13 % saapui sisällön ja 15 % esiintyjän takia ja vain 6 % sen maksuttomuuden takia. 224 vastaajasta 11 % koki tapahtuman lisäävän</p>

	<p>kotiseutuylpeyttä, 18 % edistävän kulttuurista ja 32 % yhteisöllisyyttä. 9 % vastaa josta koki tapahtuman lisäävän heidän elämänlaatuansa ja 9 % parantavan ilmapääriä.</p>
<p>Uudet liikuntapaikkainvestoinnit tulevat parantamaan lappeenrantalaisten kuntalaisten ja urheiluseurojen liikuntaolosuhteita, mutta samalla liikuntapaikkojen käyttökustannukset kasvavat. Haasteena on myös tasapuolisuus, että investoidaan sinne, missä on kysyntää ja toimitaan myös eri lajien suhteen tasapuolisesti. Tarkastuslautakunta kysyy, miten uudet liikuntapaikkainvestoinnit vaikuttavat liikuntapaikkojen hinnoitteluun?</p>	<p>Tulevat ja viime vuosina tehdyt liikuntainvestoinnit lisäävät liikuntatoimelle kertyviä menoja ja nostavat liikuntatoimen tulotavoitetta. Liikuntatoimi selvittää parhaillaan yhdessä konsernihallinnon kanssa tulevien vuosien liikuntatoimelle tulevien tulostavoitteiden tasoa. Liikuntatoimen tulot kertyvät käytännössä liikuntapaikkamaksuista. Liikuntapaikkojen maksuja eri käyttöpaikoissa ja eri ikäryhmissä tuleville vuosille on tarkoitus valmistella syksyn 2025 aikana osana tulevan valtuustokauden Lappeenrannan liikkumishjelmaa. Päätöksentekoon tulevat liikuntapaikkamaksut on tarkoitus tuoda keväällä 2026.</p> <p>Liikuntapaikkamaksuja joudutaan varmasti nostamaan, mutta tavoitteena kuitenkin on, että maksut säilyisivät kohtuullisena kaikilla liikuntapaikoilla kaikille käyttäjäryhmille. Eri liikuntapaikkojen osalta tultaneen esittämään liikuntapaikkamaksujen perustavan nykyisen niin sanotun tasataksan sijasta enemmän kustannusperusteiseksi verokkikuntien mukaisesti.</p>
<p>Etätyö, hybridityö ja monipaikkainen työ ovat yleistyneet työelämässä. Etätyöstä on tehty viime vuosina tutkimuksia ja organisaatiot ovat voineet hyödyntää tutkimusten tuloksia etätyön johtamisessa ja etätyöohjeiden laatimisessa. Tarkastuslautakunta kysyy, miten Lappeenrannan kaupungin etätyöohjeissa on hyödynnetty uutta tutkimustietoa, miten etätyöohjeita on täsmennetty ja miten ohjeistuksessa on huomioitu kaupungin tytäryhteisöt?</p>	<p>Lappeenrannan kaupungin palveluksessa on tällä hetkellä runsaat 400 henkilöä, joilla on mahdollista tehdä etätyötä. Määrä on noin viidennes kaupungin henkilöstöstä. Niiden henkilöiden määrä, joiden työ on mahdollista tehdä myös etänä, lisääntyi reilusti Etelä-Karjalan työllisyysalueen aloittaessa toimintansa osana kaupungin organisaatiota vuoden 2025 alussa.</p> <p>Etätyö on lisääntynyt merkittävästi koronavuosien jälkeen. Työelämän tutkimus tunnistaa etätyössä kolme eri aikakautta. Ennen koronaa etätyö oli lähinnä pisteistäistä ja yksinomaan työpaikalla työskentely oli vakiintunut käytäntö ja moraalinen velvollisuus. Korona-aika ja poikkeusolot olivat pakotettua etätyön kautta. Tällä hetkellä puhutaan itseohjautuvan hybridityön kaudesta. Tänä päivänä työskentely voi olla vain ajoittaista työpaikalla näyttäytymistä ja siihen liittyvää sosiaalista toimintaa.</p> <p>Etätyön tekemistä on tutkittu paljonkin viime vuosien aikana. Tuoreimpia tutkimuksia on Työterveyslaitoksen Hyvinvointi ja yhteisöllisyys monipaikkatyön ytimessä-hanke (HYMY), jonka väliraportti julkaistiin kesäkuussa 2025. Tutkimuksen mukaan etätyön tekemiseen liittyy merkittäviä hyötyjä, mutta ne eivät jakaudu tasaisesti. Toisin sanoen etätyön vaikutukset vaihtelevat työntekijäryhmittäin eivätkä hyödytä kaikkia yhtä paljon.</p> <p>HYMY-hankkeen tutkimustuloksen mukaan etätyö tarjoaa rauhaa keskittymiseen ja vapautta ajankäyttöön. Samalla se saattaa kuitenkin kaventaa kokemusta yhteisöllisyydestä ja luovuudesta. Etätyö voi nakertaa luottamusta ja yhteisöllisyyttä, koska se vähentää kasvokkaisia kohtaamisia ja myönteistä vuorovaikutusta työtovereiden kesken. Tutkimustuloksen mukaan etätyön haitat näyttävät olevan samankaltaisia eri työntekijäryhmille, mutta hyödyt jakaantuvat epätasaisemmin.</p> <p>Etätyön hyödyt näkyvät selkeimmin työntekijöillä, joiden työ ei ole vahvasti sidoksissa muiden työhön eikä vaikuta suoraan muiden tekemiseen. Itsenäistä työtä tekevät kokivat etätyössä vähemmän työn liiallista määrää ja ristiriitaisia odotuksia. Etätyö ei kuitenkaan lievittänyt työkuormaa niillä työntekijöillä, joiden työ edellyttää yhteistyötä, koordinaatiota ja tiedon saantia muilta.</p> <p>Tutkimustuloksen mukaan etätyön vaikutukset saattoivat olla samassa työyhteisössäkin erilaiset. Esimerkiksi etäjohtamisessa jää helposti paitsi työyhteisön tärkeistä pienistä vihjeistä ja epämuodollisista keskusteluista, jolloin esihenkilöllä voi olla vaikeampaa oppia tuntee tiimiään ja sen tarpeita.</p> <p>Työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa tutkimushavainnot olivat samankaltaisia. Etätyön mahdollisuus saattoi tasapainottaa työn ja muun elämän välistä vaikutusta, mutta tilanne ei ollut sama kaikilla. Etätyö ei välttämättä helpottanut arkea lainkaan ja saattoi jopa heikentää perheenjäsenten välistä vuorovaikutusta. Viimeksi mainittu ilmiö näkyi varsinkin niiden miespuolisten työntekijöiden kohdalla, jotka eivät asuneet lastensa kanssa.</p> <p>Lappeenrannan kaupunki on seurannut aktiivisesti etätyöhön liittyvää tutkimusta ja muiden organisaatioiden käytäntöjä asiassa.</p> <p>Kaupungin etätyöohjetta on täsmennetty tuoreen tutkimustiedon pohjalta. Etätyö on tätä päivää ja normaali käytäntö organisoida työtä. Etätyön merkittävä</p>

	<p>rajoittaminen olisi työnantajakuva heikentävä tekijä, koska etätö on yleisesti ottaen mahdollistettu työelämässä laajasti. Työntekijöillä on yleisesti ottaen vahva odotusarvo siihen, että työtä on mahdollista tehdä myös etänä.</p> <p>Nykyään puhutaan enemmän hybridityöstä ja monipaikkaisesta työstä kuin yksinomaan etätystä.</p> <p>Kaupunki mahdollistaa nykyaikaisen hybridityön, mutta edellyttää myös työpaikalla tapahtuvaa läsnäoloa. Viimeksi mainittu koskee erityisesti esihenkilö- ja päällikötason tehtäviä. Työtä ei ole mahdollista tehdä kokonaan etänä. Ulkomailla työskentely on ehdoton poikkeus ja voi tulla kysymykseen vain lyhytaikaisesti, käytännössä vain yksittäisinä päivinä.</p> <p>Etätystä puhuttaessa on kysymys kaupungin työkuultuurin uudistamisesta laajemminkin. Tähän liittyy pohdinnat siitä, miten yhteisöllisyyttä tietoisesti rakennetaan, mitä etäjohtamisen käytännöistä on konkreettisesti sovittu ja mikä on jokaisen työyhteisön jäsenen rooli työyhteisön rakentamisessa. Nämä teemat sopivat erinomaisesti osaksi uutta henkilöstöstrategiaa. Kaupungille ollaan perustamassa Willimiehen akatemiaa, johon on tarkoitus koota muun muassa henkilöstölle tarjottava yleisiä työelämätaitoja koskeva koulutus. Willimiehen akatemia tulee tarjoamaan myös etätöyöhön liittyvää koulutusta.</p> <p>Lappeenrannan kaupungin johdon linja on, että kaupungilla halutaan hallitusti lisätä työpaikalla tehtävää työtä.</p> <p>Kaupungin etätöohjeessa on otettu huomioon etätöyöhön liittyvä tuore tutkimus ja etätöohjetta on täsmennetty seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - puhutaan mieluummin monipaikkaisesta työstä ja hybridityöstä kuin yksinomaan etätystä - johtaminen ja esihenkilötyö tehdään ensisijaisesti ja pääasiallisesti läsnä ollen - etätöyötä ei saa järjestää niin, että viranhaltija/työntekijä on etätöyössä säännömukaisesti maanantaisin ja perjantaisin - työyksiköiden viikko- ja tiimipalaverit sekä työpaikkakokoukset tulee järjestää ensisijaisesti läsnä ollen - kenenkään kohdalla ei voi sopia niin, että tämä ei työskentele varsinaisella työpaikallaan pitkiin aikoihin lainkaan - työnantaja ei vastaa mistään pendelöinnistä aiheutuvista kustannuksista - työnantajan linjaus etätöyöhön on läsnätyöhön ohjaava hybridityö <p>Kaupunkiyhtiöt voivat seurata ja hyödyntää perusorganisaation luomaa materiaalia ja käytäntöjä asiassa. Kaupunkiyhtiöiden henkilöstö voi vastaisuudessa osallistua myös Willimiehen akatemian koulutuksiin, kunhan sen toiminta saadaan ensinkunnolla käyntiin.</p>
--	--

3. Kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden analyysi

Kaupungin talous toteutui vuonna 2025 jälleen ylijäämäisenä. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoeron muutoksen jälkeen 13,9 miljoonaa euroa. Tulos oli noin 21,7 miljoonaa euroa edellisvuotta pienempi, mutta toteutui talousarviota parempana.

Talouden toteuman vertailussa edelliseen vuoteen on huomioitava vuoden 2025 alusta toteutunut työllisyyspalveluiden siirto kuntien tehtäväksi. Lappeenranta toimii Etelä-Karjalan työllisyysalueen vastuukuntana, joten vuoden 2025 toimintakuluissa näkyy työllisyysalueen bruttokulut ja toimintatuotoissa sopijakuntien osuus työllisyysalueen kustannuksista.

Toimintatuottoja vuonna 2025 kertyi 49 miljoonaa euroa eli 4,76 miljoonaa euroa (10,7 %) enemmän kuin vuonna 2024. Myyntituottojen peräti 61,8 % eli 8,5 miljoonan euron kasvua selittää työllisyysalueen sopijakuntien maksuosuudet. Maksutuottojen 11,6 % vähenemistä selittää 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät maankäyttösopimusten mukaiset korvaukset. Tukia ja avustuksia kertyi 29,7 % (2,72 miljoonaa euroa) edellistä vuotta vähemmän, mitä selittää mm. palkkatuen jääminen pois ulkoisista avustustuotoista ja hankeavustusten vähenemisestä etenkin perusopetuksessa. Vuokratuotot vähenivät 8,8 % (1,31 miljoonaa euroa) ja eniten tähän vaikutti rakennusten vuokratuotot, joiden kertymässä näkyy etenkin Armilan sairaalan vuokrasopimuksen päättyminen. Muut tuotot lisääntyivät 49,2 % eli 0,8 miljoonaa euroa, mistä puolet tulee omaisuuden myyntituottojen kasvusta.

Toimintakulut olivat yhteensä 227,3 miljoonaa euroa ja nousua edelliseen vuoteen nähden oli 18,9 miljoonaa euroa (9,1 %). Henkilöstökulut kokonaisuudessaan kasvoivat 7,3 % edellisestä vuodesta ja palkkakulujen kasvu oli 7,7 %. Palvelujen ostojen kasvu oli 5,6 %. Ilman työllisyysalueen vaikutusta henkilöstökulujen kasvu oli 1,0 % ja palvelujen ostojen kasvu 0,7 %. Avustuskulujen kasvu 68,2 % kertyy työllisyysalueen maksamista avustuksista sekä työttömyysturvan rahoitusosuudesta, johon kului 5,3 miljoonaa euroa enemmän laajentuneen ja aikaistuneen vastuun vuoksi.

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kuntataloudessa on aina miinusmerkinen, koska verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Vuonna 2025 toimintakate oli -177,2 miljoonaa euroa. Toimintakate kasvoi 8,6 % edelliseen vuoteen nähden. Ilman TE-uudistuksesta johtuvia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä toimintakatteen kasvu oli 2,0 %.

Verorahoitus eli verotulot ja valtionosuudet yhteensä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla. **Verotulojen** määrä oli yhteensä 178,9 miljoonaa euroa eli 7,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2024. Verolajeista *kunnallisveron* tuotto pieneni 2,1 miljoonalla eurolla. Ilman kunnallisveron oikaisuerää kertymä olisi ollut noin kaksi miljoonaa euroa edellisvuotta suurempi. Kunnallisverokertymää voidaan pitää heikkona, kun huomioidaan, että ansiotulovähennyksen poistumisen tuli lisätä verotuottoja runsaat neljä miljoonaa euroa. Osuus *yhteisöveron* tuotosta väheni 3,4 miljoonaa euroa ja *kiinteistöveron* tuotto heikkeni 1,8 miljoonaa euroa. *Kaivosmineraaliveron* tuotosta Lappeenrannan osuus oli 0,1 miljoonaa euroa.

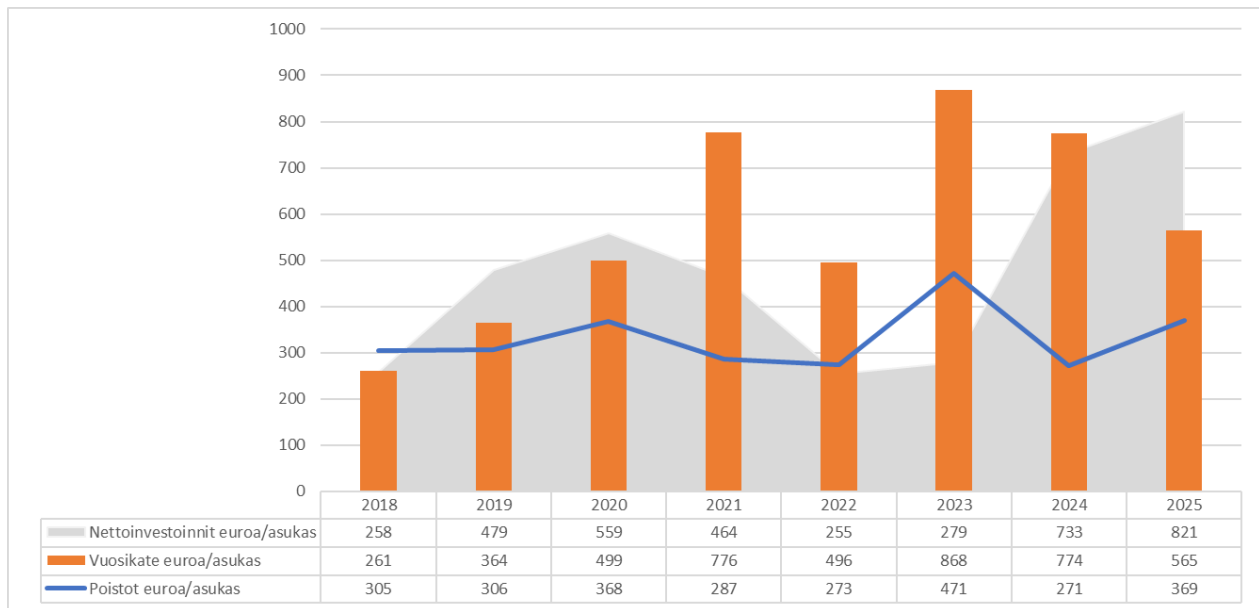
Valtionosuuksien määrä oli 30,3 miljoonaa euroa eli 7,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024. Varsinaista peruspalvelujen valtionosuutta saatiin 11,0 miljoonaa euroa enemmän, mikä johtuu työllisyyspalvelujen siirrosta kuntien tehtäväksi. Verotuloihin perustuva tasaus pieneni 1,7 miljoonalla eurolla ja verotulomenetyksen kompensatio väheni 3,9 miljoonalla eurolla. Opetus- ja kulttuuritoimen negatiivinen erä oli 1,9 euroa edellisvuotta pienempi.

Asukasmäärä oli vuoden lopussa 73 316, joten vuonna 2025 väestö kasvoi 53 asukkaalla.

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan

tulorahoitus on riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Vuosikate oli 41,4 miljoonaa euroa, joka on noin 15,4 miljoonaa euroa heikompi kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2025 vuosikate asukasta kohden oli 564,6 euroa, ja vuosikate suhteessa poistoihin oli 150,2 % (2024: 267,0 %). Vuoden 2025 poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyy 7,2 miljoonaa euroa rakennusten alaskirjauksia ja kertaluonteisia poistoja sekä 0,5 miljoonaa euroa osakkeiden arvonalentumisia, kun taas vuoden 2024 lisäpoistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

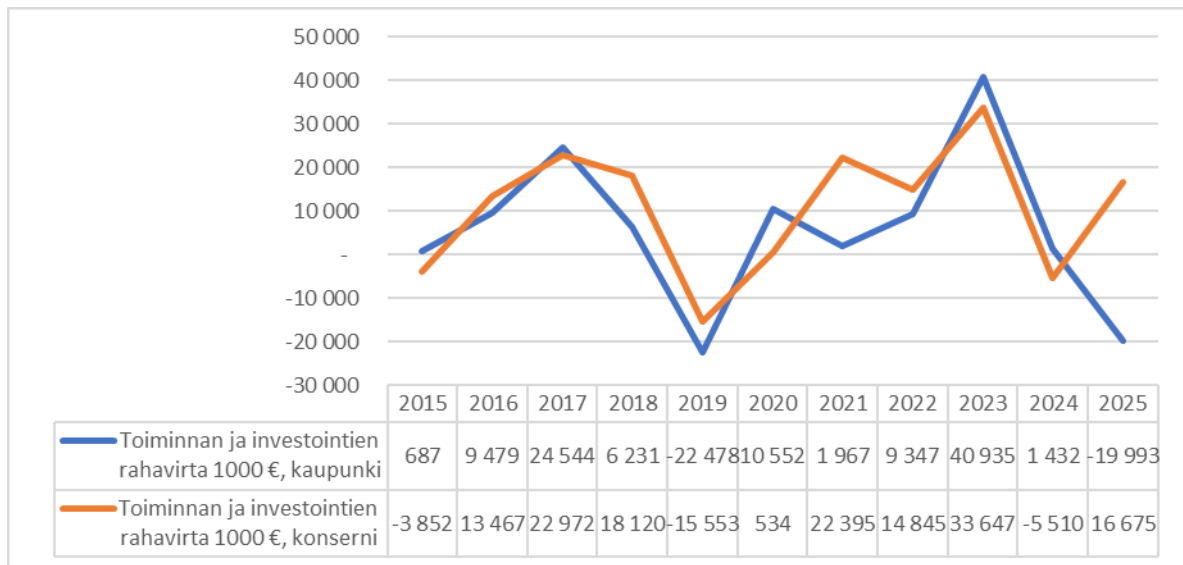
Investointimenot kasvoivat edellisestä vuodesta. Investointeihin käytettiin 821 euroa/asukas, mikä oli 88 euroa/asukas enemmän kuin edellisellä tilikaudella. Vuonna 2025 nettoinvestoinnit kasvoivat noin 6,4 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna.

Kuva 1: Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot euroa/asukas 2018-2025

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2025 kaupungin investointien tulorahoitusprosentti laski 67,1 prosenttiin (103,8 % vuonna 2024), joten vuosikate ei enää riittänyt kattamaan investointeja. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttisuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

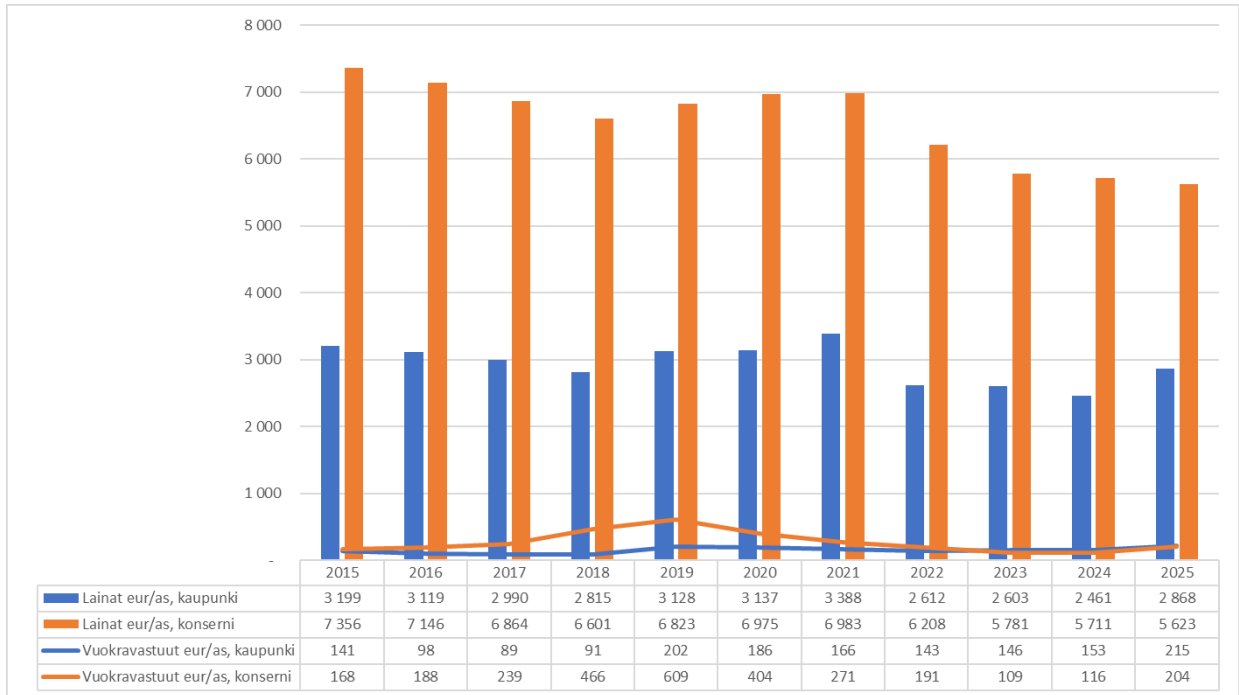
Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Seuraava kuvio osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirta on kääntynyt laskuun kaupungin osalta, mutta konsernin osalta kääntynyt viime vuoden laskun jälkeen taas nousuun. Kaupungin tunnusluku on kääntynyt negatiiviseksi (-20,0 miljoonaa euroa), mutta konsernin tunnusluku on positiivinen (16,7 miljoonaa euroa).

Kuva 2: Toiminnan ja investointien rahavirta 2015-2025

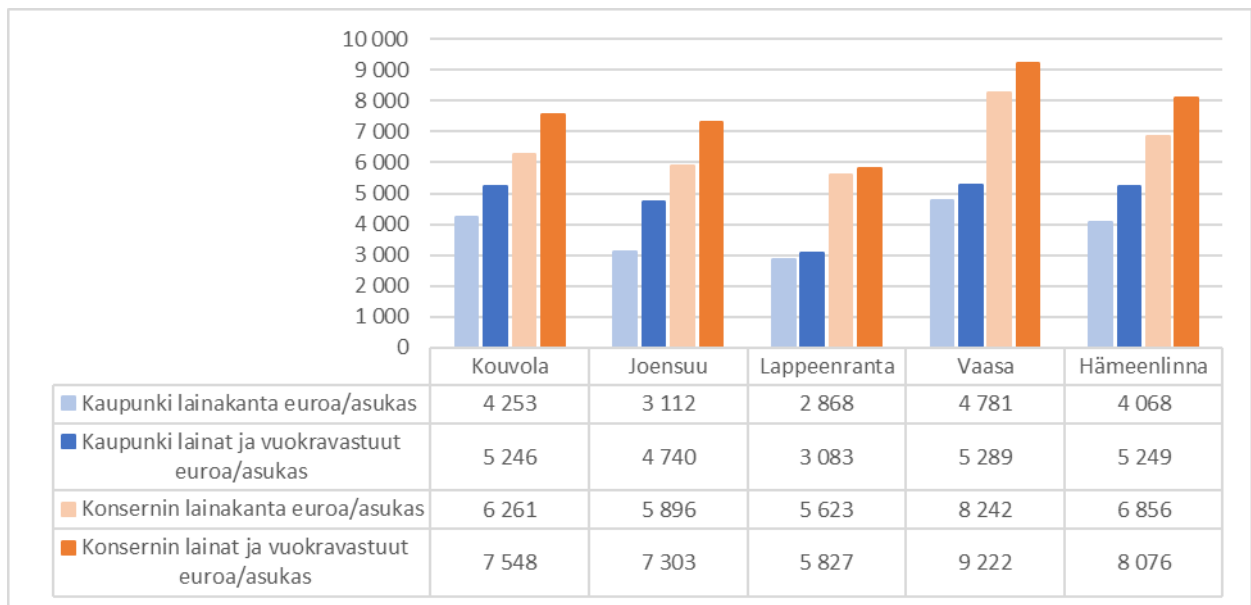
Kaupungin konsernitilin sisältävä lainakanta kasvoi 29,7 miljoonaa euroa. Konsernitilin vaikutus lainakantaan oli tilinpäätöshetkellä 32,7 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisessä tilinpäätöksessä. Lainakanta ilman konsernitiliä oli 177 miljoonaa euroa eli kolme miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Konsernitilin sisältävä kaupungin lainakanta oli 31.12.2025 yhteensä noin 210,3 miljoonaa euroa eli 2.868,3 euroa/asukas (ilman konsernitiliä 2 414,2 euroa/asukas). Kaupungin vuokravastuut (15,8 miljoonaa euroa) ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 4,5 miljoonaa euroa. **Konsernin lainakanta** 412,2 miljoonaa euroa on 6,8 miljoonaa euroa edellisvuotta pienempi, mutta vuokravastuut (15 miljoonaa euroa) ovat kasvaneet 6,6 miljoonaa euroa¹. Seuraavassa kuviossa näkyy lainojen ja vuokravastuiden määrän kehittyminen. Lainoja ja vuokravastuita on aiheellista tarkastella kokonaisuutena, koska niiden yhteismäärä kuvaa paremmin kunnan velkaantumisen tasoa.

¹ Konsernin vuoden 2025 vuokravastuut ovat 14.952.071 euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä konsernin vuokravastuut ovat 8.498.378 euroa, mutta vuoden 2025 tilinpäätöksen vertailutiedoissa 2024 vuokravastuut ovat 8.372.466 euroa. Vuoden 2024 lukua on korjattu vuoden 2025 tilinpäätöksen vertailutietoihin.

Kuva 3: Lainat (sis. kaupungin osalta konsernitilin) ja vuokravastuut kaupungissa ja konsernissa 2015-2025

Muihin saman kokoluokan kaupunkeihin verratessa Lappeenrannan asukaskohtainen lainamäärä ja asukaskohtainen lainojen ja vastuiden määrä on matalampi sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta. Koko maan tasolla kuntien asukasta kohti lasketun lainakannan keskiarvo on ennakkotietojen mukaan 3.600 euroa/asukas.

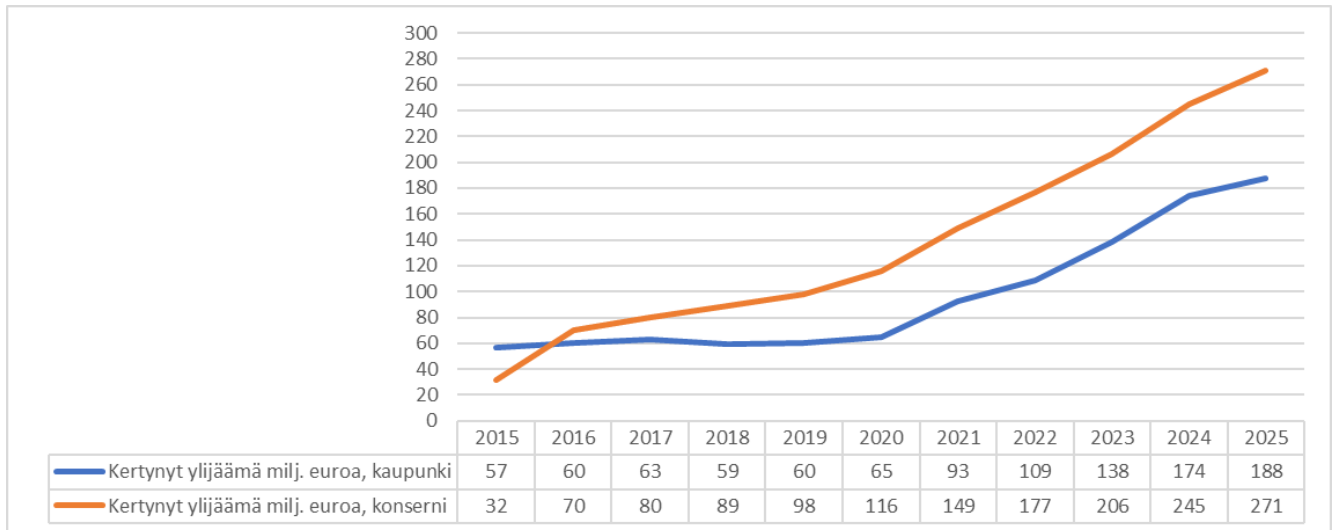

Kuva 4: Lainat ja vuokravastuut kaupungissa ja konsernissa verrokitarkastelu

Vuonna 2025 kaupungin **omavaraisuusaste** heikkeni 59,0 prosenttiin, kun se edellisellä vuonna oli 61,0 prosenttia. Konsernin omavaraisuusaste sen sijaan parani 0,8 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta ja nousi 48,6 prosenttiin. Omavaraisuusasteen ollessa alle 50 prosenttia katsotaan velkarasitteen olevan merkittävän suuri. Tunnusluku **suhteellinen velkaantuneisuus** taas kertoo velkojen ja käyttötulojen suhteen. Kaupungin

suhteellinen velkaantuneisuus heikkeni edelleen ja on nyt 104 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 93,5 prosenttia. Konsernitason suhteellinen velkaantuneisuus parani hieman, mutta oli edelleen 121,1 prosenttia, kun edellisvuoden luku oli 127,5 prosenttia.

Kertynyttä ylijäämää kaupungilla on taseessaan yhteensä 187,7 miljoonaa euroa. Konsernilla kertynyttä ylijäämää on noin 271,0 miljoonaa euroa.

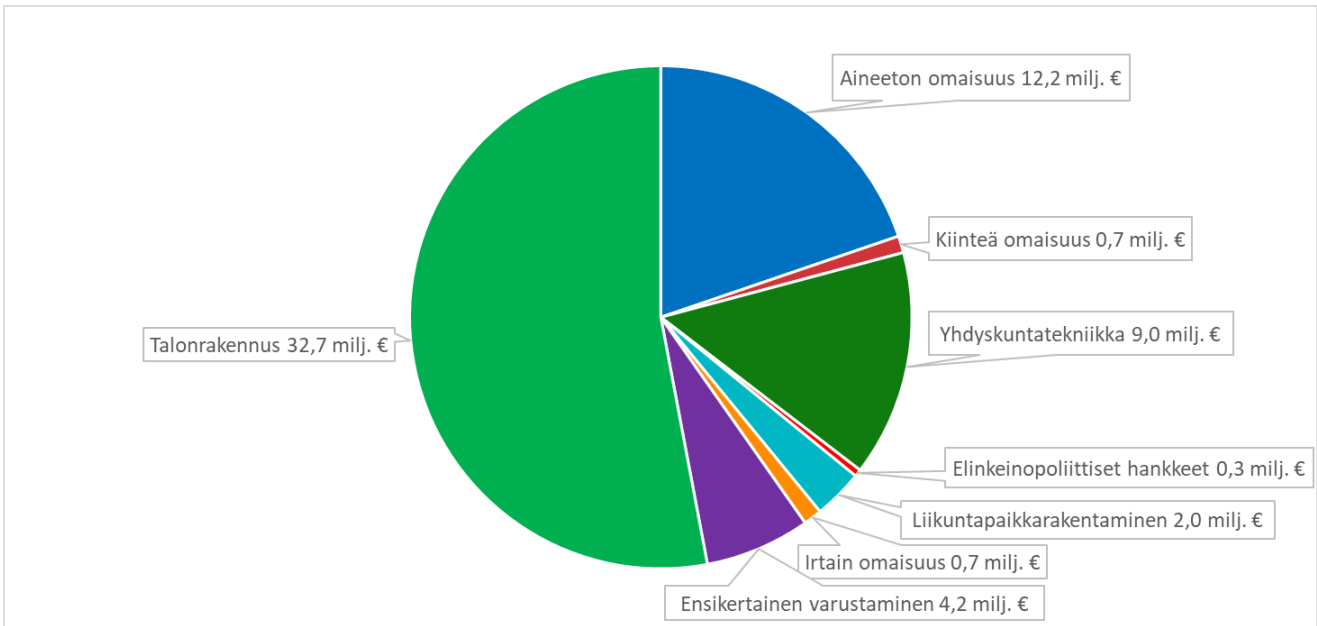

Kuva 5: Ylijäämien kertymä tilikausilla 2015-2026

Talousarvio alittui vuonna 2025 *toimintakatteen* osalta 12,7 miljoonaa euroa alkuperäiseen talousarvioon ja 18,0 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Valtuustoon nähden sitovista kehyksistä (*toimintakatteen* ja irtaimen omaisuuden poistojen summa) merkittävimmin talousarvio alittui lasten ja nuorten palveluissa (2,8 miljoonaa euroa), kaupunkikehityksessä (2,0 miljoonaa euroa) ja yhteisissä palveluissa (4,0 miljoonaa euroa). Lasten ja nuorten palveluissa alitus tuli suurimmaksi osaksi perusopetuksesta ja kaupunkikehityksessä kadut ja ympäristö -vastuualueelta. Yhteisissä palveluissa alitus tuli isoimpina kokonaisuuksina määräraharavauksista sekä laskennallisista korvauksista. *Vuosikatteen* osalta talousarvio alittui 10,8 miljoonaa euroa alkuperäiseen talousarvioon ja 16,1 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Investointien toteutuminen

Kaupunki investoi tilikaudella 2025 yhteensä 61,7 miljoonalla eurolla. Investointimenot kasvoivat noin kuudella miljoonalla eurolla edellisen vuoden tasosta. Vuonna 2025 investointimäärärahat talousarviolisäyksen jälkeen olivat 79,3 miljoonaa euroa, joten toteuma alittui 17,6 miljoonalla eurolla.

Kuva 6: Toteutuneet nettoinvestoinnit 2025

Investointihankkeista *talonrakennusinvestointeihin* kohdistui 32,7 miljoonaa euroa, mikä oli miljoona euroa edellistä vuotta vähemmän. Suurin kohde oli Sammontalo, jonka valmiiksi saattamiseen investoitiin 12,5 miljoonaa euroa (kokonaisuudessaan rakennushanke maksoi 45,8 miljoonaa euroa). Muita valmistuneita kohteita olivat pääkirjaston peruskorjaus ja museon kokoelmatila, joihin käytettiin yhteensä 8,9 miljoonaa euroa vuonna 2025. Keskeneräisiä investointeja ovat sisäliikuntahalli ja Voiska-talo, joiden aloitukseen käytettiin yhteensä 9,0 miljoonaa euroa. Yhteensä talonrakennuksessa käytettiin uudisrakentamiseen 24,6 miljoonaa euroa ja korjausinvestointeihin 8,1 miljoonaa euroa. Talonrakennusinvestointien budjetista jäi käyttämättä 13 miljoonaa euroa, mikä johtuu lähinnä Voiska-talon rakentamisen aloituksen siirtymisestä vuodelle 2026 sekä sisäliikuntahallin toteutuman painottumisesta hankkeen loppuvaiheeseen vuonna 2026. Kisapuiston jäähallin elinkaaren jatkamisesta luovuttiin.

Aineettoman omaisuuden investointeja toteutui 12,2 miljoonaa euroa eli 6,9 miljoonaa euroa edellistä vuotta enemmän. Nousua selittää yhteensä 12,0 miljoonan euron svop-sijoitukset Lappeenrannan toimitiloihin. *Yhdyskuntatekniikan* rakentamiseen ja elinkeinopoliittisiin hankkeisiin käytettiin yhteensä 9,3 miljoonaa euroa, josta uudisrakentamiseen 1,0 miljoonaa euroa ja korjausinvestointeihin 8,3 miljoonaa euroa. Yhdyskuntatekniikan investointimääräraha alittui 1,2 miljoonaa euroa, mikä tulee lähinnä Pajarila-Mustola -hankkeelta. *Ensikertaisen varustamisen* investointeja toteutui 4,2 miljoonaa euroa, mikä on huomattavasti edellistä vuotta korkeampi, mutta lähes talousarvion mukainen (talousarvio alittui 0,7 miljoonaa euroa).

Valtuusto hyväksyi 6.5.2024 § 40 hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen palveluverkkopäätöksen yhteydessä investointien puiteohjelman päivityksen vuoteen 2036 saakka. Talousarvion 2025 mukaan puiteohjelmaa toteutettiin talousarvion investointiosan talonrakennuksen kohteilla huomioiden valtuuston 14.10.2024 § 66 päätös kisapuiston jäähallin elinkaaren jatkamisesta noin 10 vuodella. Valtuuston 30.6.2025 § 79 päätöksellä kisapuiston jäähallin elinkaaren jatkamisesta luovuttiin. Osana vuoden 2026 talousarviota valtuusto hyväksyi 8.12.2025 § 118 talonrakennusinvestointien puiteohjelman, joka ulottuu vuoden 2037 loppuun saakka.

Johtopäätökset ja suositukset

Kaupungin mittavaa investointiohjelmaa toteutettiin edelleen ja vuonna 2025 nettoinvestoinnit nousivat 61,7 miljoonaan euroon. Vuosikate 41,4 miljoonaa euroa oli poistoja suurempi, mutta tulorahoitus ei enää riittänyt kattamaan investointeja. Lainakanta ei vielä kääntynyt kasvuun, mutta lähivuosina investointien taso pysyy tavanomaista korkeampana ja kaupunkikonsernin lainakanta tulee kasvamaan. Heikon verotulokehityksen vuoksi kaupungin lähivuosille asettaman tulorahoitustavoitteen saavuttaminen voi vaarantua, minkä vuoksi investointien tason hallinta on välttämätöntä sekä kokonaisuutena että yksittäisten investointien osalta, ja tämä tulee huomioida myös tulevista investoinneista päätettäessä.

4. Lappeenranta 2037 -strategian toteutuminen vuonna 2025

Vuosi 2025 oli vuonna 2021 hyväksytyyn Lappeenranta 2037 -strategian neljäs ja viimeinen toimeenpanovuosi. Strategian **visio** on *Kestäviä menestystarinoita* ja strategian mukaan kaupungin toimintaa kohti visiossa asetettua päämäärää ohjaavat **arvot rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen**.

Valtuustokausi vaihtui kesällä 2025. Edellinen valtuusto hyväksyi koko valtuustokauden kattavan Lappeenranta 2037 -strategian loppuraportin 12.5.2025, joka tehtiin kevään 2025 aikana, mutta siinä pyrittiin ennakoimaan myös syksyn 2025 tuloksia. Uusi valtuusto hyväksyi 29.9.2025 uuden strategian päälinjaukset vuosille 2026-2029 ja uusi, vuoden 2026 alusta voimaan tuleva strategia pohjautuu edellisen valtuustokauden strategiaan.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä valtuustoon ja lautakuntaan nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen raportoidaan vanhan Lappeenranta 2037 -strategian mukaisesti.

KESTÄVIÄ MENESTYSTARINOITA

Kuva 7: Lappeenranta 2037 -strategian visio, arvot ja kärkiohjelmat

Valtuustoon nähden sitoviksi tavoitteiksi strategiassa on asetettu seitsemän **pää tavoitetta** ja niille **mittarit**, lähtötasot ja tavoitearvot vuosille 2025 ja 2037. Lisäksi pää tavoitteiden mittareille on asetettu vuosittain tavoitearvot jokaiselle valtuustokauden talousarviovuodelle. Koko kaupunkikonsernin toiminta tähtää seitsemän pää tavoitteen saavuttamiseen.

Strategian kolme kärkiohjelmaa ovat *Kasvun kaupunki*, *Kestävä kaupunki* ja *Koulutuksen kaupunki*. Lautakunnat ovat asettaneet jokaisessa kolmessa kärkiohjelmassa valtuustoon nähden sitovat tavoitteet niin, että tavoitteissa on huomioitu **näkökulmat hyvinvoivat asukkaat** ja **elinvoimainen kaupunki** ja jokaiselle tavoitteelle on asetettu mittari.

Strategian toimeenpano tapahtuu toimialojen talousarviomäärärahojen puitteissa. Vaikuttavuudeltaan merkittävien hankkeiden ja toimenpidekokonaisuuksien toimeenpanoa varten on lisäksi varattu vuosittain miljoonan euron strateginen rahoitus. Strategisen rahoituksen käytöstä päättää kaupunginhallitus. Strategisen rahoituksen toteuma vuonna 2025 oli 0,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 strategisiin hankkeisiin osoitettiin noin 1,85 miljoonaa, joista lähes puolen toteuttaminen jatkuu vielä vuonna 2026. Koko valtuustokaudelle varatusta strategisesta rahoituksesta käytettiin ja sidottiin noin 3,7 miljoonaa euroa.

Strategia on ohjannut vuoden 2025 talouden ja toiminnan suunnittelua. Lappeenrannan kaupungin talousarviossa valtuustoon nähden sitovat toiminnan tavoitteet on johdettu kaupungin strategiasta. Strategian ohjausvaikutuksen kannalta on tärkeää, että toimialat esittävät käyttösuunnitelmansa yhteydessä lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteensa. Toimialat ovat asettaneet lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteensa niin, että jokainen vastuualue on esittänyt jokaisessa kärkiohjelmassa vähintään yhden tavoitteen, ja tavoitteet on tullut esittää siten, että niiden avulla saadaan kattava kuva vastuualueiden toiminnan onnistumisesta näkökulmat *hyvinvoivat asukkaat* ja *elinvoimainen kaupunki* huomioiden.

Strategian kärkiohjelmien toimeenpanoa on seurattu keskeisten toimeenpano-ohjelmien avulla. Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2023 kolme keskeistä Lappeenranta 2037 -strategian toimeenpanoon liittyvää toimenpideohjelmia, joista elinvoimaohjelma (KV 6.2.2023 11 §) oli hyväksytty vuosille 2023-2025.

Strategian päämittareiden valtuustokauden alussa vuodelle 2025 määritellyt tavoitearvot päivitettiin vuoden 2025 talousarvion yhteydessä vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia. Talousarvion mukaan tilinpäätöksen 2025 yhteydessä raportoidaan toteuma suhteessa valtuustokauden alussa aloitettuun tavoitteeseen sekä päivitettyyn tavoitearvoon. **Tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätöksessä 2025 päämittareiden toteuma on raportoitu suhteessa talousarvion 2025 tavoitearvoon, eikä raportoinnissa näy edellisen valtuustokauden alussa vuodelle 2025 päätetyt tavoitearvot.** Tarkastuslautakunta arvioi vuodelle 2025 asetettujen tavoitteiden toteutumista talousarvion 2025 mukaisesti²

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan strategian päämittareiden osalta on edetty osittain tavoiteltuun suuntaan. Valittujen mittarien perusteella strategian seitsemästä päätavoitteesta **neljä** on saavuttanut vuodelle 2025 asetetun tavoitteen, kun taas **kolme** mittaria ei ole kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, eikä tavoite toteutunut.

Toiminnan tavoitteiden raportointi on tehty Lappeenranta 2037 -strategian mukaisesti kahdella tasolla: valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta ja lautakuntaan nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta. **Toimialojen valtuuston nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta on kerrottu ao. toimialan kohdalla luvussa 5.**

² Talousarviossa vuodelle 2025 asetetut tavoitteet eivät poikkea olennaisesti edellisen valtuustokauden alussa vuodelle 2025 asetetuista tavoitteista. Merkittävin muutos on tavoitteessa "Kaupunki etenee kohti hiilineutraaliutta", jonka mittari on "CO₂ -päästöt vähennystarve strategiakaudella 65 000 tn (-12 prosenttiyksikköä)" ja lähtötaso -48 %. Alkuperäinen vuonna 2021 asetettu tavoite vuodelle 2025 oli -60 % ja talousarviossa 2025 päätetty tavoite -50 %.

LPR2037-strategian päätavoitteet, mittarit ja toteutuminen

Strategian päätavoitteet	Mittari	Lähde Päivityminen	Lähtö-taso	Tavoite 2025	Toteuma 2025	Tarkastuslauta-kunnan arviointi
Kaupunki on muuttovoittaja, asukasmäärä kasvaa	Väkiluku	Tilastokeskus 1 krt/kk	72 697 (12/2020)	73 100	73 316 (12/2025)	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, tavoite toteutui
Kaupungin elinvoima vahvistuu	Työssäkäyvien määrä	Tilastokeskus 1 krt/v	29 152 (2018)	30 000	29 404 (2024)	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, mutta tavoite ei toteutunut
Kaupunki turvaa hyvät koulutuksen ja elämän edellytykset	Koulutustasomittain Koulutusaika peruskoulun jälkeen	Tilastokeskus/ Sotkanet 1 krt/v	370,2 (2019)	383	387,6 (2024)	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, tavoite toteutui
Kaupunki etenee kohti hiilineutraaliutta	CO ₂ -päästöt vähennystarve strategiakaudella 65 000 tn (-12 prosenttiyksikköä)	Oma laskelma 1 krt/v	-48 % (2020)	-50 %	-55 % (2024)	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, tavoite toteutui
Kaupungin keskusta on elävä, viihtyisä ja helposti saavutettava *)	Kaupun, matkailu-, ravitsemus-, taiteen-, viihteen- ja virkistysalan työpaikat keskustan alueella	Tilastokeskus/ Suhdannetilasto 1 krt/v	1.220*	1.300	1.114 (2024)	Ei kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, tavoite ei toteutunut
Kaupungin turvallisuus paranee **)	Poliisin häiriöindeksi	Poliisi 2 krt/v	55,7** (2020)	80**	102,0 (12/2025)	Ei kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, tavoite ei toteutunut
Kaupungin tulorahoitus on tasolla, joka varmistaa velanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä	Vuosikate	Tilinpäätös 1 krt/v	36,3 M€ (12/2020)	30 M€ ***	41,4 M€ (12/2025)	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan, tavoite toteutui

* Lähtökohtaluku on lähtökohtaluku vuodelta 2020 on päivitetty ja tavoite suhteutettu ao. muutokseen

** Talousarviossa 2025 muutettu alkuperäisestä katuturvallisuusindeksistä poliisin häiriöindeksiksi

*** Vuoden 2025 talousarviossa mittarille asetettu tavoite on 30 M€, mutta vuoden 2025 tilinpäätöksessä mittarin kohdalle on merkitty tavoitteeksi 39 M€. Tarkastuslautakunta arvioi vuodelle 2025 asetettujen tavoitteiden toteutumista, joten taulukkoon on merkitty tavoitearvo talousarvion 2025 mukaisesti.

Strategian tavoitteiden toteutuminen 2022-2025

Vuodesta 2022 alkaen tilinpäätöksessä on raportoitu Lappeenranta 2037 -strategian päätavoitteiden toteutuminen ja tarkastuslautakunta on vuosittain arvioinut tavoitteiden toteutumista. Seuraavaan taulukkoon on koottu päätavoitteiden toteutuminen 2022-2025 sekä tarkastuslautakunnan vuosittainen arviointi.

Strategian päätavoitteet	Mittari	Lähde	Lähtötaso	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Toteuma 2025
Kaupunki on muuttovoittaja, asukasmäärä kasvaa	Väkiluku	Tilastokeskus 1 krt/kk	72 697 (12/20)	72 675 (12/22)	73 016 (12/23)	73 369 (12/24)	73 316 (12/25)
Kaupungin elinvoima vahvistuu	Työssäkäyvien määrä	Tilastokeskus 1 krt/v	29 152 (2018)	29 377 (2021)	29 602 (2022)	29 403 (2023)	29 404 (2024)
Kaupunki turvaa hyvät koulutuksen ja elämän edellytykset	Koulutustasomittain Koulutusaika peruskoulun jälkeen	Tilastokeskus/ Sotkanet 1 krt/v	370,2 (2019)	380,6 (2021)	381,7 (2022)	386,6 (2023)	387,6 (2024)
Kaupunki etenee kohti hiilineutraaliutta	CO ₂ -päästöt vähennystarve strategiakaudella 65 000 tn (-12 prosenttiyksikköä)	Oma laskelma 1 krt/v	-48 % (2020)	-47 % (2021)	-44 % (2022)	-52 % (2023)	-55 % (2024)
Kaupungin keskusta on elävä, viihtyisä ja helposti saavutettava *)	Kaupun, matkailu-, ravitsemus-, taiteen-, viihteen- ja virkistysalan työpaikat keskustan alueella	Tilastokeskus/ Suhdanne-tilasto 1 krt/v	1.412 1.310 1.220	1.410 (6/22)	1.320 (6/23)	1.240 (6/24)	1.114 (2024)
Kaupungin turvallisuus paranee **)	Poliisin katuturvallisuusindeksi	Poliisi 1 krt/v	108,7 (2020)	105,7 (2022)	97,7 (2023)	-	-
	Poliisin häiriöindeksi	Poliisi 2 krt/v	55,7	-	-	86,5 (12/24)	102,0 (12/25)
Kaupungin tulo-rahoitus on tasolla, joka varmistaa velanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä	Vuosikate	Tilinpäätös 1 krt/v	36,3 M€ (12/20)	36 M€ (12/22)	63 M€ (12/23)	57 M€ (12/24)	41,4 M€ (12/25)

* Tilastokeskuksen lähtöarvoa on päivitetty seuraavasti: 1.412 (talousarviot 2022 ja 2023), 1.310 (talousarvio 2024) ja 1.220 (talousarvio 2025). Vuonna 2024 tilinpäätökseen merkityt lähtö- ja tavoitetaso poikkesivat talousarvioon 2024 merkityistä lähtö- ja tavoitetasosta, joten tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida.

** Mittari muutettiin vuoden 2024 aikana. Vuonna 2024 tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida, koska mittarille ei ollut tavoitetta vuoden 2024 talousarviossa.

	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan
	Ei kehittynyt tavoiteltuun suuntaan
	Ei muutosta lähtötasoon/ei voida arvioida

Toimialojen Lappeenranta 2037 -strategian mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen vuosina 2022-2025 on koottu arviointikertomuksen liitteeseen.

5. Toiminnallisten vuositavoitteiden toteutuminen

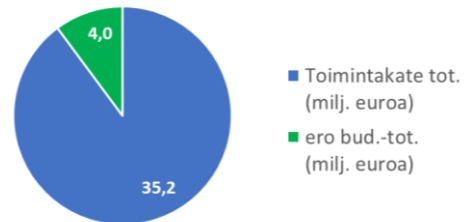
Tarkastuslautakunta on tässä luvussa arvioinut talousarviossa esitettyjen toimialan perustehtävän ja strategian mukaisten talousarviovuositavoitteiden toteutumista sekä talousarvion euromääräistä noudattamista. Arvioinnissa on hyödynnetty tilinpäätöksessä raportoituja toteumatietoja.

Yhteiset palvelut

Yhteisiin palveluihin kuuluu konsernijohto, kaupungin tasolla keskitetysti järjestettävät palvelut sekä elinvoimapalvelut. **Konsernijohtoon** sisältyvät valtuuston, hallituksen, vaikuttamistoimielinten ja vaalien menot sekä strateginen viranhaltijajohto. **Keskitetty yhteisten palveluiden** budjetti koostuu koko kaupunkia palvelevista toiminnoista ja määrärahoista, kuten kaupungin ICT-budjetti, henkilöstöpalvelut sisältäen työterveyshuollon, työhyvinvointitoiminnan ja yhteistoimintajärjestelmän, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluhankinnat Meita Oy:ltä sekä eläkemenoperusteisen tasausmaksun. **Elinvoimapalveluiden** vastuualue kattaa elinvoimajohtajan alaiset toiminnot. Merkittävimmät määrärahat ovat työllisyyden edistämisen määräraha (sisältää työttömyysturvan kuntaosuuden) sekä elinkeinoelämän edistämisen määräraha.

Talousarviossa yhteisten palvelujen loppusummaan sisältyy myös tarkastuksen (ulkoinen tarkastus) vastuualueen määräraha.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
Yhteiset palvelut	
Toimintakate bud.	-39,2 milj. euroa
Toimintakate tot.	-35,2 milj. euroa
ero bud.-tot.	4,0 milj. euroa
Toteuma	89,8 %

Yhteisten palvelujen talousarvio toteutui 4,0 miljoonaa euroa budjetoitua parempana. Alitus tulee pääosin konsernin yhteisistä menoista, joissa on varauksia odottamattomiin menoeriin. Kotoutumislain nojalla maksettavat laskennalliset korvaukset kasvoivat viime vuonna huomattavasti ja niiden kertymä tuotti 0,9 miljoonan euron alituksen. Korvaukset käytetään palvelujen järjestämiseen kuluvaan ja seuraavan vuoden aikana.

Toiminnan tavoitteiden arviointi ja arvioinnin painopistealueet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat yhteiset palvelut (konsernihallinto) ja Lappeenrannan hankintapalvelut. Lisäksi kaupunginhallituksen alaisena toimii Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta.

Kaupunginhallitukselle oli asetettu valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden mittarit. Kaupunginhallituksella on yhteensä **kuusi** valtuustoon nähden sitovaa tavoitetta. Tilinpäätösraportoinnin perusteella tavoitteista toteutui **kolme**, kun taas **kolme** tavoitetta ei kehittynyt tavoiteltuun suuntaan.

Kuva 8: Kaupunginhallituksen valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Yhteiset palvelut on esittänyt käyttösuunnitelmansa yhteydessä kaupunginhallitukseen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteensa. Yhteisten palvelujen tavoitteet on johdettu strategian päätavoitteista ja kaupunginhallituksen valtuustoon nähden sitovista tavoitteista. Yhteiset palvelut ovat esittäneet kaupunginhallitukseen nähden sitovia tavoitteita jokaisessa kolmessa kärkiohjelmassa (kasvun kaupunki, kestävä kaupunki ja koulutuksen kaupunki). Tavoitteet on tullut esittää siten, niiden avulla saadaan kattava kuva yksikön toiminnan onnistumisesta hyvinvoivien asukkaiden ja elinvoimaisen kaupungin näkökulmat huomioiden.

Kaupunginhallitus asetti vuoden 2025 käyttösuunnitelmassa tehtäväalueelleen yhteensä **19** kaupunginhallitukseen nähden sitovaa tavoitetta. Vuonna 2024 kaupunginhallitukseen nähden sitovia tavoitteita oli 21, mutta vuoden 2025 alussa, kun Etelä-Karjalan työllisyysalue aloitti toimintansa, työllisyyteen ja maahanmuuttoon liittyvät kaupunginhallituksen tavoitteet siirrettiin työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakuntaan sitoviksi tavoitteiksi. Muilta osin kaupunginhallitus päätti pitää vuonna 2024 asetetut tavoitteet ennallaan. Jokaisen vuodelle 2025 asetetun tavoitteen mittarille määriteltiin tavoitearvo ja keskeiset toimenpiteet.

Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakuntaan sitovat tavoitteet

Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttolautakunta asetti vuoden 2025 käyttösuunnitelmassa Etelä-Karjalan työllisyysalueelle yhteensä **20** lautakuntaan nähden sitovaa tavoitetta. Työllisyysalueen lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet on johdettu Etelä-Karjalan työllisyysalueen palvelustrategiasta.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopiste

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteenä vuoden 2025 arvioinnissa oli kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta **tietohallinto, tietosuoja, yrityspalvelut, työllisyys sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.**

Yhteiset palvelut – valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden arviointi								
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2025	To- teuma 2025	kh/ ltk	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Kasvun kaupunki	Edistämme työllisyyden suotuisaa kehittymistä	Työttömyysaste (%) Tilastokeskus	14,1 (12/20)	10	14,5 (EK 15, 12/25)	TyöMaa ltk	Ei toteutunut	Työttömyysaste nousi eikä tavoitearvoa saavutettu. Työllisyysalueen toiminta käynnistyi ilman palvelukatkoja.
	Vahvistamme Lappeenrannan asemaa Saimaan ympärivuotisena matkailualueena	Rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet Tilastokeskus	332.000 (2020)	500.000	345.316	kh	Ei toteutunut	Arvo on noussut edellisestä vuodesta (330.729), tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu.
Kestävä kaupunki	Lisäämme asukkaiden luottamusta kaupungin päätöksentekoon	Luottamusindeksi Kuntaliiton kuntalaiskysely, 1x/valtuustokausi	2,94 (2020)	3,40	2,87 (2024)	kh	Ei toteutunut	Kuntalaiskysely toteutettiin vuonna 2024 (kh 7.4.2025 § 148) ja siihen vastasi 460 lappeenranta-laista. Tutkimuksen kysymyksistä yhteenlaskettu luottamusindeksi laski vuodesta 2020.
	Hoidamme taloutta kestävästi ja vastuullisesti	Kaupungin lainat/asukas, euroa Tilinpäätös	2.783 (2020)	3.000	2.414	kh	Toteutui	Lainakanta ei kasvanut ja mittarin arvo toteutui tavoitetta parempana.
Koulutuksen kaupunki	Huolehdimme henkilöstön osaamisen ajantasaisuudesta	Osaamisen kehittämisen yleisarvosana Henkilöstökysely	4,10 (1–6) 3,42 (1–5) (2021)	4,6 <i>(vanha skaala 3,8)</i>	4,94	kh	Toteutui	Henkilöstökysely uudistui vuonna 2025 eikä uudessa kyselyssä ollut vastaavaa osaamisen kehittämisen yleisarvosanaa. Vuoden 2025 kyselyssä väittämä ”Minulla on mahdollisuuksia kehittää osaamistani” sai arvosanan 4,8 (skaala 1-6). Vuonna 2025 lisättiin osaamisen kehittämiseen liittyvää HR-henkilöstöresurssia ja Willimiehen akatemia aloitti toimintansa.
	Turvaamme yliopiston mahdollisuudet toimia kasvun moottorina	LUT ja LAB opiskelijamäärä Lappeenrannan kampuksella LUT-konsernin antama tieto	8.490 (2021)	9.420	10.205	kh	Toteutui	Opiskelijamäärä Lappeenrannan kampuksella on saadun tiedon mukaan kasvanut vuosittain, ja edellisestä vuodesta määrä on kasvanut 241 opiskelijalla.

Konsernihallinto

Kaupunginhallituksen alaiseen konsernihallintoon kuuluvat konsernijohto, kaupungin tasolla keskitetysti järjestettävät palvelut, omistajaohjaus ja elinvoimapalvelut. Myös Etelä-Karjalan kuntien väliseen yhteistoimintasuopimukseen perustuva Etelä-Karjalan työllisyysalue on osa konsernihallintoa. Konsernihallinnon toimialaa johtaa kaupunginjohtaja.

Konsernihallinto jakautuu kahteen toimintatasoon: strategiseen ohjaukseen ja kehittämiseen sekä operatiiviseen tasoon. **Strategista ohjausta** ja kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyyn kehittämistä johtaa kaupunginjohtaja ja hänen alaisuudessaan muut johtavat viranhaltijat ja toimihenkilöt. Strategiseen ohjaukseen kuuluvat kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, hallintojohtaja, elinvoimajohtaja, työllisyysjohtaja, henkilöstöjohtaja, kaupunginlakimies sekä muita virkoja ja työsuhteita. **Operatiivinen taso** jakautuu tiimeihin ja tuottaa keskitetysti järjestettävät palvelut. Operatiivista toimintaa johtavat ja koordinoivat kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja toimintasäännössä määritellyn vastuualuejaon mukaisesti.

Tietohallinto ja tietosuoja

Tietohallinto ja tietosuoja sijoittuvat kaupunkiorganisaatiossa apulaiskaupunginjohtajan alaisuuteen ja ovat osa tiedonhallinnan kokonaisuutta. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019, jäljempänä tiedonhallintalaki) tuli voimaan 1.1.2020 ja sitä on sen jälkeen päivitetty. Tiedonhallintalaki ohjaa tiedonhallinnan yhdenmukaisuutta, tietoturvaluusuuuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa. Tiedonhallintalaki on laaja ja koskettaa monia ammattiryhmiä. Kaupungin hallintosäännössä on määritelty tiedonhallintalakiin liittyvät vastuut.

Kaupunginhallituksen 20.3.2023 hyväksymään digiturvapolitiikkaan on koottu kaupungin toiminnassaan noudattamat digitaalisen turvallisuuden tavoitteet, periaatteet, vastuut ja organisointi. Kaupunki on sitoutunut digiturvan, eli tietosuojan ja tietoturvan tason ylläpitämiseen ja jatkuvaan kehittämiseen. Digiturvapolitiikkaan pohjautuvat ohjeet ja määräykset koskevat kaikkia kaupunkikonsernin työntekijöitä, luottamushenkilöitä, työryhmiä ja toimielimiä sekä Lappeenrannan kaupungin toimeksiantoja tekeviä palveluntuottajia niiden hoitaessa toimeksiannon mukaisia tehtäviään. Digiturvapolitiikkaa täydentää erillinen digiturvakäsikirja, jossa kuvataan tarkemmin digiturvaperiaatteet ja käytännön ohjeet niin henkilöstön kuin luottamushenkilöiden näkökulmasta. Digiturva on laaja kokonaisuus, jonka alle katsotaan soveltuvin osin kuuluvan digitaalisen toimintaympäristön riskien- ja jatkuvuudenhallinta, tietosuoja, tietoturva ja kyberturvallisuus.

Kuva 9: Mitä on digiturva? Lähde: Digi- ja väestötietovirasto

Tietohallinto

Tietohallintotiimi toimii suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa. Tiimiä johtaa tietohallintopäällikkö ja siihen kuuluu seitsemän työntekijää, joista viisi on kokoaikaisia ja kaksi osa-aikaisia.

Tietohallinto on kaupungin ICT-toimintoja ja -strategiaa tukeva tiimi, jonka vastuualueelle kuuluu suunnitella, kehittää ja yhteistyössä toteuttaa digitaalisia palveluita, tietoturvaa, järjestelmien kokonaisarkkitehtuuria ja IT-infrastruktuuria sekä hyödyntää digitaalisia työkaluja ja prosesseja kaupungin toiminnan ja viestinnän kehittämiseen sekä asukkaiden palvelujen parantamiseksi.

Tiedonhallintalaki ohjaa tietohallinnon toimintaa. Apulaiskaupunginjohtaja vastaa kaupunginhallituksen alaisena tiedonhallintayksikön yleisestä ohjauksesta. Tietohallintopäällikkö vastaa tietoturvallisuuteen, tietojärjestelmiin ja tietovarantoihin liittyvistä asioista, sekä tiedonhallintamallin ylläpitämisestä ja päivittämisestä yhdessä asiakirjahallintopäällikön kanssa edellä lueteltujen vastuualueiden mukaisesti.

Talousarviossa tietohallinnon painopisteiksi vuodelle 2025 määriteltiin tiedonhallintaan liittyvän lainsäädännön muutosten toimeenpano, kaupungin käyttämien tietojärjestelmien ja ICT-palveluiden elinkaaren hallinta ja niihin liittyvien hankintojen tietoturva-asiat ja sopimukset sekä tietoturvallisuutta ylläpitävät ja kehittävät toimenpiteet. Tietohallinto tukee toimialoja palveluprosessien ja niitä tukevien tietojärjestelmien kehitystoimissa. Talousarviossa tunnistettiin myös tietohallinnon toimivuuden kannalta keskeisiä riskejä, jotka liittyvät kyber- ja tietoturvaan, ICT-ympäristön jatkuvuudenhallintaan ja varautumiseen, sopimustenhallintaan sekä osaavan työvoiman saatavuuteen erityisesti palveluiden tuottajien puolella. Lisäksi on todettu, että henkilötietojen tietosuoja ja tietoturvan kehittämiseen tulee panostaa ja huolehtia näihin liittyvien tehtävien asianmukaisesta resursoinnista, riittävästä ohjeistuksesta, koulutuksista sekä valvonnasta.

Tietoturvallisuus on digiturvapoliitikan määritelmän mukaan tavoiteltava, jossa tietojen ja tietojärjestelmien saatavuus, eheys ja luottamuksellisuus on varmistettu. Tietohallintopäällikkö johtaa käytännön tietoturvatyötä sekä toteuttaa kokonaisvaltaista tietoturvallisuuden kehittämistä. Digitaalinen turvallisuus on osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa. Digiturvallisuuden hallintamallia toteutetaan muun muassa ICT-toimintojen prosesseissa ja kokonaisarkkitehtuurissa sekä koulutuksissa ja erilaisissa ohjeistuksissa. ICT-hankinnoille on luotu yhteinen prosessi, jonka mukaisesti tehdään kaikki uudet ja kehittämisen ICT-hankinnat, tällä varmistetaan kaupungin ICT-toimintaympäristön kokonaisarkkitehtuurin ylläpito, tietoturva sekä tiedonhallinta, integraatioiden kuvaukset ja toteutus. Eri palvelujen järjestelmätoimittajilta edellytetään tietoturvadokumentaatiota ja säännöllistä raportointia tietoturvan tilasta, ja/tai jos jokin muuttuu tai havaitaan poikkeama. Teknistä tietoturvaa ja sen ylläpitoa hoitaa Meidän IT ja talous Oy, joka tuottaa myös tietoturva-avulomopalvelut.

Tietosuoja

Tietosuojalla tarkoitetaan henkilötietojen suojaamista. Henkilötietoa on sellainen tieto, josta henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai epäsuorasti. Henkilötietojen käsittelyyn on 25.5.2018 alkaen sovellettu koko Euroopan talousalueella yhteistä lakia, EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (2016/679), jota täydentää kansallinen tietosuoja-laki (1050/2018). Muita kaupungin tietosuojaan kannalta keskeisiä lakeja ovat tiedonhallintalaki (906/2019), julkisuuslaki (621/1999), kuntalaki (410/2015), hallintolaki (434/2003) sekä lukuisat kunnan toimintaa ohjaavat erityislait.

Julkishallinnon organisaatioiden on nimettävä tietosuojavastaava. Tietosuojavastaavan nimittämisestä, asemasta ja tehtävistä säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 37-39 artikloissa. Lappeenrannan kaupungilla on ollut täysipäiväinen tietosuojavastaava 1.3.2021 alkaen. Konsernihallinnon syksyllä 2024 toteutetusta organisaatiomuutoksesta alkaen tietosuojavastaava on toiminut hallintojohtajan alaisuudessa.

Tiedonhallintalain mukaisen tiedonhallintayksikön yleisestä ohjauksesta vastaa apulaiskaupunginjohtaja. Tietosuojavastaavan tehtävänä on avustaa rekisterinpitäjää yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisen tietosuojaselosteen laadinnassa ja hallintojohtajaa tietosuojalainsäädännön ja alan käytänteiden asiantuntijana. Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisen tietosuojaselosteen sisällöstä vastaa rekisterinpitäjä.

Konsernihallinnon toimintasäännön mukaan tietosuojavastaava koordinoi kaupungin tietosuojatyötä, toimii sisäisenä asiantuntijana tietosuojakysymyksissä, osallistuu henkilökunnan tietosuojakouluttamisen toteuttamiseen sekä raportoi johdolle tietosuojan tilasta ja kehittämiskohteista. Lisäksi tietosuojavastaava neuvoo tietosuojaan liittyvään vaikutuksenarvion tekemisessä ja valvoo sen toteutumista, valvoo tietosuoja-asetuksen ja muun tietosuojaan liittyvän lainsäädännön ja ohjeistuksen noudattamista sekä toimii yhdyshenkilönä rekisteröityihin sekä valvontaviranomaiseen (tietosuojavaltuutettu).

Tietosuoja-asetuksen kansallisena valvontaviranomaisena toimivan tietosuojavaltuutetun ohjeiden mukaan tietosuojavastaava tulee ottaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mukaan tietosuojakysymysten käsittelyyn, tietosuojavastaavalla on oltava mahdollisuus raportoida suoraan ylimmälle johdolle ja tietosuojavastaava tulee kutsua säännöllisesti ylemmän tai keskitason johdon kokouksiin. Tietosuoja-asetus velvoittaa rekisterinpitäjää varaamaan tietosuojavastaavalle riittävät resurssit (esimerkiksi työaika, työvälineet, osaamista, mahdollisuus kouluttautua) tehtäviensä hoitoon ja tietosuojavastaavan resurssien riittävyttä on arvioitava erityisesti, kun kunnalle siirryt tai kunta ottaa uusia palveluita järjestettäväksi tai tehtäviä hoidettavaksi.

Talousarvion mukaan tietosuojan painopisteenä vuonna 2025 oli toimialojen ohjaaminen ja opastaminen sekä tietosuojan vaikutustenarviointien toteuttaminen. Talousarviossa todettiin myös, että TE-palveluiden siirtyminen kunnille lisää tietosuojatyötä runsaasti. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kunnille lisäkin tietosuojavastaavan työn määrää ja vaativuutta. Kaupungilla ei ole tietosuojavastaavan lisäksi muita tietosuojarooleja. Vuonna 2025 aloitettiin laajempina projektina kohdennettujen tietosuojaohjeiden laatiminen työllisyyspalveluille yhteistyössä työllisyysalueen asiantuntijoiden kanssa.

Yrityspalvelut

Yrityspalvelut kuuluu elinvoimapalveluiden vastuualueeseen. Tiimiä johtaa elinvoimapäällikkö ja vuoden 2025 lopussa tiimissä oli 15 henkilöä.

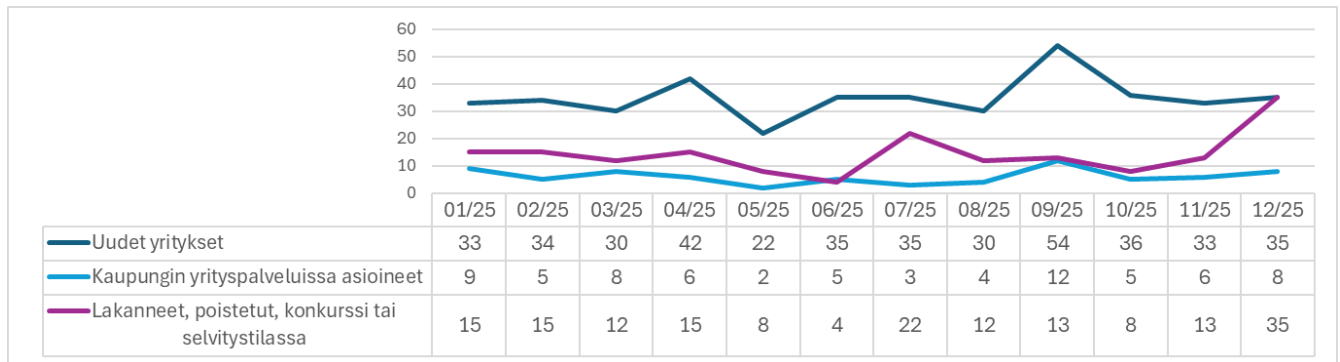
Yrityspalveluiden tehtävänä on palvella yrityksiä niin perustamisneuvonnan, toimivien yritysten neuvonnan, sijoittumispalvelujen, energia- ja ympäristö- ja vastuullisuusasioiden kuin kehittämishankkeiden valmistelun ja toimeenpanon osalta. Lisäksi yrityspalvelut ylläpitää ja rakentaa elinvoimaan liittyviä eurooppalaisia verkostoja. Yrityspalveluissa keskitytään luomaan yrityksille hyvät toimintaedellytykset ja vahvistamaan alueellista kilpailukykyä.

Talousarvion mukaan painopisteinä vuonna 2025 oli yritysten aktiivinen kontaktointi, sijoittumispalvelujen tuottaminen ja kehittäminen, yrityslähtelästoiminnan tehostaminen sekä yritysten taloudellisten edellytysten tukeminen. Työllisyyden edistämisen toiminnot liitettiin osaksi yrityspalveluja vuoden 2024 organisaatiomuutoksen yhteydessä ja tavoite oli työllisyyden edistämisen määrärahalta jatkaa nuorten kesätyöllistämistä ja kumppanuussopimusten rahoittamista.

Vuonna 2025 Lappeenrannan yrityspalvelut tarjosi palveluita Lappeenrannassa, Savitaipaleella ja Taipalsaarella. Lappeenrannassa perustettiin yrityksiä 419 ja niistä 73 hyödynsi yrityspalveluita. Yrityspalveluiden tuella perustettujen yritysten suhteellinen osuus 17,4 % oli kahta edellistä vuotta suurempi.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lappeenrannassa perustettuja yrityksiä (kpl)	307	330	352	448	425	474	419
Yrityspalveluiden neuvontaa saaneiden osuus (%)	26,1 %	25,5 %	31,5 %	21,2 %	12,5 %	14,8 %	17,4 %

Vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla tammi-kesäkuussa perustettiin yhteensä 196 yritystä ja loppuvuodesta heinä-joulukuussa perustettiin 223 yritystä. Koko vuonna perustetuista 419 yrityksestä kevytyrittäjiä oli 67. Kaupungin yrityspalveluiden seurannan mukaan vuonna 2025 lakanneita ja rekisteristä poistettuja yrityksiä oli yhteensä 172 kpl.

Kuva 10: Vuonna 2025 tammi-joulukuussa perustetut uudet yritykset, kaupungin yrityspalveluissa asioineet sekä lakanneet ja poistetut yritykset

Perustamisneuvonnan lisäksi yrityspalveluissa on omistajainvaihdokseen liittyvää neuvontaa. Palvelussa on tiivis yhteys perustamisneuvonta-asiakkuuksiin, sillä valmiin liiketoiminnan ostaminen voi joskus olla helpompaa kuin uuden yrityksen perustaminen. Neuvontaa voi saada sekä yrityksen ostoon että yrityksen myyntiin liittyen. Myyntikuntoisuuden kehittäminen on osa yrityksen myyntiin liittyvää palvelua, mutta esimerkiksi arvonmäärittäystä yrityspalveluissa ei tehdä. Vuonna 2025 omistajainvaihdospalveluissa oli 18 asiakkuutta. Yhteistyötä tehdään Etelä-Karjalan Yrittäjien ja Imatran Seudun Kehitysyhtiön kanssa.

Toiminnassa oleville yrityksille tarjotaan kasvuun ja kehittymiseen liittyviä palveluita kuten esimerkiksi kasvusuunnitelmien laadintaa, rahoitusneuvontaa, digikyvykkyyshankintoja ja hankintaneuvontaa. Osaavaan työvoimaan liittyen yrityksille tarjotaan apua työvoiman löytämisessä ja rekrytointiin tukimuotoja ja tietopaketteja.

Kaupungin yrityspalvelut on tiivistänyt yhteistyötä Etelä-Karjalan työllisyysalueen kanssa erityisesti asiakkuuksien ja asiakkuuksien koordinoinnin osalta. Vuonna 2025 otettiin käyttöön yhteinen CRM-järjestelmä (asiakkuudenhallintajärjestelmä) ja palvelunumero.

Lappeenrannan elinvoimaa, yritysmuutoksia ja imagoa mittaavat tutkimukset

Etelä-Karjalan yrittäjät toteuttaa yrityksille vuosittain **kyselyn** kaupungin yrityksille suunnatuista palveluista. Vuonna 2025 kyselyssä saatiin hieman alhaisempi arvosana 7,11 (asteikko 4–10). Tätä ennen tulokset ovat nousseet vuodesta 2021 alkaen (6,6 vuonna 2021 -> 7,55 vuonna 2024).

Suomen Uusyrityskeskus SUK:n toimintakonseptiin sisältyy palvelutyytyväisyyskysely aloittaville yrittäjille. Vuonna 2025 perustamisneuvonnassa käyneiden suositusindeksi oli 88 (100 vuonna 2024) ja toimivien yritysten 82 (83,3 vuonna 2024).

Taloustutkimuksen imagotutkimuksessa Lappeenrannan kaupungin sijoitus oli 32/54. Vuodesta 2023 alkaen kyselyssä on ollut mukana kaikki yli 20 000 asukkaan kunnat ja kaupungit sekä niiden alueella toimivat elinkeino-yhtiöt. Lappeenrannan sijoitus oli 23/53 vuonna 2024 ja 49/53 vuonna 2023. Vuonna 2025 kokonaisvaikutelma kunnasta sai keskiarvon 7,42 (45 vastaajaa), vuonna 2024 keskiarvo oli 7,48 (66 vastaajaa).

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n **Kuntaranking-tutkimus** toteutetaan kahden vuoden välein. Tutkimus mittaa Suomen eri alueiden vetovoimaisuutta yritystoiminnan kannalta ja siinä on mukana 25 seutukuntaa. Vuoden 2025 tutkimuksessa Lappeenrannan seutukunnan sijoitus oli 16/25 (21/25 vuonna 2023).

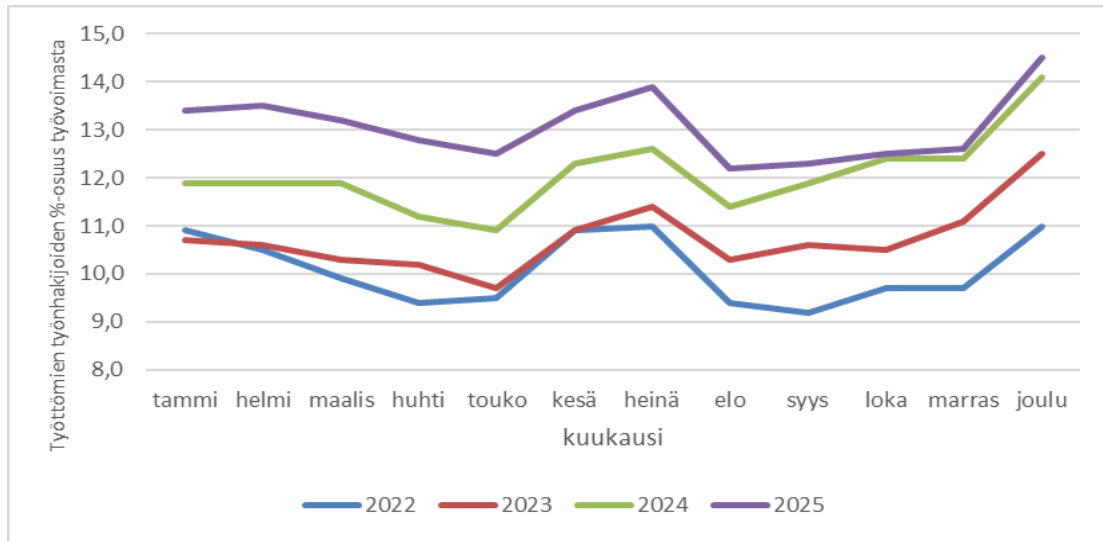
Suomen yrittäjien **Kuntabarometri**-kysely toteutetaan joka toinen vuosi. Vuoden 2024 kyselyssä Lappeenrannan sijoitus suurten kuntien tilastossa oli 10/21 (arvosana 2,93) ja vuonna 2022 sijoitus oli 18/21 (arvosana 2,63). Vuoden 2026 kuntabarometrissa Lappeenrannan sijoitus oli 4/21.

Mikroyrity sbarometri on vuonna 2025 ensimmäistä kertaa toteutettu laaja ja säännöllinen barometrikysely, joka kokoaa tietoa yksin- ja mikroyrittäjien tilanteesta, suhdannenäkymistä ja toimintaympäristöstä kaksi kertaa vuodessa. Barometrin toteuttavat yhteistyössä Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) sekä Oulun yliopiston Mikroyrittäjäkeskus MicroENTRE. Mikroyritykseksi määritellään yritys, jossa työskentelee alle 10 työntekijää, ja sillä on alle kahden miljoonan euron liikevaihto tai taseen loppusumma. Mikroyrity sbarometrissa on tunnistettu muun muassa yritysten kasvua ja työntekijän palkkaamista rajoittavia tekijöitä. **Tarkastuslautakunta toteaa, että valtaosa Suomessa toimivista yrityksistä on mikro- ja yksinyrityksiä, minkä vuoksi pienimpienkin yritysten näkemyksiä on perusteltua huomioida. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan vaikuttavilla ja yritysten tarpeisiin vastaavilla neuvontapalveluilla on mahdollista tukea yritysten kasvuedellytyksiä ja kaupungin elinvoiman kehitystä.**

Työllisyyden edistämisen tavoitteena yrityspalveluissa oli jatkaa nuorten kesätyöllistämistä ja kumppanuussopimusten rahoittamista. *Työllistämisen* edistämiseksi kaupunki myönsi nuorten työllistämiseen kesätyöseteleitä 300 kpl, LUT yliopiston ja LAB ammattikorkeakoulun opiskelijoiden työllistymiseen 15 kpl uraseteleitä ja 14 kpl kansainvälisyysseteleitä (International Voucher). Lisäksi ammattiopisto Samossa opiskeleville on käytössä duuniseteli. Vuoden 2026 alusta alkaen otettiin myös käyttöön Etelä-Karjalan rekrytuki, joka on työntekijän kotikunnan maksama harkinnanvarainen tuki työnantajille. *Työllisyyskumppanuuksiin* liittyen vuonna 2025 aktiivisia toimijoita oli yhdeksän, joiden avustuksella työllistettiin 16 lappeenrantalaista.

Kunnan mahdollisuus saada palkkatukea rajautui vuoden 2025 alusta alkaen yli osatyökykyisten ja yli 60-vuotiaiden työllistämiseen. Palkkatuetta työvoimaa oli aiemmin muun muassa koulujen ja päiväkotien avustavassa henkilökunnassa, ulkoaluetöissä ja kulttuuritoimen toimipaikoissa ja menot katettiin keskitetyllä työllisyysmäärärahalla. Vuoden 2025 talousarviossa työllisyysmääräraha jaettiin toimialojen kehyksiin ja toimialat veloitettiin erityisesti määräaikaista ja kausiluonteista henkilöstöä rekrytoitaessa palkkaamaan ensisijaisesti kunnan osarahoittaman työttömyysturvan piirissä oleva henkilö. Vuonna 2025 kaupunki rekrytoi kausiluontoihin tehtäviin yhteensä 72 pitkään työttömänä ollutta työtöntä työnhakijaa.

Kaupungin työllisyyskehitys jatkui haastavana vuonna 2025. Lappeenrannan työttömyysaste oli joulukuussa 14,1 % (2023 12,5 %). Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden 2025 joulukuussa 1.324 (1.156 joulukuussa 2024) ja alle 25-vuotiaita työttömiä oli 686 joulukuussa 2025 (620 joulukuussa 2024). Myös avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt. Vuonna 2025 kaupungin työttömyysturvan kuntaosuus nousi 10,2 miljoonaan euroon, kun vuonna 2024 se oli 5,2 miljoonaa euroa.

Kuva 11: Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta 2022-2026 Lappeenranta

Etelä-Karjalan työllisyysalue

Etelä-Karjalan kuntien väliseen yhteistoimintasopimukseen perustuva Etelä-Karjalan työllisyysalue on osa Lappeenrannan kaupungin konsernihallintoa.

Etelä-Karjalan kaikki kunnat tekivät keväällä 2023 päätöksen sitoutumisesta Etelä-Karjalan työllisyysaluevalmisteluun ja kotoutumispalvelujen uudelleen organisointiin, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana kuntien järjestämistä olevien työvoima- ja kotoutumispalvelujen osalta vuoden 2025 alusta alkaen. Etelä-Karjalan työllisyysalueen muodostavat Lappeenrannan ja Imatran kaupungit sekä Lemminkäinen, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat. Yhteistoimintasopimus on hyväksytty kaikkien kuntien valtuustoissa ja on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana kuntien vastuulla olevien lakisääteisten julkisten työvoimapalvelujen (380/2023) ja kotoutumista edistävien palvelujen (681/2023) osalta.

Etelä-Karjalan työllisyysalueen yhteisenä toimielimenä ja työvoimaviranomaisena toimii **Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta**. Lautakunta on Lappeenrannan kaupunginhallituksen alainen, mutta kaupunginhallituksella ei ole otto-oikeutta lautakunnan päätöksiin. Lautakunnan työ käynnistyi keväällä 2024 ja siinä on edustus kaikista Etelä-Karjalan kunnista. Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta hyväksyi työllisyysalueen ensimmäisen palvelustrategian 19.11.2024 ja päivitetty palvelustrategia hyväksyttiin lautakunnassa 22.1.2026. Työllisyysalueen palvelustrategia pohjautuu Lappeenrannan kaupungin strategiaan linjauksiin.

Vuonna 2025 työllisyysalueen päätavoite oli siirtymävaiheen onnistuminen niin, että asiakkaiden palvelut jatkuvat katkeamatta ja palveluiden saatavuus ja käyttöaste ovat hyvällä tasolla. Toiminta käynnistyi vuoden 2025 alussa ilman palvelukatkoja. Vuonna 2025 työllisyysalueella asioi yhteensä 18.748 työnhakijaa (eri henkilöä) ja työnhakija-asiakkaiden yhteydenottoja tai yhteydenottoja asiakkaisiin oli noin 220.000. Työllisyysalueen asiantuntijoiden antaman palvelun osalta KEHA-keskuksen mittaama asiakkaiden kokonaistyytyväisyys oli 3,69 (asteikko 1-5). Vuonna 2025 työllisyysalueen henkilöstömäärä oli 145 henkilötyövuotta. Henkilöstö siirtyi valtiolta Lappeenrannan kaupungin palvelukseen liikkeenluovutuksella.

Työllisyysalueen talousarviokehityksen toimintakate alittui 3,24 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Alitusta selittää muun muassa kesken vuotta 2025 toteutettu 18 vuotta täyttäneistä henkilöistä maksettavan laskennallisen korvauksen ohjaaminen kunnilta työllisyysalueelle ja se, että saatua lisärahoitusta ei kyetty tilikauden 2025 aikana hyödyntämään täysimääräisesti Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymän ja Etelä-Karjalan työllisyysalueen välisen palvelusopimuksen mukaisiin kotoutumiskoulutuksiin.

Etelä-Karjalan maakunnan kriittinen suhdanne- ja työllisyystilanne korostaa työllisyysalueen resurssien riittävyyden tärkeyttä. Toimintaympäristön muutoksiin vaikuttavat lainsäädännön uudistukset. Työllisyysalueen tunnistamia tulevia kehittämiskohteita ovat muun muassa henkilöstön osaamisen syventäminen, rekrytointien lisääminen kasvavaan asiakastarpeeseen vastaamiseksi ja edelleen ekosysteemytön vahvistaminen sekä vuoropuhelun tiivistäminen omistajakuntien ja eri verkostojen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa ja 37 §:n mukaan kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021, 6 §) mukaan kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet, raportoitava vuosittain kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä valtuustolle (vuosittainen hyvinvointiraportti) sekä valmistettava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustolle (valtuustokausittainen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma). Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tehtävä yhteistyötä myös muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Lappeenrannan kaupungilla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu on hyvinvointiasiantuntijalla. Kaupungilla toimii monialainen hyvinvointityöryhmä, joka kokoontuu viisi kertaa vuodessa. Työryhmässä on mukana kaupungin vastuualueet, Etelä-Karjalan hyvinvointialue, järjestöt, seurakunta, pelastuslaitos ja nuoriso-, vanhus- ja vammaisneuvostot.

Kuva 12: Lappeenrannan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenne

Maakunnallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötä tukee uudistettu yhdyspintarakente, joka on valmisteltu yhdessä kuntien kanssa. Yhdyspintatyötä johtaa maakunnallinen yhdyspintatyöryhmä, ja kärkiohjelmien ohjausryhmä vastaa toimenpiteiden seurannasta ja raportoinnista. Järjestöjen rooli on vahva osana kumppanuuspöytä ja ohjelmakohtaisia verkostoja.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 5.5.2025 edellisen valtuustokauden laajan hyvinvointikertomuksen raportin 2021–2025, johon sisältyi vuosien 2024 ja 2025 aikana tehtyjen toimenpiteiden raportointi. Vuoden 2025 aikana valmisteltiin valtuustokauden 2026–2029 Lappeenrannan kaupungin laajaa hyvinvointisuunnitelmaa pohjautuen maakunnalliseen yhteistyöhön ja uusiin yhteisiin pääteemoihin. Kestävää hyvinvointia yhdessä - Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2026-2029 hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.4.2026.

Valtuustokaudella 2025–2029 Lappeenranta panostaa omassa toiminnassaan erityisesti maakunnallisesti valittujen kärkihjelmien pääteemoihin, jotka on päätetty kuntaneuvotteluissa vuonna 2024. Etelä-Karjalan hyvinvointialue, alueen järjestöt ja kunnat ovat yhteisesti sitoutuneet kärkihjelmien tavoitteisiin ja edistämään samoja pääteemoja. Kaupungin suunnitelma tähtää Etelä-Karjalan hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 kärkihjelmien *Sopuisa*, *Sutjakka* ja *Ikäystävällinen* mukaisten tavoitteiden edistämiseen. Kaupungin hyvinvointisuunnitelma pohjaa kaupungin strategiaan tavoitteisiin ja toimenpiteet on luokiteltu maakunnallisen suunnitelman kärkihjelmien alle eri ikäryhmät huomioiden.

Valtuustokaudelle laadittu laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tukee kaupungin strategian päätavoitteiden toteutumista väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

TEA-viisari on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämä vertailutietojärjestelmä, joka tarjoaa tietoa siitä, miten kunnat ja hyvinvointialueet edistävät asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia. Viisarin avulla voidaan arvioida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn suuntaa. Vuonna 2025 Lappeenrannan tulos oli 77 (asteikko 0-100). Kehittämistyön ja vaikuttavuuden arviointi perustuu itsearviointiin.

Vuoden 2023 alusta alkaen kunnille otettiin käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannustin on kirjattu laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuuden 15 §:ssä ”hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa” (618/2021). Kannustin on yleiskatteellista, eli se sisältyy kunnan saamaan valtionosuuteen ja kunta voi käyttää saamansa summan valtionosuuden perusteissa osoitettujen tehtävien hoitamiseksi. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin esitetään asteikolla 0–100, joka on indikaattoreiden keskiarvo. Vuonna 2025 Lappeenrannan kaupungin HYTE-kerroin oli 66 (20,3 euroa/asukas eli noin 1,49 miljoonaa euroa).

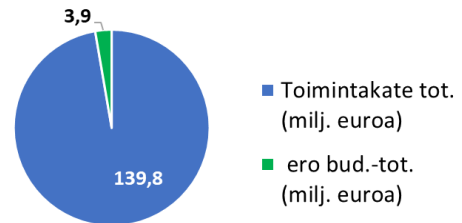
Kuva 13: Kuntien HYTE-kertoimen indikaattorit

Lappeenranta 2037 -strategiassa ja talousarviossa on asetettu useita hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen liittyviä tavoitteita. Kaikissa valtuustoon nähden sitovissa tavoitteissa on huomioitu näkökulmat hyvinvoivat asukkaat ja elinvoimainen kaupunki. Asukkaiden hyvinvoinnin näkökulmasta asetettuja tavoitteita on yhteensä 14 ja niitä on kaikilla toimialoilla. Tarkastuslautakunta on arvioinut toimialojen tavoitteiden toteutumista ao. toimialan kohdalla.

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialalla on kaksi lautakuntaa: lasten ja nuorten lautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut	
Toimintakate bud.	-143,6 milj. euroa
Toimintakate tot.	-139,8 milj. euroa
ero bud.-tot.	3,9 milj. euroa
Toteuma	97,3 %

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialan talousarvio yhteensä toteutui 3,9 miljoonaa euroa budjetoitua parempana. Toimialan valtuustoon nähden sitovia talousarviokehyksiä ovat lasten ja nuorten palvelut, kotikuntakorvaukset, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut. Suurin talousarvion alitus 2,8 miljoonaa euroa kertyi lasten ja nuorten palveluista. Kulttuuripalvelujen kehys alittui 0,1 miljoonaa euroa ja liikuntapalvelujen kehys 0,5 miljoonaa euroa.

Toiminnan tavoitteiden arviointi ja arvioinnin painopistealueet

Toiminnan tavoitteiden raportointi tehdään Lappeenranta 2037 -strategian mukaisesti kahdella tasolla: valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta ja lautakuntaan nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut toimialalle oli talousarviossa asetettu valtuustoon nähden yhteensä **12** sitovaa tavoitetta. Tilinpäätösraportoinnin perusteella **kaksi** tavoitetta toteutui, kun taas **10** tavoitetta jäi toteutumatta.

Kuva 14: Hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet

Strategian ohjausvaikutuksen kannalta on tärkeää, että toimialat esittävät käyttösuunnitelman yhteydessä myös lautakuntaan nähden sitovat tavoitteensa. Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut toimialalla oli toimialan kahden lautakunnan käyttösuunnitelmissa asetettu yhteensä **31** lautakuntiin nähden sitovaa tavoitetta, joista lasten ja nuorten lautakunnan käyttösuunnitelmassa **17** tavoitetta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunnan käyttösuunnitelmassa **14** tavoitetta.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopiste

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteenä vuoden 2025 arvioinnissa oli lasten ja nuorten lautakunnan osalta **varhaiskasvatus** ja kulttuuri- ja liikuntalautakunnan osalta **yleinen kulttuuritoimi** ja **kirjasto** sekä **liikuntatoimi**.

Lasten ja nuorten palvelut

Lasten ja nuorten palveluiden laadukas toteuttaminen luo hyvinvointia lapsille, nuorille ja perheille sekä antaa valmiuksia toimia yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä sekä kehittää ratkaisuja tulevaisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin. Lasten ja nuorten lautakunnan alaisuuteen kuuluu varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus ja nuorisotoimi.

Kuva 15: Arjen oppimista Joutsenon koulussa

Lasten ja nuorten palvelut – valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden arviointi							
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2025	Toteuma 2025	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Kasvun kaupunki	Kasvatamme ja koulutamme jokaisen nuoren työelämään	Opiskelevat tai tutkinnon suorittaneet 17–24-vuotiaat (%) Sotkanet	94,9 (2019)	96	94,3 (2024)	Ei toteutunut	Mittarin arvo on noussut hiukan edellisestä vuodesta (94 %), on kuitenkin lähtötasoa (v. 2019) alaisempi eikä tavoitearvoa ei saavutettu.
	Vahvistamme oppilaiden ja opiskelijoiden työelämätaitoja ja yrittäjyyttä	Uniori-puntari (LUT): Voisin toimia yrittäjänä (9.lk) Olen voinut harjoitella koulussa yrittäjälle hyödyllisiä taitoja (9.lk) Lukiomittari LUT	3,21/5 (2021) -/5 3,13/5 (2024)	3,3 3,5 3,5	3,2 3,3 Tulosta ei saatavilla	Ei toteutunut	Mittareita on kolme. Vuodesta 2022 alkaen mittarina ollut Uniori-puntari on laskenut edellisestä vuodesta eikä tavoitearvoa saavutettu. Toinen mittari on noussut hieman edellisestä vuodesta, mutta tavoitearvoa ei saavutettu. Lukiomittarin tulosta ei ole saatavilla.
Kestävä kaupunki	Takaamme turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista Sotkanet/ Kouluterveys	4,1	3,8	7	Ei toteutunut	Koulukiusattujen osuus on laskenut hieman edellisestä (7,6 % vuosina 2023 ja 2024), on kuitenkin huomattavasti yli tavoitearvon, eikä tavoite toteutunut.
	Mahdollistamme laadukkaat ja kustannustehokkaat lasten ja nuorten palvelut	Palvelujen nettomenot euroa (deflatoitu)/ 0–17-vuotias	8.010	8.010	7.792	Toteutui	Kustannustavoite saavutettiin. Mittari ei kuvaa palvelujen laatua, joten tavoitteen toteutumista ei voida tältä osin arvioida. Tarkastuslautakunnan muun arvioinnin perusteella lasten ja nuorten palveluihin ollaan kuitenkin pääosin tyytyväisiä.
Koulutuksen kaupunki	Järjestämme laadukkaat ja vetovoimaiset opetuspalvelut yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten kanssa.	Lukioiden tiedelinjan hakijoiden määrä	50	75	43	Ei toteutunut	Lukion tiedelinjan hakijoiden määrä väheni huomattavasti edellisestä vuodesta (84), joten mittarin perusteella tavoite ei toteutunut. Lukion opiskelijamäärässä ei kuitenkaan tapahtunut merkittäviä muutoksia, joten tavoitteen toteutumista ei voida arvioida kattavasti.
	Luomme edellytyksiä lapsen kehitykselle ja oppimiselle varhaiskasvatukseen osallistumisen kautta	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste (%) 1–6 v	80,6	85	83,1	Ei toteutunut	Tavoite ei toteutunut, sillä osallistumisaste laski edellisestä vuodesta ja jäi alle tavoitearvon. Kehitykseen on voinut vaikuttaa työllisyystilanne.

Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteumatilanne 2025

Lasten ja nuorten palvelujen toimintakate alittui 2,8 miljoonaa euroa vuonna 2025. Talousarvio alittui kaikilla vastuualueilla ja suurin 1,9 miljoonan euron alitus oli perusopetuksessa. Alitusta selittää muun muassa vastuualueilla käyttämättä jäänyt työllisyysmääräraha ja valmistavan opetuksen ennakoitua pienempi tarve. Ilman käyttämättä jääneitä työllisyysmäärärahoja ja valmistavan opetuksen lapsimäärän vähenemisestä johtuvaa alitusta lasten ja nuorten lautakunnan kehysalitus oli 1,96 miljoonaa euroa.

Toiminnallisille tavoitteille asetettujen mittarien perusteella lasten ja nuorten palvelujen valtuustoon nähden sitovista tavoitteista toteutui ”Mahdollistamme laadukkaat ja kustannustehokkaat lasten ja nuorten palvelut”, ja viiden muun tavoitteen osalta tavoitearvo jäi saavuttamatta.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen talousarvio alittui 555.000 eurolla. Vastuualueiden kehyksiin jaetusta työllisyysmäärärahasta jäi käyttämättä 326.000 euroa ja ilman työllisyysmäärärahoja varhaiskasvatuksen toimintakatteen alitus oli 229.000 euroa, mikä johtui kokonaan toimintatuottojen budjetoitua paremmasta toteutumisesta.

Varhaiskasvatus perustuu varhaiskasvatukseen lakiin, varhaiskasvatussuunnitelman kansallisiin perusteisiin sekä lasten henkilökohtaisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin. Varhaiskasvatuksen vastuualueen järjestämä esiopetus perustuu perusopetuslakiin ja esiopetuksen kansallisiin perusteisiin. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Lappeenrannassa on 13 kunnallista päiväkotia ja 12 omissa kodissaan työskentelevää perhepäivähoitajaa. Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perheet voivat hoitaa lasta kotona, valita yksityisen varhaiskasvatuksen joko yksityisessä päiväkodissa tai yksityisellä perhepäivähoitajalla. Yksityinen toiminta on kaupungin valvoma ja tukemaa. Yksityiseen päiväkotiin voi saada palvelusetelin ja yksityiseen perhepäivähoitoon saa yksityisen hoidon tukea. Kunnallisen ja kunnan tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella oleville alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen on tarjolla avoimia varhaiskasvatuspalveluja.

Toiminnan johtamisen, kehittämisen ja prosessien näkökulma

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta Lappeenranta 2037 -strategiasta on ollut mahdollista löytää lähtökohtia omille talousarviotavoitteille, ja varhaiskasvatuksen tavoitteet sekä mittarit on muodostettu strategian pohjalta.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä Daisy mahdollistaa reaaliaikaisen täyttö- sekä käyttöasteiden seurannan yksikkötasolla. Järjestelmä mahdollistaa myös työvuorojen laatimisen huoltajien ilmoittamien hoitoaikojen pohjalta sähköisesti ja näin ollen henkilöstön kohdentamisen oikea-aikaisesti päivän aikana. Varhaiskasvatukseen palkattavan henkilöstön määrä pyritään pitämään optimaalisena suhteessa lapsimäärään. Henkilöstömitoituksen pohjana on varhaiskasvatustalain sekä valtioneuvoston asetuksen edellyttämä mitoitus.

Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavaan lainsäädäntöön on tullut muutoksia lähes vuosittain ja viimeisimmät muutokset ovat tulleet voimaan 1.1.2026. On tärkeää varmistaa toimintaa ohjaavien lainsäädännön edellyttämien asiakirjojen ajantasaisuus, joten ensisijaisesti varhaiskasvatuksessa päivitetään paikalliset varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelma sekä kaupungin verkkosivut. Varhaiskasvatukselta edellytetään lakisäätteistä tiedottamista, joten on ensiarvoisen tärkeää, että asiakkaat, uudet hakijat sekä muut tahot löytävät riittävät tiedot ja kuvaukset heitä koskevista prosesseista kaupungin verkkosivuilla.

Lasten ja nuorten lautakunnalle viedään vuosittain tiedoksi varhaiskasvatuksen toimintakertomus, johon on koottu kattavasti arviointitietoa muun muassa tavoitteiden toteutumisesta, asiakastytyväisyydestä ja hankkeista. Varhaiskasvatustyöyksiköt arvioivat toimintaansa vuosittain yksikkökohtaisissa toimintakertomuksissa, ja

jokainen yksikkö auditoidaan sisäisesti strategiakauden aikana. Varhaiskasvatuksen toimintaa arvioidaan vuosittain ulkopuolisen arvioijan, Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen Karvin, tuottaman itsearviointijärjestelmä Valssin avulla. Varhaiskasvatus osallistuu myös Karvin toteuttamiin kansallisiin arviointeihin.

Asukas- ja vaikuttavuusnäkökulma

Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskysely tehdään vuosittain. Vuoden 2025 kyselyyn vastasi 460 huoltajaa ja asteikolla 1-5 annettujen arvioiden keskiarvo oli 4,52 (4,41 vuonna 2024). Seuraavassa taulukossa on vuosien 2024 ja 2025 kyselyn tulokset.

	2024	2025
Varhaiskasvatus edistää lapseni hyvinvointia	4,61	4,66
Toiminta lapseni ryhmässä on monipuolista ja lapseni ikätason mukaista	4,53	4,62
Lapseni vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet huomioidaan varhaiskasvatuksessa	4,37	4,49
	4,50	4,59
Varhaiskasvattajien toimintatapa on lastani kunnioittavaa	4,60	4,65
Lapseni ryhmässä huomioidaan perheemme vakaumukseen ja kulttuuriin liittyvät tavat	4,43	4,51
	4,52	4,58
Lapseni varhaiskasvatussuunnitelmaan (=vasu) on kirjattu yksilöllisiä tavoitteita yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatuksen kanssa	4,65	4,81
Lapseni kanssa harjoitellaan ryhmässä toimimista ja toisten huomioimista	4,71	4,77
Lapseni mielenkiinnon kohteet näkyvät ryhmän toiminnassa	4,15	4,37
	4,50	4,65
Yhteistyömme lapseni ryhmän varhaiskasvattajien kanssa on ollut toimivaa	4,55	4,65
Huoltajat ja varhaiskasvattajat ovat sitoutuneet yhteisiin sopimuksiin	4,62	4,68
Minulla on halutessani ollut mahdollisuus vaikuttaa lapseni ryhmän toimintaan	3,61	3,74
Saan riittävästi tietoa lapseni varhaiskasvatuspäivästä	4,12	4,23
	4,26	4,33
	Keskiarvo	4,41
		4,52

Vuosittain haastatellaan viisivuotiaita lapsia. Vuonna 2025 viisivuotiaiden lasten haastatteluun osallistui 438 lasta, mikä on 94,4 % kyselyn kohteena olevista viisivuotiaista lapsista.

Varhaiskasvatuksen toiminnan vaikutukset ovat nähtävissä pitkällä tulevaisuudessa. Toimintaa arvioidaan suhteessa lapsiin ja lapsiryhmään sekä lain velvoitteisiin laadullisesti. Tutkimustiedon mukaan varhaiskasvatuksen osallistumisella on myönteisiä vaikutuksia lapsen kehitykseen.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli 83,1 vuonna 2025. Osallistumisaste on ollut viime vuosina korkealla tasolla ja edellisinä vuosina on saavutettu OECD:n EU-tasoinen tavoite yli 4-vuotiaiden osallistumiselle eli yli 95 prosenttia. Vuonna 2025 tavoitetta ei saavutettu, koska yli neljävuotiaiden osallistumisaste oli 92,6 prosenttia. Hakijoille on pystytty järjestämään varhaiskasvatuspaikat lain edellyttämässä määräjassa.

Ikäluokkien osallistuminen varhaiskasvatukseen vaihtelee vuosittain. Seuraavassa taulukossa on vuoden 2024 joulukuussa varhaiskasvatuksessa olevien määrät syntymävuoden mukaan ja vertailu edelliseen vuoteen.

Varhaiskasvatuksessa olevat syntymävuoden mukaan joulukuussa 2024								
Syntymävuosi	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Ikävuodet	0	1	2	3	4	5	6	7
Yhteensä	5	205	405	481	486	505	531	2
Ikäluokka	433	454	518	539	509	526	543	
Osuus	1,15	45,15	78,19	89,24	95,48	95,01	97,79	
joulukuun 2023 tilanne (vertailu)	1,59	45,35	78,46	91,8	94,06	96,57	98,85	
Yksityisen kotihoidon tuki		4	5	12	2	2	1	

Henkilöstönäkölma

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä joulukuussa 2025 oli 553, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 408. Varhaiskasvatuksessa on vuosittain vakinaistettu pitkään olleita työntekijöitä.

Varhaiskasvatuksessa oli sairauspoissaoloja/henkilö 19,97 vuonna 2025 (18,02 vuonna 2024). Varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu kaupungin henkilöstökyselyyn vuosittain, tulokset käsitellään yksiköissä ja tulosten tarkastelua tehdään myös vastuualueetasolla. Vastuualueella on todettu, että esimerkiksi koettu psyykinen kuormitus sekä joidenkin yksittäisten lasten aggressiivinen käyttäytyminen edellyttää toimenpiteitä, ja nämä on huomioitu uuden strategian tavoitteenasetannassa.

Varhaiskasvatukseen on valmistunut loppuvuonna 2025 oma AVEKKI-kouluttaja. AVEKKI on Savonia-ammattikorkeakoulun ylläpitämä toimintatapamalli ja koulutus uhka- ja väkivaltatilanteisiin ja erityisesti niiden ennaltaehkäisyyn. AVEKKI-mallin tavoitteena on luoda turvallinen työyhteisö sekä asiakkaille että työntekijöille. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksessa tuetaan henkilöstöä haastavissa tilanteissa ottamalla käyttöön ennaltaehkäisevä AVEKKI-toimintatapamalli.**

Tulevaisuuden näkymät ja kehittämiskohteet

Lainsäädännön muutokset aiheuttavat mittavia toimenpiteitä hallinnossa. Esiopetusta koskevat oppimisen tukeen liittyvät 1.8.2025 voimaan tulleet perusopetuslain muutokset ja oppivelvollisuuslakiin 1.8.2026 voimaan tulevat muutokset vaativat vastuualueella edelleen toimeenpanon tukea sekä asiakirjojen päivitystä.

Varhaiskasvatuksessa on tunnistettu, että vanhemmuuden tuki on noussut voimakkaasti keskusteluun ja se edellyttää toimenpiteitä myös varhaiskasvatukselta. Myös hyvinvointialueen viimeaikaiset muutokset esimerkiksi henkilöstössä edellyttävät uusien yhteistyökäytänteiden luomista ja toimintamallien kehittämistä, sillä hyvinvointialue on varhaiskasvatuksen keskeinen yhteistyökumppani.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut muodostuvat kulttuuritoimeen kuuluvista kirjastosta, museosta, orkesterista, teatterista ja yleisestä kulttuuritoimesta, jonka osana toimii Etelä-Karjalan Lastenkulttuurikeskus Metku sekä liikuntapalveluista.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut – valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden arviointi							
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2025	Toteuma 2025	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Kasvun kaupunki	Asukkaamme ja toimijamme osallistuvat vapaa-ajan palvelujen kehittämiseen	Kulttuurin ja liikunnan osallisuusmittarien keskiarvo TEA viisari	62,5 (2019/ 2020)	90	75,5 (2025 kulttuuri, 2024 liikunta)	Ei toteutunut	Mittarin arvo on noussut lähtötasosta, mutta laskenut edellisestä vuodesta (77,5) eikä tavoite mittarin perusteella toteutunut.
	Kehitämme monipuolisia, houkuttelevia ja hyvinvointia lisääviä vapaa-ajanviettomahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille	Lipputuotot (milj. euroa)	1,64 (2019)	1,73	1,53	Ei toteutunut	Lipputuotot ovat nousseet edellisestä vuodesta, mutta ovat alle lähtötason ja tavoitetason, joten mittarin perusteella tavoite ei toteutunut. Mittari ei kuvaakaan tavoitetta kattavasti.
Kestävä kaupunki	Vahvistamme asukkaiden kulttuurista ja liikunnallista elämäntapaa	Palvelujen käyttökerrat (milj.)	2,49	2,62	2,25	Ei toteutunut	Käyttökerrat vähenivät vuodesta 2024 ja tavoite jäi saavuttamatta. Kahdella tavoitteella on sama mittari.
	Turvaamme kestävät ja kustannustehokkaat kulttuuri- ja liikuntapalvelut	Tuottojen osuus menoista (%)	12,0	11,5	13,0	Toteutui	Tuottojen osuus lisääntyi edellisestä vuodesta (12,2 %) ja tavoite toteutui.
Koulutuksen kaupunki	Koulutamme elinikäisiä kulttuurin ja liikunnan kuluttajia	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, (%) 8. ja 9. luokan oppilaista Sotkanet / kouluterveyskysely	97	98	83 (2025)	Ei toteutunut	Harrastavien osuus on laskenut edellisestä (oli 96 % vuosina 2023 ja 2024), joten tavoite ei toteutunut. Kouluterveyskyselyn kysymyksenasettelun muutos voi vaikuttaa mittarin tulokseen.
	Houkuttelemme uusia vapaa-ajan palvelujen käyttäjiä	Palvelujen käyttökerrat (milj.)	2,49	2,62	2,25	Ei toteutunut	Käyttökerrat vähenivät vuodesta 2024 ja tavoite jäi saavuttamatta. Kahdella tavoitteella on sama mittari.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimi kehittää kaupungin kulttuuria laaja-alaisesti elinvoiman ja hyvinvoinnin lähteenä sekä ylläpitää kulttuuriperintöämme. Kulttuuritoimea johtaa kulttuurijohtaja, jonka alaisuudessa ovat palveluyksiköinä Lappeenrannan kaupunginkirjasto, Lappeenrannan kaupunginorkesteri, Lappeenrannan kaupunginteatteri ja Lappeenrannan museot. Lisäksi osana yleistä kulttuuritoimea toimii Etelä-Karjalan Lastenkulttuurikeskus Metku. Kulttuuritoimen toimintaa ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) sekä kaupunkistrategian lisäksi eduskunnan vahvistama kulttuuripoliittinen ohjelma.

Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteumatilanne 2025

Kulttuuripalvelujen tilikauden tulos alittui 120.000 eurolla. Talousarvion alittivat kulttuuripalvelujen yhteiset 62.000 eurolla, kirjasto 320.000 eurolla ja orkesteri 4.000 eurolla. Talousarvion ylittivät museo 85.000 eurolla ja teatteri 209.000 eurolla. Kirjaston alitusta selittää varautuminen pääkirjaston takaisinmuuttoon ja peruskorjatun tilan varustamiseen, jotka toteutuivat oletettua edullisemmin. Teatteri ei saavuttanut tulotavoitetta ja henkilöstökulut olivat kalliin musikaalituotannon ja pitkien sairauslomien vuoksi tavanomaista suuremmat.

Toiminnallisille tavoitteille asetettujen mittarien perusteella liikunta- ja kulttuuripalvelujen valtuustoon nähden sitovista tavoitteista toteutui tavoite ”Turvaamme kestävät ja kustannustehokkaat kulttuuri- ja liikuntapalvelut”, ja viiden muun tavoitteen osalta tavoitearvo jäi saavuttamatta.

Käyntikerrat lisääntyivät lähes kaikissa kulttuuritoimen palveluyksiköissä vuonna 2025. Erityisesti ilmainen tarjonta kiinnostaa lappeenrantalaisia, mutta myös myytyjen lippujen määrä kasvoi teatterissa ja orkesterissa. Lasten kulttuurikeskus Metkussa vuonna 2025 oli kävijöitä 22.500. Kävijämääriä lisää osaltaan Lappeenrannassa toteutettava kulttuurikasvatussuunnitelma, jonka myötä perusopetuksen ja vuoden 2026 alusta alkaen myös varhaiskasvatuksen kaikki ikäluokat tutustuvat kokonaisuudessaan kaupungin kulttuuri- ja taidelaitoksiin. **Tarkastuslautakunta pitää positiivisena kehityksenä erityisesti kaupunginteatterin lisääntyneitä kävijämääriä ja arvostaa sitä, että kaupunki mahdollistaa lasten ja nuorten kulttuuritapahtumiin osallistumisen osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintaa.**

	2023	2024	2025
Lappeenrannan kaupunginkirjasto (lainat)	994 980	936 759	997 834
Lappeenrannan kaupunginorkesteri (käyntikerrat)	13 660	9 534	12 331
Lappeenrannan kaupunginteatteri (käyntikerrat)	17 090	21 128	25 498
Lappeenrannan museot (käyntikerrat)	47 106	62 263	50 666

Kirjaston toimintaa ohjaa laki yleisistä kirjastoista (1492/2016). Lappeenrannan kaupunginkirjastossa työskentelee yhteensä 49 henkilöä. Kirjastoilla on kirjastolain mukainen velvoite tarjota asukkaille kokoontumistiloja ja edistää osallisuutta. Lappeenrannan kaupunginkirjastolla on vetovastuu Etelä-Karjalan kirjastojen yhteisestä Heili-kimpasta (verkkokirjasto, kuljetukset ja kirjastojärjestelmä).

Kirjaston vuoteen 2025 sisältyi kahden uuden tilahankkeen valmistuminen ja uusiin tiloihin muuttaminen. Uudet tilat avattiin Sammotalossa 7.10.2025 ja pääkirjastossa 10.12.2026. Pääkirjasto sai avaamisen yhteydessä kutsumanimen Parvi. Kirjaston lisäksi Parveen muuttivat asiakaspalvelukeskus Winkki sekä digitaalisen osaamisen tuki- ja kehittämisyksikkö Eduks. Voisalmen kirjasto sulkeutui syksyllä väliaikaisesti purkutöiden alta odotamaan Voiska-talon valmistumista, ja Pulpin kirjasto lakkautettiin palveluverkkopäätösten mukaisesti vuoden lopussa. Muuttojen ja muutosten aiheuttamista sulkemisista huolimatta kirjastokäyntien määrä kasvoi 3,5 prosenttia. Sähköisten aineistojen käyttö kasvoi lähes 25 prosenttia. Kirjastojen järjestämissä tapahtumissa, koulu- ja kouluyhteistyössä kävi vuoden aikana 10 496 henkilöä.

Toiminnan johtamisen, kehittämisen ja prosessien näkökulma

Lappeenranta 2037 -strategian visio, arvot, tavoitteet ja toimenpiteet vastaavat hyvin kulttuuritoimen ja kaupunginorkesterin tehtäviin ja antavat hyvät lähtökohdat talousarvion toteutukseen.

Lappeenrannan kulttuuritoimea verrataan Lappeenrannan vakiintuneiden verrokkikaupunkien sekä muuhun saatavilla olevaan verrokkietoon, kuten THL:n ylläpitämään TEA-viisari -tietokantaan (teaviisari.fi) ja Kuntaliiton ja Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissätiön Cuporen tuottamaan Kuntien kulttuuritilastot KULTTI-tietokantaan. Palveluyksiköt saavat vertailussa tarvittavaa tietoa oman palvelunsa käytettävissä olevista kansallisista tilastokeruista.

Kirjasto seuraa erityisesti samansuuruisien kirjastojen toimintaa Suomen yleisten kirjastojen tilaston perusteella.

Talous	Hämeenlinna, 2024	Kouvola, 2024	Lappeenranta, 2024	Pori / Pori+Nakkila, 2024	Vaasa, 2024
Toimintakulut tilastovuonna	4 814 772	5 848 202	4 152 733	4 451 015	4 501 179
Henkilöstökulut	2 132 163	2 507 495	2 005 587	2 862 570	2 267 211
Kirjastoaineistokulut	388 145	603 740	388 116	498 359	419 991
Kirjojen hankintakulut	256 934	404 554	183 782	285 397	287 946
E-aineistokulut	54 977	81 176	121 480	62 928	73 991
Tilakustannukset	1 658 440	1 946 099	1 269 053	542 290	1 490 646
Muut kulut	636 024	790 868	489 977	547 796	323 331
Toimintakulut kuluvan vuoden talousarviossa	4 871 400	5 859 339	4 450 953	4 653 287	4 521 600

Kulttuuritoimen keskeiset prosessit on vastuualueen mukaan tunnistettu ja niissä on vakiintuneet toimintatavat, vaikka varsinaisia prosessikuvauksia ei ole kaupungin yleisten prosessien lisäksi olemassa. Kirjastolla itse tuotettuja prosessikuvauksia on perehdytys- ja työohjeissa. Kirjastojärjestelmä, omatoimitekniikka, verkkokirjasto, sähköiset aineistot ja muut tekniset ratkaisut yhtenäistävät prosesseja, esimerkiksi aineiston valinta, hankinta sekä logistinen ohjaus hoidetaan keskitetysti.

Kulttuuritoimen yksiköt hyödyntävät toimintansa kehittämisessä aktiivisesti yleisöpalautetta sekä osallistuvat kaupungin henkilöstökyselyyn ja työterveyshuollon kyselyihin. Itsearviointeja toteutetaan yleensä yhteistyössä muiden oman alan palvelutuottajien kanssa. Jos tuoreita arviointeja ei ole, toiminnassa hyödynnetään aiempia arviointeja sekä mahdollisia pienempiä asiakaskyselyjä tai vastaavia.

Asiakas- ja vaikuttavuusnäkökulma

Asiakaspalautteita saadaan jatkuvasti sähköisesti palautejärjestelmän kautta, sähköpostilla ja sosiaalisessa mediassa sekä asiakaskohtaisissa ja erilaisissa tilaisuuksissa. Palautteisiin vastataan ja toteutettavissa olevia toiveita pyritään toteuttamaan. Palautteesta merkittävä osa on positiivista ja monet ideat pystytään toteuttamaan.

Keskeisin kulttuuritoimen vaikuttavuuden arvioinnin mittaristo on kaupungin strategiassa. Strategian toteuttamisseurannan rinnalla kulttuuritoimi seuraa ja täydentää kulttuuriin liittyviä tietokantoja sekä kaupunki kokonaisuudessaan on mukana kansallisten seurantajärjestelmien täydentämisessä. Niistä saadaan vertailutietoa sekä kulttuuritoimea koskevaa vaikuttavuustietoa.

Kulttuuri on läpileikkaavaa toimintaa ja liittyy vahvasti esimerkiksi sekä elinvoimaan ja vetovoimaan eli kaupunkikehitykseen että kaupunkilaisten hyvinvointiin. Laajaa vaikuttavuutta on selkeillä mittareilla vaikea todentaa eivätkä käytössä olevat tilastointijärjestelmät tee sitä näkyväksi. Siten mittarit väistämättä ohjaavat tavoitteita.

Henkilöstönäkökulma

Koko kulttuuritoimen vastuualue osallistuu keskitetysti toteutettavaan, vuosittaiseen koko kaupungin henkilöstökyselyyn. Sen tulokset arvioidaan sekä koko vastuualueen että yksiköiden näkökulmasta ja otetaan huomioon

kehittämiskohteina. Koko vastuualueella käydään vuosittain kehityskeskustelut ja kukin järjestää henkilöstön hyvinvointia ylläpitävää tyhy-toimintaa.

Tavoitteena on kehittää vastualueen yksiköiden yhteistyötä sekä johtamista ja esihenkilötyöskentelyä niin kulttuurin johtoryhmään liittyen kuin yksiköiden sekä niissä olevien tiimien johtamisessa. Se kehittää samalla kehittää työntekijöiden työskentelyoloja.

Kirjastossa esihenkilötiimi kokoontuu säännöllisesti ja tiimit oman toimintansa mukaisesti. Käytössä on myös koko henkilöstön säännölliset Teams-palaverit. Henkilöstökyselyn tulokset käsitellään henkilöstön vuosittaisessa kehittämispäivässä, joita järjestetään tarvittaessa myös muulloin. Kirjaston henkilökunnalle vuosi 2025 oli tilamuutosten vuoksi työntäyteinen, mikä on saattanut tuntua kuormittavalta.

Tulevaisuuden näkymät ja kehittämiskohteet

Kulttuuritoimen kehittäminen jatkuu kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kulttuuritoimi on aktiivisesti mukana kaupunkiorganisaatiossa tehtävässä toimialojen sekä vastualueiden rajat ylittävässä yhteistyössä esimerkiksi hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan vastualueiden, kaupunkikehityksen, tapahtumapalvelujen, markkinoinnin ja viestinnän sekä elinkeinopalvelujen kanssa. Tavoitteena on lisätä edelleen kulttuuripalvelujen näkyvyyttä ja käyttöä sekä luoda edellytyksiä kulttuurin vapaan kentän ja kolmannen sektorin toiminnalle että kaupunkilaisten osallisuuden vahvistamiselle. Lasten ja nuorten yleisötyön lisäksi kehitetään muutakin yleisötyötä.

Kirjaston tärkeimmät tulevaisuuden kehittämiskohteet ovat Pääkirjasto Parven palvelujen kehittäminen sekä Voisalmen kirjaston suunnittelu ja uuden kirjastoauton hankinnan valmistelu. Pääkirjaston käyttö ja toiminnot lisääntyvät, ja niitä kehitetään yhteistyössä Winkin ja Eduksin kanssa. Kirjastoauto Willityksen toiminnan kehittämisellä ja uuden kirjastoauton hankinnalla turvataan kirjastopalvelut tasapuolisesti kaupungin eri puolilla. Strategian tavoitteeksi nostetussa lukutaitotyössä tiivistetään yhteistyötä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa ja kohdennetaan siihen henkilöstöresursseja. Aineistomäärärahoja tulee edelleen haastamaan monikanavaisuus: sama aineisto tarvitaan painettuna ja sähköisenä. Kirjasto panostaa yleisötyöhön ja hakeutuviin palveluihin, e-aineistojen opastukseen ja digitukeen sekä jatkaa verkkokirjaston ja kirjastojärjestelmän kehittämistä.

Yhteisenä haasteena kirjastolla, museolla ja teatterilla on kiinteiden kulujen suuri määrä eli se, että vuokrien ja palkkojen jälkeen toiminnalle jää rajoitetusti varoja. Tämä näkyy kaikkien yksiköiden toiminnassa. Vastuualueella on tunnistettu kirjaston haasteeksi viime vuosien kiinteistöihin liittyvät hankkeet, jotka ovat tulleet muun työn päälle ja itse toiminnan kehittäminen on jäänyt jonkin verran taka-alalle. Tulevina vuosina työn alla on edelleen Voisalmen lähikirjaston kiinteistöhanke, mutta muuten toiminnassa on mahdollista keskittyä kirjastotyön sisällön kehittämiseen.

Kuva 16: Lappeenrannan pääkirjasto Parvi

Liikuntapalvelut

Liikuntatoimi järjestää liikunnanohjausta ja liikuntaneuvontaa, vastaa liikuntapaikoista sekä luo edellytyksiä kuntalaisten liikkumiselle ylläpitämällä liikuntapaikkaverkosta. Keskeisin tehtävä on terveyttä edistävän omaehtoisen liikunnan edistäminen. Liikuntalain mukaan kunnan tehtävänä on muun muassa järjestää liikuntapalveluja ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden, tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja.

Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteumatilanne 2025

Liikuntatoimen tilikauden tulos alittui 521.000 eurolla. Toimintakulut 79.000 euroa ja toimintatuotot toteutuivat 455.000 euroa budjetoitua suurempina tasaisesti kaikilla liikuntatoimen palveluysiköillä.

Liikuntapalveluissa on jatkettu ostopalvelusopimusten harkittua käyttöä lähinnä konepalvelujen osalta ja oman työn osuutta on pyritty lisäämään. Johtamisjärjestelmää ja henkilöstön työvuoroihin ja vastuualueisiin liittyviä uudistuksia jatkettu vuonna 2025.

Toiminnan johtamisen, kehittämisen ja prosessien näkökulma

Kaupungin strategiasta löytyy paljon yhtymäkohtia liikuntatoimeen. Liikuntatoimi vertaa itseään säännöllisesti muihin kaupunkeihin, on mukana kaupunkien liikuntajohtajien verkostossa (NorthSport Consulting) sekä osallistuu valtakunnallisiin koulutustapahtumiin. Lisäksi eri kaupunkien kanssa käydään keskusteluja ja tehdään vertailuja esimerkiksi liikuntapaikkahinnastoista ja liikuntapaikkojen ylläpidosta ja hoidosta. Asukkaille tehdään myös samanlaisia liikuntakyselyjä kuin vertailukaupungeissa.

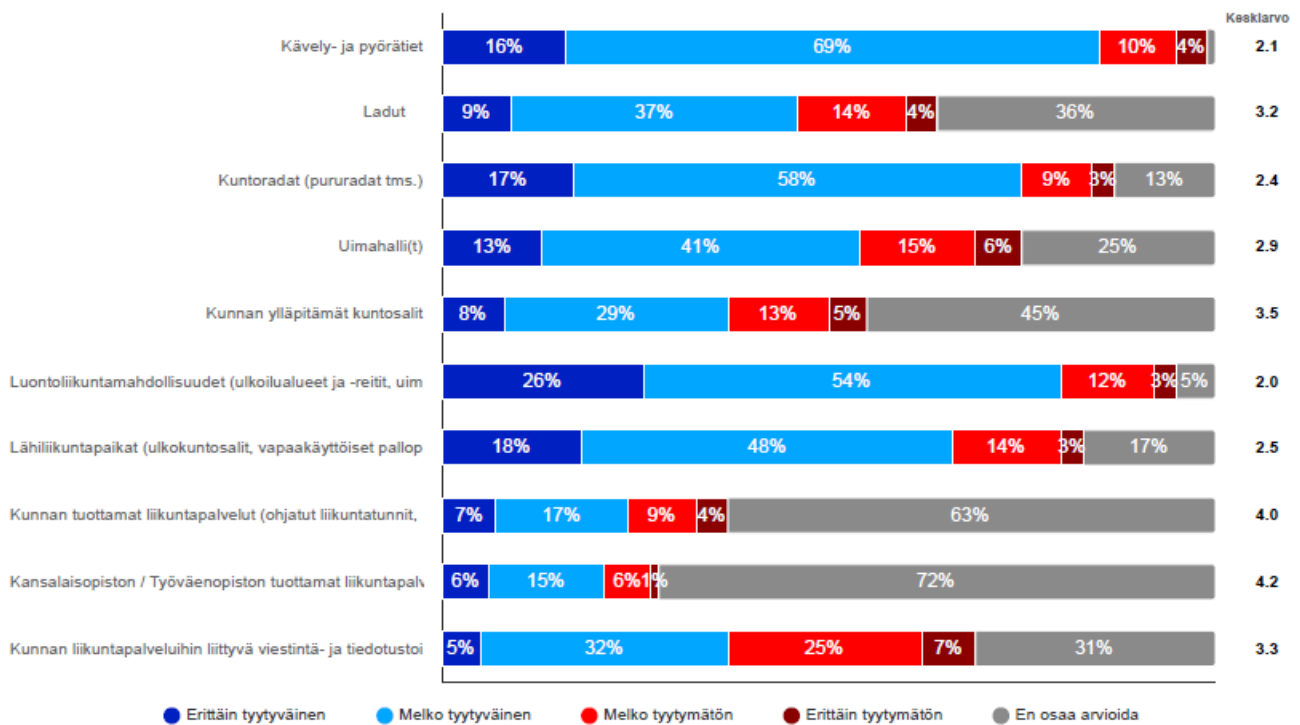
Liikuntatoimessa toimintaa ohjaa vuosikello. Lisäksi toimintoja on ohjannut vuoteen 2025 saakka ulottuva "Myö liikutaa" -liikkumisohjelma sekä niiden alla olevat "Missä myö liikutaa" sekä soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelmat. Uusi Lappeenrannan liikuntaohjelma 2026-2030 hyväksyttiin valtuustossa 2.3.2026.

Asiakas- ja vaikuttavuusnäkökulma

Uuden liikuntaohjelman pohjatiedoksi vuonna 2025 toteutettiin liikuntakyselyt lapsille ja nuorille, asukkaille sekä liikuntaseuroille. Aikuisväestölle tarkoitettussa kyselyssä kartoitettiin muun muassa vastaajien tyytyväisyyttä Lappeenrannan nykytilanteeseen liikkumisen sekä siihen liittyvien olosuhteiden ja palveluiden osalta. Kysymykseen vastasi 737 vastaajaa, jotka olivat erityisen tyytyväisiä kävely- ja pyöräteihin, kuntoratoihin ja luontoliikuntapaikkoihin. Huomionarvoista on, että vastaajia ohjeistettiin arvioimaan asioita oman liikuntaaktiivisuuden ja tarpeiden näkökulmasta, joten vastauksia ei voi yleistää koko väestöä koskevaksi.

Kuva 17: Lauritsalan kuntopolku

Kuva 18: Aikuisväestölle tarkoitettujen liikuntakyselyn 2025 vastaukset kysymykseen "Kuinka tyytyväinen olet kuntasi nykytilanteeseen alla mainittujen liikkumiseen ja liikuntaan liittyvien olosuhteiden ja palveluiden osalta? Arvioi asioita vain OMAN liikunta-aktiivisuutesi ja tarpeittesi näkökulmasta. Käytä arviointiperusteina erityisesti arvioitavien olosuhteiden ja palveluiden laatua, määrää ja saavutettavuutta omasta näkökulmastasi."

Vaikuttavuutta liikuntatoimessa arvioidaan itsearvioinnin sekä asiakaspalautteen avulla. Vaikuttavuuden mitausta on kehitetty asentamalla liikuntapaikoille kävijämittareita, lisäksi seurataan liikuntapaikkojen kävijämääriä, varausmääriä sekä käyttöaste prosentteja. Ohjattujen liikuntaryhmien kävijämäärät tilastoidaan. Liikuntatoimi seuraa myös kouluterveyskyselyn sekä Move-testien tuloksia.

Henkilöstönäkökulma

Vuosittain tehdään kaupungin keskitetty henkilöstökysely, jonka tulokset käydään läpi vuosittain esimiesten ja henkilöstön kanssa. Viimeisimmän henkilöstökyselyn tulokset liikuntatoimen osalta olivat erittäin hyvät kauttaaltaan. Tulokset käydään läpi koko henkilöstön kanssa ja niistä keskustellaan ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin asioiden parantamiseksi.

Tulevaisuuden näkymät ja kehittämiskohteet

Liikuntapalvelut koetaan kaupungissa tärkeiksi ja kuntalaispalaute on suurelta osin positiivista. Uudet isot investoinnit tuovat lisäarvoa kaupungin liikuntapalveluihin. Liikuntatoimen tunnistamia kehittämiskohteita ovat toimintatapojen edelleen kehittäminen asiakaslähtöiseksi, ennakoivaksi ja kustannustehokkaaksi, sekä lähivuosien liikuntapaikkarakentamisen investoinneissa onnistuminen (osallisuus, taloudellinen kestävyys, aikatalutus). Isona haasteena tulevinakin vuosina on liian vähän terveytensä ylläpitämiseen nähden liikkuvat asukkaat ja heidän aktivoimisensa omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Lisäksi taloudelliset resurssit luovat haasteita olemassa olevien liikuntapalveluiden ylläpitämiseen.

Olosuhteet liikunnan harrastamiseen paranevat tulevina vuosina uusien investointien myötä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä varmistaa uusien liikuntapaikkojen käyttömahdollisuudet kaikille eri väestöryhmille.

Johtopäätökset ja suositukset

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialaan kuuluvien lautakuntien taloudelliset tavoitteet toteutuivat, mutta toiminnalliset tavoitteet jäivät pääosin saavuttamatta. Toimialaan kuuluvat talousarviokehukset alittuivat yhteensä 3,9 miljoonalla eurolla ja lautakuntien asettamista valtuustoon nähden sitovista tavoitteista toteutui kaksi kustannustehokkuuteen liittyvää tavoitetta, mutta loput kymmenen toiminnallista tavoitetta eivät valittujen mittarien perusteella kehittyneet tavoiteltuun suuntaan. **Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen väliseen ristiriitaan. Talouden tasapaino on tärkeää, mutta se ei yksin riitä kuvaamaan toiminnan tuloksellisuutta.** Kuntien tuloksellisuuden kehittämisen päämääränä tulisi olla kunnallisten palvelujen parantaminen siten, että ne vastaavat palvelujen käyttäjien ja kuntalaisten tarpeita.

Tuloksellisuuteen sisältyy tuottavuuden ohella palvelujen vaikuttavuus, palvelujen laatu ja henkilöstön tila. Palvelujen vaikuttavuuden osalta asetetut toiminnalliset tavoitteet eivät ole toteutuneet, mikä herättää kysymyksen siitä, onko palvelulla saavutettu tavoiteltu tila. **Tarkastuslautakunta pitää erityisen myönteisenä, että palvelujen laatu on kuitenkin asiakastyytyväisyyskyselyjen perusteella koettu hyväksi, lapset viihtyvät ja aikuiset ovat tyytyväisiä kaupungin tarjoamiin palveluihin.**

Kaupunkikehitys

Kaupunkikehityksen toimiala tuottaa palveluja asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Toimialan keskeisiin palveluihin kuuluvat: maankäytön suunnittelu, maapolitiikan hoito, paikkatietopalvelut, asumisen ja rakentamisen viranomaistehtävät, kaupungin omassa palvelutuotannossa olevat rakennukset, yhdyskuntatekniikan järjestäminen, ympäristöasioiden kehittäminen sekä joukkoliikenne ja koulukuljetukset. Lisäksi toimialan tehtäviin kuuluvat maaseutuhallinnon, ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävät.

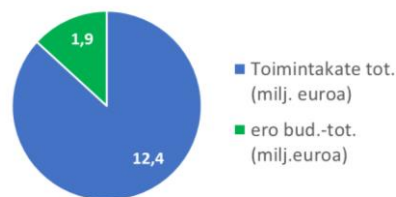
Toimialan tavoitteena on luoda edellytykset työpaikkojen ja asukkaiden määrän kasvulle ja turvata sitä kautta kaupungin kehittyminen ja elinvoimaisuus. Tavoitteena on kehittää yritystoiminnan toimintaedellytyksiä alueella.

Maankäytön suunnittelussa, tonttien luovutuksessa, alueiden kunnossapidossa ja rakentamisessa tavoitellaan puhdasta ja viihtyisää asuinympäristöä, elävää kaupunkikeskustaa ja elinvoimaisia aluekeskuksia. Vuorovaikutus asukkaiden kanssa, ympäristöarvot, luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon maankäytön ja toiminnan suunnittelussa.

Maankäyttöprosessia ohjataan laatimalla maanhankintaohjelma, kaavoitusohjelma ja yhdyskuntatekniikan rakentamishjelma. Yhdyskuntatekniikan rakentamishjelma laaditaan yhteistyössä muiden kunnallistekniikan verkostojen omistajien kanssa (tietoliikenne, vesihuolto ja energia). Kaupungin palvelutuotannon käytössä olevien rakennuksien kunnan ja käytettävyyden varmistamiseksi laaditaan vuosikorjausohjelma ja pienten investointihankkeiden ohjelma. Pitkän tähtäimen investointiohjelmaa ylläpidetään taloinvestointien edellyttämien resurssien suunnittelun pohjaksi.

Kaupunkikehityksen toimialaan kuuluvia talousarviokehyksiä ovat kaupunkikehitys, rakennusvalvonta, maanomaisuuden tuotot, tilakeskus, Etelä-Karjalan maaseututoimi, Lappeenrannan seudun joukkoliikenne ja Lappeenrannan seudun ympäristötoimi. Seuraavassa taulukossa/kuviossa on kuvattu kaupunkikehityksen talousarviokehityksen toteutuminen.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN Kaupunkikehityksen talousarviokehys	
Toimintakate bud.	-14,3 milj. euroa
Toimintakate tot.	-12,4 milj. euroa
ero bud.-tot.	1,9 milj. euroa
Toteuma	86,8 %

Toiminnan tavoitteiden arviointi ja arvioinnin painopistealueet

Toiminnan tavoitteiden raportointi tehdään Lappeenranta 2037 -strategian mukaisesti kahdella tasolla: valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta ja lautakuntaan nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kaupunkikehityksen toimialalle oli talousarviossa asetettu valtuustoon nähden yhteensä **11** sitovaa tavoitetta. Tilinpäätösraportoinnin perusteella tavoitteista **neljä** toteutui, **kaksi** toteutui osittain ja **viisi** tavoitetta ei toteutunut.

Kuva 19: Kaupunkikehityksen toimialan valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet

Strategian ohjausvaikutuksen kannalta on tärkeää, että toimialat esittävät käyttösunnitelman yhteydessä myös **lautakuntaan nähden** sitovat tavoitteensa. Kaupunkikehityksen toimialalla oli toimialan neljän lautakunnan käyttösunnitelmassa asetettu yhteensä **67** lautakuntiin nähden sitovaa tavoitetta, joista kaupunkikehitys-lautakunnan käyttösunnitelmassa **42** sitovaa tavoitetta, rakennuslautakunnan käyttösunnitelmassa **5** sitovaa tavoitetta, Lappeenrannan seudun ympäristölautakunnan käyttösunnitelmassa **17** sitovaa tavoitetta ja Lappeenrannan seudun joukkoliikennelautakunnan käyttösunnitelmassa **5** sitovaa tavoitetta.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteet

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteenä vuoden 2025 arvioinnissa oli kaupunkikehityksen toimialan osalta **kaupunkisuunnittelu**.

Kuva 20: Nähtävillä olevat kaavat asiakaspalvelukeskus Winkissä (Pääkirjasto Parvi)

Kaupunkikehitys – valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden arviointi								
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtötaso	Tavoite 2025	Toteuma 2025	Ltk	Tarkastuslautakunnan arviointi	
Kasvun kaupunki	Lisäämme kaupunkikeskustan elävyyttä ja vetovoimaa	Keskustan kehän asukasmäärä Kaupunkisuunnittelu	16.623 (2021)	17.500	17.719	KaKeL	Toteutui	Mittarin perusteella tavoite toteutui, asukasmäärä on toteutunut tavoitetta parempana. Asukasmäärä kuvaa vain osittain keskustan elävyyttä ja vetovoimaa.
	Tuemme yritysten kasvua	Kaikkien lappeenrantaisten yritysten liikevaihto (miljoonaa) Taloustutka	2.353 (10/2021)	2.500	2.491	KaKeL	Ei toteutunut	Liikevaihto jäi hieman alle tavoitetason ja laski edellisestä vuodesta.
	Sujuvoitamme rakennusvalvonnan lupaprosessia	Rakennusluvan keskimääräinen käsittely-aika päivinä Rakennusvalvonta	35 (2020)	35	38	RakLa	Ei toteutunut	Mittarin arvo on lähtötasoa ja tavoitetta korkeampi, eli käsittelyajat ovat pidentyneet eikä tavoite toteutunut.
Kestävä kaupunki	Parannamme Saimaan vedenlaatua	Sunisenlahden vedenlaatu, näkösyvyys (cm) Ympäristökehitys	250 (2020)	280	270	KaKeL	Ei toteutunut	Mittarin arvo on lähtötasoa parempi, mutta heikentynyt edellisestä vuodesta, joten tavoite ei toteutunut.
	Parannamme ilmanlaatua	Ilmanlaatuindeksi keskimääräisesti hyvää Lappeenrannan keskustan, Joutsenon keskustan, Tirilän, Ihalaisen mittauspisteillä (%) Ympäristötoimi	93 (2020)	95	87	YmpLa	Ei toteutunut	Mittarin arvo laski edellisestä vuodesta (91 %) ja tavoitearvo jäi saavuttamatta.
	Kehitämme kestävän liikkumisen edellytyksiä	Paikallisliikenteen matkustajamäärä (miljoonaa) Liikennejärjestelmä	1,19 (2020)	2,1	2,05	KaKeL	Toteutui osittain	Matkustajamäärä kasvoi edellisestä vuodesta (1,96 milj.) ja tavoitearvo lähes saavutettiin, tavoite toteutui osittain.
	Lisäämme luonnon monimuotoisuutta	Uudet luonnonsuojelualueet Lpr (luonnonsuojelulla rauhoitettujen alueiden pinta-ala) Ympäristötoimi	2 047 ha (2020)	+50 ha/a	+31 ha	YmpLa	Toteutui osittain	Luonnonsuojelualueiden määrä lisääntyi tavoitetta hitaammin, mutta kehittyi edelleen tavoiteltuun suuntaan. Tavoite toteutui osittain.
Koulutuksen kaupunki	Vahvistamme kampusalueen houkuttelevuutta	Kampusalueen asukasmäärä Kaupunkisuunnittelu	720 (2021)	760	847	KaKeL	Toteutui	Kampusalueen asukasmäärä kasvoi edellisestä vuodesta ja ylitti tavoitetason.
	Lisäämme ympäristökasvatusta	Biojätteen osuus kiinteistöjen kuivajätteistä (%) Ympäristötoimi	30 (2020)	22	20	YmpLa	Toteutui	Biojätteen osuus kasvoi hieman edellisestä vuodesta, mutta alitti tavoitetason, joten tavoite toteutui.
	Lisäämme yhteistyötä alueen koulutusorganisaatioiden kanssa	Yhteishankkeiden lukumäärä Toimiala	15 (2021)	18	20	KaKeL	Toteutui	Yhteishankkeiden määrä säilyi edellisen vuoden tasolla ja ylitti tavoitetason.
	Ylläpidämme ja kehitämme rakennusvalvonnan henkilökunnan ja päätöksentekijöiden erityisosaamista	Muuttuneet päätökset oikeusasteissa Rakennusvalvonta	0 (2020)	0	1	RakLa	Ei toteutunut	Yksi päätös muuttui, joten mittarin tavoitearvo ei toteutunut.

Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteumatilanne 2025

Kaupunkikehityksen talousarviokehityksen toimintakate alittui 1,9 miljoonalla eurolla ja kaikki kehukseen kuuluvat vastuualueet alittivat talousarviokehityksensä. Alitusta selittää edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat, vähäinen kunnossapidon tarve johtuen leudosta alkutalvesta sekä kasvanut joukkoliikenteen lipunmyynti. Lisäksi joukkoliikenteen maksuosuuksiin tuli hyvitystä ja tämä paransi kadut ja ympäristö -vastuualueen tulosta. Kaupunkisuunnittelun vastuualueen talousarvio alittui 85.000 eurolla.

Maaomaisuuden tuotot ylittivät talousarviotavoitteen 1,2 miljoonalla eurolla, **rakennusvalvonta** puolestaan jäi talousarviosta 72.000 euroa. **Tilakeskuksen** toimintakate oli noin 278.000 euroa talousarviota parempi ja lisäpoistojen jälkeen tilikauden tulos ylitti talousarvion 6,9 miljoonalla eurolla.

Etelä-Karjalan maaseututoimen toiminta toteutui talousarviossa esitettyä parempana ja toimintakulujen alittuminen 125.000 eurolla vähentää kuntien maksuosuuksia jäsenmaksuosuuksien suhteessa. **Lappeenrannan seudun ympäristötoimi** ylitti talousarviokehityksensä 32.000 eurolla. **Lappeenrannan seudun joukkoliikenteen** talous toteutui talousarviota parempana.

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelu vastaa yleiskaavojen, asemakaavojen ja muiden maankäyttösuunnitelmien ja niiden edellyttämien selvitysten laadinnasta siten, että luodaan kaupungille edellytykset ohjata johdonmukaisesti kaupunkirakenteen, maankäytön ja rakentamisen kehitystä. Kaupunkisuunnittelu vastaa myös alueidenkäyttölain ja rakentamislain mukaisten kaupunkikehityslautakunnan toimivaltaan kuuluvien maankäytön lupien ja asioiden valmistelusta. Kaupunkisuunnittelun vastuualuetta johtaa kaupunginarkkitehti ja lisäksi henkilöstöön kuuluu 16 vakituista ja neljä määräaikaista työntekijää.

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on mahdollistaa elinvoimaisen kaupungin kehittäminen, viihtyisän asuin ympäristön rakentuminen, monimuotoinen viherympäristö ja rakennettu kulttuuriympäristö sekä kilpailukykyisten yritystonttien tarjonta.

Toiminnan johtamisen, kehittämisen ja prosessien näkökulma

LPR2037-strategia tavoitteineen ohjaa kaupunkikehityksen toimialan perustoimintaa ja resurssien käyttöä. Toimialalta löytyy eritasoisia (valtuusto-, lautakunta-, vastuualue-, kustannuspaikka- ja yksilötason) tavoitteita ja toimenpiteitä kaikkiin strategian kärkiohjelmiin: kasvun kaupunki, kestävä kaupunki ja koulutuksen kaupunki.

Strategian toimeenpanossa hyödynnetään erilaisia ohjelmia, kuten elinvoimaohjelma, kansainvälistymisohjelma, edunvalvontaohjelma, maanhankintaohjelma, kaavoitusohjelma, asuntopoliittinen ohjelma, infrarakentamisen työohjelma, kestävän liikkumisen ohjelma, resurssiviisauden tiekartta, ilmasto-ohjelma, HINKU-tiekartta, luonnon monimuotoisuusohjelma, hulevesienhallinnan ohjelma, kuntien energiatehokkuussopimus, ympäristöohjelma, arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, rakennusjärjestys, maapoliittinen ohjelma sekä aurasohjelma. Lisäksi vuonna 2025 oli valmistelussa metsäohjelma.

Toimiala on mukana monissa tutkimuksissa ja tekee kustannusvertailua. Esimerkiksi katujen ja viheralueiden ylläpitokustannuksia verrataan vuosittain toteutettavalla Kuve-kustannusvertailulla, jonka toteuttaja on EG Finland Oy. Viimeisimmän vuoden 2024 tietojen perusteella laaditun vertailun mukaan Lappeenrannan liikenne- ja viheralueiden kunnossapidon kokonaiskustannukset olivat euroa/asukas – tunnusluvulla mitattuna 9,4 % korkeammat kuin vertailukuntien kustannukset keskimäärin. Lappeenrannan kunnossapidon kokonaiskustannusten euroa/m²-tunnusluku oli puolestaan 7,9 % vertailukuntien tunnuslukua matalampi. Vuonna 2024 vertailussa oli mukana 9 kuntaa.

Kaupunkikehityksen toimialan kaikkien vastualueiden prosessit on kuvattu IMS toiminnanohjausjärjestelmässä ja tiedonohjaussuunnitelmassa (TOS). Prosessikuvaukset vaativat kuitenkin jatkuvaa päivittämistä. Kaupunkisuunnittelun prosesseja ohjaa alueiden käyttölaki (maankäyttö- ja rakennuslain nimi muuttui 1.1.2025). Kaavoituksen kaavaprosessi on kuvattu osana kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja se on kaikkien osallisten eli kaikkien lappeenrantalaisten tutustuttavissa.

Kaupunkisuunnittelu seuraa muiden vastaavien kaupunkien kehitystä ja näkymiä sekä rakentaa verkostoja muiden kaupunkien kaavoittajiin sujuvan tiedon ja kokemusten vaihtamisen turvaamiseksi. Kaupunkisuunnittelu on mukana mm. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueiden käytön neuvottelupäivien järjestämisessä ja keski suurten kaupunkien yleiskaavoittajien verkostossa sekä Suomen suurimpien kaupunkien 10+ kaavoittajien verkostossa. Kaupunkisuunnittelu on mukana myös valtakunnallisissa alan asiantuntijaverkostoissa, kuten Ympäristöministeriön (YM) Kestävä kaupunki verkostossa ja Ympäristöministeriön kehittämishankkeissa. Lappeenrannan kaupunki on vetänyt kaavoituksen tietomallin jatkokehityshankkeetta Fiksu-kaavoitusohjelman kehittämiseksi yhteistyössä Kajaanin ja Heinolan kanssa. Tietomallimuotoisen kaavoituksen kehittäminen liittyy uudistuvaan lainsäädäntöön ja sen mukanaan tuomiin toiminnan kehittämisvaatimuksiin.

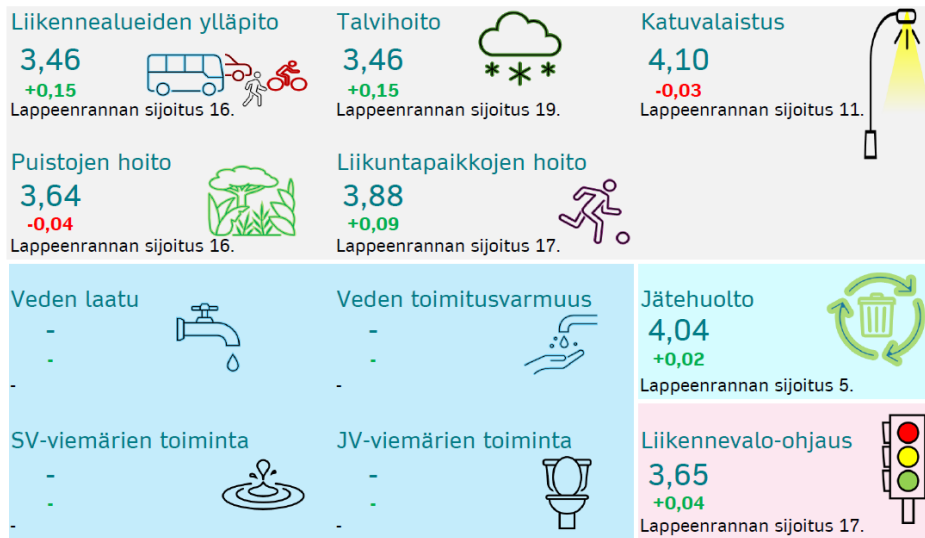
Kaupunkisuunnittelussa kaavojen kuulemisen osalta toimintatapoja on pyritty tehostamaan kaupungin nettisivujen rakentamisen yhteydessä. Nähtävillä olevat kaavat linkittyvät nettisivuille M-files -asiakirjanhallintajärjestelmän kautta eikä niitä tallenneta enää erikseen nettisivuille. Nettisivujen kehittämiseen liittyvät kehittämis-toimenpiteet eivät ole onnistuneet odotetussa määrin teknisten haasteiden vuoksi.

Lisäksi kaupunkisuunnittelu on pyrkinyt tehostamaan toimintaansa kaavoihin liittyvän osallisuuden osalta ja on kehittänyt yhä edelleen uusia digitaalisia kuulemistapoja ja työmenetelmiä. Verkossa pidetyt kaavojen esittelytilaisuudet tallennetaan ja esittelytilaisuudet julkaistaan tekstitettynä kaupunkisuunnittelun nettisivuilla ja YouTubessa. Kaavaprosessin alussa sekä kehityshankkeiden osana hyödynnetään entistä laajemmin erilaisia sähköisiä kyselyitä. Työpajoja on pidetty myös verkossa eri sovelluksia ja kuulemistyökaluja hyödyntäen. Digitaalisten työkalujen ja menetelmien hyödyntäminen on tehostanut toimintatapoja. Sähköiset asukastilaisuudet ovat tavoittaneet kaiken ikäiset kaupunkilaiset ja tilaisuudet ovat myös muualla asuvien kiinteistöjenomistajien saavutettavissa. Pääosa asukastilaisuuksista järjestetään lähitilaisuuksina. Tämän lisäksi pyritään tuottamaan YouTubeen esitys suunnitelma-aineistosta. Käytettävät osallistamismenetelmät valitaan kaavan ja suunnitteluhankkeen kiinnostavuuden ja sen vaikuttavuuden arvioinnin perusteella. **Tarkastuslautakunta pitää monipuolisia osallistumismahdollisuuksia myönteisenä, mutta korostaa, että digitaalisten ratkaisujen rinnalla on tärkeää turvata myös muut osallistumisen muodot, koska kaikilla kuntalaisilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä palveluja.**

Asiakas- ja vaikuttavuusnäkökulma

Toimialalla on tehty useita asiakastyytyväisyyskyselyitä. Toimiala on esimerkiksi mukana FCG:n vuosittaisessa Yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksessa, jossa vuonna 2025 oli mukana 22 kuntaa³. Kyselyyn vastanneiden lappeenrantalaisten tyytyväisyys yhdyskuntateknisiin palveluihin oli lisääntynyt liikennealueiden ylläpidon, talvihoidon, liikuntapaikkojen hoidon, jätehuollon ja liikennevalo-ohjauksen osalta. Puistojen hoidon ja katuvalaistuksen osalta tyytyväisyys oli heikentynyt. Parhaan arvosanan sai katuvalaistus ja parhaan sijoituksen kuntien välisessä vertailussa sai jätehuolto.

3 Kunnat valitsivat itse otoskoon ja kyselykutsut lähetettiin satunnaisesti 18–79 vuotiaista henkilöistä valituille vastaajille. Verkkovastaus oli joissakin kaupungeissa mahdollista myös kaupungin omilla sivuilla olleen linkin kautta. Lappeenrannassa vastaajia oli yhteensä 299.

Kuva 21: Tyytyväisyys yhdyskuntateknisiin palveluihin; Mittarin arvo, asteikolla 1-5, muutos edellisestä kerrasta ja Lappeenrannan sijoitus kuntien joukossa, kuntia 22.

Rakennusvalvonnan asiakastytyväisyyskysely tehtiin vuoden 2024 lopussa. Rakennusvalvonnan lupamäärät nousivat hieman vuonna 2025 edelliseen vuoteen verrattuna. Hankkeet olivat pääosin pieniä ja suuret hankkeet puuttuivat lähes kokonaan. Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025 ja laki muuttui uudelleen 1.1.2026 tuoden prosessiin täysin uusina asioina tietomallipohjaisen luvanhaun, hiilijalanjäljen laskennan sekä sanktioidun (lupamaksun palautus) käsittelyaikatakuun (3 kk/6 kk). Vuonna 2025 käsittelyajat pysyivät alle käsittelyaikatakuun. Rakennusvalvonnan prosesseja ollaan päivittämässä vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä.

Kaupunkisuunnittelussa on käytössä osallistava suunnittelutapa eli kaavoja ja kehittämishankkeita valmistellaan tiiviissä yhteistyössä asukkaiden ja eri sidosryhmien kanssa. Kaavan osallisten palaute pyritään huomioidaan mahdollisimman hyvin jo suunnitteluvaiheessa. Keskeisessä osassa kaavaprosessia on asukkaiden ja muiden osallisten kanssa jo suunnittelun alkuvaiheessa pidettävät työpajat ja asukastilaisuudet. Kaavoihin ja kehityshankkeisiin liittyen on pidetty mm. etäasukastilaisuuksia, virtuaalityöpajoja sekä tehty verkkokyselyitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yhä edelleen tulevia suunnitteluhankkeita pyritään valmistelemaan yhdessä asukkaiden kanssa jo ennen kuin suunnitelmia on laadittuja ja lisäksi eri suunnitelmavaiheissa.

Hyväksytyt asemakaavat ja myönnetyt poikkeamisluvat näkyvät kaupunkikuvassa toteutuneina ja käynnistyvinä rakennushankkeina erityisesti Lappeenrannan keskustan ja sen reunavyöhykkeen alueella. Lisäksi kaavoituksessa valmistellaan yleiskaavoja ja käsitellään poikkeamislupia, tehdään mm. yksityisten asuinrakennusten asemakaavoja ja yritystoimintaan liittyviä asemakaavoja. Laaditut kaavat ja myönnetyt luvat mahdollistavat rakentamishankkeiden toteuttamisen tai tukevat suojelunäkökuilmiensa toteutumista. Vuoden 2025 aikana valmistuneet ja kaupunginvaltuuston hyväksymät Lappeenrannan asuntopoliittinen ohjelma sekä Meijän Rantojen kehittämissuunnitelma luovat pohjan Lappeenrannan asumisen kehittämiseen ja keskeisen ranta-alueen suunnitteluun ja rakentamiseen.

Rakentamisen hiljentyminen ei ole vaikuttanut kaupunkisuunnittelun tehtäviin. Suunnittelun painopiste on ollut vahvasti oman yritystonttutuotannon vahvistamisessa ja elinvoimahankkeiden mahdollistamisessa. Merkittäviä yrityshankkeita on edistetty tiiviissä yhteistyössä kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Myös jo valmistuneet uimahallin ja Voiska-talon kaavat ja myös valmistelussa olevat monitoimiareenan kaavoitus, kauppatorin

kehittäminen ja Kaupunginlahden kehittäminen ovat vaikuttavuudeltaan erittäin merkittäviä hankkeita koko kaupungin kannalta.

Henkilöstönäkökulma

Kaupunkikehityksen toimialan työhyvinvointikyselyn tulokset vuonna 2025 olivat edellisen vuoden tasolla. Työhyvinvoinnin parantamiseksi vastuualueille laaditaan omat kehittämissuunnitelmat ja kehittämiskohteista laaditaan vuosittain palveluysikkötasolla suunnitelma, missä nostettuja toimenpiteitä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Tulevaisuuden näkymät ja kehittämiskohteet

Kaupunkisuunnittelussa on tarkoitus tulevaisuudessa kehittää kaupunkirakenteen analysointia ja tiedolla johtamista. Vuonna 2025 kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin kaupunkisuunnittelun johdolla valmisteltu asunto-poliittinen ohjelma, jossa otettiin kantaa segregaatioon liittyviin kaupunkisuunnittelun keinoihin. Asuntopoliittikkaa toteutetaan jatkossa muun muassa kaavoituksessa, maanhankinnassa, tonttien luovutuksessa sekä asumishankkeiden toteutuksessa. Vuonna 2025 kaupunkisuunnittelun keskeisenä painopisteenä on ollut elinkeinopoliittisesti tärkeä kaavat, kaupungin oman yritystonttitarjonnan turvaaminen sekä monipuoliset asumista kehittävät kaavat.

Johtopäätökset ja suositukset

Kaupunkikehityksen toimialan taloudelliset tavoitteet pääosin toteutuivat vuonna 2025, mutta toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa oli vaihtelua.

Kaupunkikehityksen toimialalla kaupunkisuunnittelu on kehittänyt osallistumis- ja kuulemiskäytäntöjä muun muassa digitaalisten ratkaisujen avulla, mikä on tehostanut toimintaa ja parantanut saavutettavuutta. Tarkastuslautakunta pitää kehitystä myönteisenä, mutta korostaa, että kaikkien kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien turvaaminen edellyttää myös muiden kuin sähköisten osallistumistapojen säilyttämistä.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että kaupungin kehittämiseen liittyvät rakentamishankkeet edistyvät ja katsoo, että hankkeiden aikatauluissa olisi perusteltua huomioida myös tulevat suuret tapahtumat, kuten esimerkiksi Kuninkuusravit 2027. Lisäksi kaupungin kannattaa huolehtia siitä, että tapahtumat huomioidaan ja niiden tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään koko kaupunkiorganisaation toiminnassa.

6. Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointi

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa talousarviossa ja -suunnitelmassa kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Konserniyhteisöille talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu vuoden aikana puolivuotiskatsauksen yhteydessä sekä tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteenä vuoden 2025 arvioinnissa oli konserniyhteisöjen osalta **Lappeenrannan Toimitilat Oy -konserni (emoyhtiö), Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa, Lappeenrannan Energia Oy -konserni** ja **Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy**. Tarkastuslautakunta arvioi talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista myös muiden tytäryhteisöjen osalta.

Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy -konsernin talousarviotavoitteena oli pitää yhtiön taloudellinen käyttöaste vuosikeskiarvolla mitattuna pysyvästi yli 95 %:ssa. Vuonna 2025 taloudellisen käyttöasteen vuosikeskiarvo oli 94,0 %, joten tavoite ei toteutunut.

Toisena tavoitteena oli pitää ARA-asuntojen keskivuokra vähintään 20 % alle kaupungin vapaarahoitteisten asuntojen keskivuokran. Tavoite lähes saavutettiin, koska vuonna 2025 vuokrataso oli 19,8 % vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keskivuokraa edullisempi.

Kolmas tavoite oli, että vuosittain vähintään 300 uutta asuntoa liitetään huoneistokohtaiseen veden mittaukseen ja laskutukseen, ja tällä saavutetaan vähintään 20 %:n veden säästö kyseisissä huoneistoissa. Tavoite ei täysin toteutunut vuonna 2025, sillä huoneistokohtainen veden laskutus aloitettiin 28 asunnon osalta ja veden säästö kyseisissä huoneistoissa oli 17 %.

Konsernin tilikauden tulos 0,1 miljoonaa euroa toteutui talousarvion mukaisesti. Investointeihin käytettiin 0,6 miljoonaa euroa. Yhtiö ei jaa tuottoa omistajilleen. Toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät lainarahoitukseen, yleisen kustannustason ja energian hintojen nousuun ja vuokra-asuntojen kysynnän muutoksiin suhteessa yhtiön asuntokantaan. Lainakanta on viime vuosina pienentynyt, koska erityisesti uudisrakentaminen on ollut vähäistä.

Lappeenrannan Energia Oy -konsernin tavoitteena oli tulouttaa kaupungille osinkoina vähintään 3,7 miljoonaa euroa ja maksaa korkokuluja kaupungille noin 7,5 miljoonaa euroa eli yhteensä 11,2 miljoonaa euroa. Toteutunut tuotto oli 11,2 miljoonaa euroa, joten tavoite toteutui.

Tilikauden tulos oli 25,2 miljoonaa euroa. Tulos oli 21,3 miljoonaa euroa edellistä vuotta parempi, mikä johtuu suurelta osin kertaluontoisesta muusta tuotosta. Toteutunut liikevaihto 106,3 miljoonaa euroa oli noin 1,6 miljoonaa edellisvuotta suurempi, mutta jäi noin 8,5 miljoonaa euroa alle budjetin.

Investointeja toteutui 22,1 miljoonaa euroa eli 19,3 miljoonaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Normaalien korvausinvestointien lisäksi vuoden aikana uusittiin sähkömittareita 1,5 miljoonalla eurolla ja vesimittareita 0,6 miljoonalla eurolla.

Rahoituksen osalta nostettiin yksi uusi laina. Lainan myönsi Kuntarahoitus, se on suuruudeltaan 10 miljoonaa euroa ja kiinteäkorkoinen kymmenen vuoden laina-ajalla. Lainalla on kaupungin takaus.

Tulevina vuosina on edessä mittavat investoinnit. Saneerausinvestointien taso on tarkoitus pitää tasolla 20-26 miljoonaa euroa/vuosi. Lisäksi on edessä investoinnit muun muassa jätevedenpuhdistamoon ja uusiin lämmöntuotantomuotoihin. Jätevedenpuhdistamoinvestoinnin suuruudeksi on arvioitu 85-100 miljoonaa euroa ja investoinnin on arvioitu käynnistyvän vuosikymmenen loppupuolella.

Lappeenrannan Toimitilat Oy -konsernille ei asetettu kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita vuodelle 2025. Kaupungin talousarvion 2025 mukaan tavoitteita tullaan asettamaan vuosille 2026–2027 konsernin strategiatyön valmistuttua.

Konsernin tulos toteutui hieman talousarviota parempana. Liiketulos noin 0,6 miljoonaa euroa oli lähes talousarvion mukainen. Tilikauden tulos oli 254.000 euroa tappiollinen, mikä oli 21.000 euroa parempi kuin talousarviossa. Rahoituskulut laskivat edellisen vuoden 1,4 miljoonasta eurosta 0,9 miljoonaan euroon.

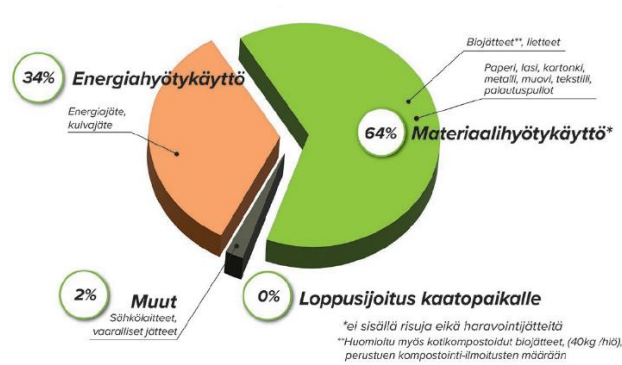
Lappeenrannan Yritystila Oy:lle laadittua talouden tervehdyttämishjelmaa toteutettiin vuonna 2025. Tervehdyttämistoimenpiteisiin saatiin kaupungilta omistajaohjausta ja ulosvuokrattujen kohteiden kauppaan liittyvää kaupungin ja Yritystilän välistä lainasopimusta muutettiin niin, että lainaa ei lyhennetä vuosina 2025–2029. Lisäksi kaupunki varautui vuoden 2025 talousarviossa Lato Oy:n pääomittamiseen 12 miljoonalla eurolla. Pääomittamiset toteutuivat talousarvion mukaisesti niin, että 7,5 miljoonaa kohdentui Lentokentäntielle sijoittuvan toimitilahankkeen toteuttamiseen ja 4,5 miljoonaa euroa Lappeenrannan Yritystila Oy:n pääomarakenteen tervehdyttämiseen. Kaupunki myös edellytti, että Yritystila lyhentää ennaikaisesti vuoden 2025 alkuvuoden aikana vähintään 1,5 miljoonaa euroa vaihtuvakorkoisia lainoja. Yritystila maksoi yhden vaihtuvakorkoisen lainan kokonaan pois ja uusi toisen lainan pienempänä kiinteällä korolla.

Konsernin merkittävimmät riskit liittyvät Lappeenrannan Toimitilat Oy:n tytäryhtiöiden riippuvuuteen vuokraja muista tuotoista. Mikäli tytäryhtiöiden taloustilanne on heikko, voi sillä olla vaikutuksia ennen pitkää myös emoyhtiöön. Taloudellinen riskitaso on kohonnut erityisesti korkotason vaihtelun ja suuren lainamäärän vuoksi.

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:n tavoitteena oli huolehtia maksujen pitämisestä muihin maakuntakeskuksiin nähden kilpailukykyisellä tasolla. Kustannustaso on saatu pidettyä maltillisella tasolla verrattuna samankokoisiin vastaaviin kunnallisiin jäteyhtiöihin. Yhtiön perimä talouskohtainen perusmaksu on vielä hieman alhaisempi kuin muilla vastaavilla jäteyhtiöillä.

Toisena tavoitteena oli, että yhdyskuntajätteen (EKJH + tuottajavastuu) materiaalihyötykäyttö-% nostetaan 58 %:iin⁴. Vuonna 2025 materiaalihyötykäyttöön (valtakunnallinen laskenta) toimitettiin 55 % ja energiahyötykäyttöön 42 % kaikista vastaanotetuista jätemateriaaleista (pois lukien maa-ainekset), joten tavoite jäi saavuttamatta. Kotitalousjätteitä ei loppusijoitettu ollenkaan, vaan kaikki hyödynnettiin. Aikaisempiin vuosiin verrattuna nyt huomioidaan kotikompostointi, kuivajätteen energiahyödyntämisen kuonasta talteen otettu metalli sekä tekstiilit ja palautuspullot. EKJH tuottaa paikallisista raaka-aineista orgaanista metaania, jolla voidaan korvata liikenteen ja energiatuotannon fossiilisia polttoaineita. Vuonna 2025 uusiutuvaa orgaanista metaania myytiin EKJH:n omilla asemilla yhteensä 1.146.322 kg.

⁴ Talousarvion 2025 mukaan tavoite oli 58 %, mutta tilinpäätöksessä 2025 tavoitteeksi on merkitty 55 %. Tarkastuslautakunta arvioi talousarviossa 2025 asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kuva 22: Käsitellyt yhdyskuntajätteet ja lietteet (2025) EKJH + tuottajavastuu 44 162 t

Tilikauden tulos oli 1,4 miljoonaa euroa ja ylitti budjetoidun 1,1 miljoonaa euroa. Liikevaihto oli 17,4 miljoonaa euroa, kun budjetoitu oli 16,9 miljoonaa euroa.

Vuosi 2025 oli yhtiölle operatiivisesti suhteellisen normaali vuosi. Yleinen kustannusten nousu ja Hyödyksi-asemien kehitystarpeet aiheuttavat korotuspainetta jätehuollon perusmaksuun. Kukkuroinmäen käsittelykeskuksella EKJH:n vuokratiloissa toiminut Wimao Oy asetettiin konkurssiin 1.12.2025. Konkurssilla ei ole vaikutusta EKJH:n operatiiviseen toimintaan.

KOy Seniori Saimaan vuositavoite oli Tiurun entisen sairaalan alueen kehittäminen ja asemakaavamuutos, missä suojelumerkintä poistetaan. Yhtiö on perustettu omistamaan ja kehittämään Tiurun entisen sairaalan aluetta rakennuksineen. Yhtiö ei ole kyennyt löytämään ostajaa omistamalleen kiinteistölle ja tästä syystä yhtiö on hakenut kohteen asemakaavan muuttamista. Syrjäisessä paikassa sijaitsevan rakennuksen oltua tyhjiään pitkään ja vuodesta 2016 lähtien ilman sähköä ja lämpöä, rakennus on ollut jatkuvan ilkeivallan kohteena. Rakennusvalvonta on asettanut rakennuksen käyttökieltoon. Asemakaavatyö on käynnistetty uudelleen syksyllä 2024 tavoitteena poistaa kaavasta Tiurun sairaalarakennuksen suojelumerkintä. Kiinteistön kehittäminen edellyttää suojelumerkinnän poistamista.

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen. Yhtiö ei tulouttanut kaupungille vuonna 2025. Tilikauden tulos oli voitollinen noin 67.000 euroa, mikä on noin 86.000 euroa talousarviossa ennakoitua parempi. Korjaus- ja huoltokustannukset ovat toteutuneet noin 50.800 euroa budjetoitua alhaisempana.

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:lle ei ole asetettu talousarviossa 2025 valtuustoon nähden sitovia tavoitteita, eikä yhtiön tarkoituksena ole ensisijaisesti jakaa tuottoja omistajilleen. Yhtiön toiminta on vakiintunut teatteritilojen omistamiseen, ylläpitämiseen ja hallintaan sekä tilojen vuokraamiseen Lappeenrannan kaupungin käyttöön. Yhtiön tilikauden tappio noin 72.000 euroa oli lähes talousarviossa ennakoitun suuruinen.

Yhtiön lainamäärä 11,2 miljoonaa euroa on suuri ja valtaosa lainoista on sidottu vaihtuvakorkoisin lainoihin. Vuonna 2025 rahoituskulut olivat 395.000 euroa (595.000 vuonna 2024).

Saimaan Tukipalvelut Oy:lle asetettiin talousarviossa kolme tavoitetta. *Ruokahävikin vähentämiseen* liittyvä tavoite oli, että ruokahävikkiä pyritään pienentämään 5 %:a vuoden 2023 tasosta. Ruokahävikin seuranta- ja raportointijärjestelmän uudistamisen yhteydessä todettiin, että vuoden 2023 pohjaluku ei ole vertailukelpoinen uudistetun seurantajärjestelmän kanssa. Nyt käytössä olevan järjestelmän mukaan hävikin määrä vuonna 2025 oli 17,5 %.

Ekologiset siivous- ja puhdistusaineet: Tavoitteena oli, että hankittavista siivous- ja puhdistusaineista 45 % on ympäristömerkittyjä. Tavoite toteutui, sillä ympäristömerkittyjen osuus oli 45,5 % vuonna 2025.

Sähkökäyttöiset työajoneuvot: tavoitteena oli korvata 2/14 kunnossapidon polttomoottorikäyttöisistä työajoneuvoista sähkökäyttöisillä. Vuonna 2025 3/14 kiinteistöpalveluiden autoista oli sähkökäyttöisiä, joten tavoite toteutui.

Taloudellisena tavoitteena oli tuottaa omistajien tarvitsemat tukipalvelut omakustannushintaan kuitenkin siten, että yhtiön kaikki toimialat toimivat kannattavasti ja yhtiön omavaraisuusasteella mitattava vakavaraisuus säilyy tyydyttävällä tasolla (25–35 %). Yhtiön omavaraisuusaste oli 33,3 % vuonna 2025.

Liikevaihto oli 53,6 miljoonaa euroa, liikevoitto 304.000 euroa ja tulos verojen jälkeen 325.000 euroa. Tilikauden tulos toteutui lähes talousarviossa asetetun tavoitteen mukaisesti.

Saimaan lentoasema säätiö sr -konsernin (Saimaan lentoasema säätiö sr ja Lappeenrannan Lentoasema Oy) tulostavoitteet määritellään omistajaohjauksen kautta.

Vuoden 2025 aikana lentoasemalla oli 21.522 matkustajaa (27.034 matkustajaa vuonna 2024). Huhtikuusta lokakuun loppuun Ryanair operoi kaksi lentoa viikossa Lappeenrannan ja Bergamon välillä. Säännöllisten reittilentojen lisäksi lentoasemalla oli koulutuslentoja, elinsiirtolentoja sekä muuta yleisilmailua. Vuonna 2025 lentoasemalla toteutui yhteensä 263 lento-operaatiota. Säätiökonserni jatkaa aktiivisia keskusteluja uusien lentoyhtiöiden kanssa mahdollisista lentoreiteistä.

Vuonna 2025 Traficom myönsi DME ILS GP yhteyteen investointiavustusta 225.000 euroa. Avustuksen käyttöaika on 31.10.2026 saakka ja avustus laskutetaan useassa erässä kustannusten syntymisen myötä.

Säätiö tuotti Lappeenrannan kaupungille lentoliikennemarkkinointipalveluja, joista kaupunki maksoi säätiölle 209.444 euroa. Säätiön säädepääomaa korotettiin 1.340.000 eurolla lentoliikennetoiminnan turvaamiseksi. Lentoasemalle annettiin tilivuoden aikana pääomainsa 1.340.000 miljoonaa euroa. Pääomainsa on yhteensä 7,9 miljoonaa euroa. Konsernin tilikauden tulos oli 1.342.000 euroa tappiollinen.

Nykyisillä ja näköpiirissä olevilla liikennemäärillä Lappeenrannan Lentoasema Oy:n toiminta on riippuvainen julkisesta tuesta. Lentoaseman toimintaa rahoitetaan tällä hetkellä säätiön markkinaehtoisella pääomainsalla, mikä ei ole pidemmällä aikavälillä kestävä ratkaisu. Lappeenrannan Lentoasema Oy:n toimintatuen notifikointiprosessi on jouduttu keskeyttämään, eikä lentoasematoiminnan edellyttämälle tuelle ole voitu saada EU-komission hyväksyntää. Lentoaseman toimintaa koskevat jatkotoimenpidevaihtoehdot ovat kaupunginhallituksen toimeksiantoon (18.8.2025 § 349) perustuen konsernihallinnolla valmistelussa yhteistyössä Saimaan lentoasema säätiö sr:n kanssa.

Wirma Lappeenranta Oy:llä ei ollut valtuustoon nähden sitovia tavoitteita, vaan yhtiö suoritti kaupungille omistajaohjauksen kautta annetut tehtävät. Yhtiön päämääränä ei ole tuottojen jakaminen omistajalle. Wirma tuottaa kaupungille ja sen asiakkaille/sidosryhmille kehityspalveluita ja goSaimaa-kattomarkkinointipalveluja. Vuonna 2025 kattomarkkinointipanostus oli 165.000 euroa. Vuodesta 2026 alkaen Lappeenrannan kaupunki solmii yhteistyösopimuksen suoraan goSaimaan kanssa.

Yhtiön mahdollisista uusista investoinneista päätetään erikseen. Wirma Lappeenranta Oy:n tulos vuonna 2025 oli noin 260.000 euroa tappiollinen.

Johtopäätökset ja suositukset

Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisessa on vaihtelua, ja kaikkia tavoitteita ei saavutettu. Kaikille tytäryhtiöille ei ole asetettu valtuustoon nähden sitovia tavoitteita. Lappeenrannan Toimitilat Oy -konsernille ei asetettu kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita vuodelle 2025, mutta tavoitteet oli tarkoitus asettaa vuodelle 2026 strategiatyön valmistuttua. Vuoden 2026 talousarviossa konsernille on asetettu valtuustoon nähden sitovat tavoitteet.

Lappeenrannan Energia Oy -konsernilla on tulevina vuosina edessä mittavia investointeja, joilla on keskeinen vaikutus koko kaupunkikonsernin taloudelliseen kehitykseen.

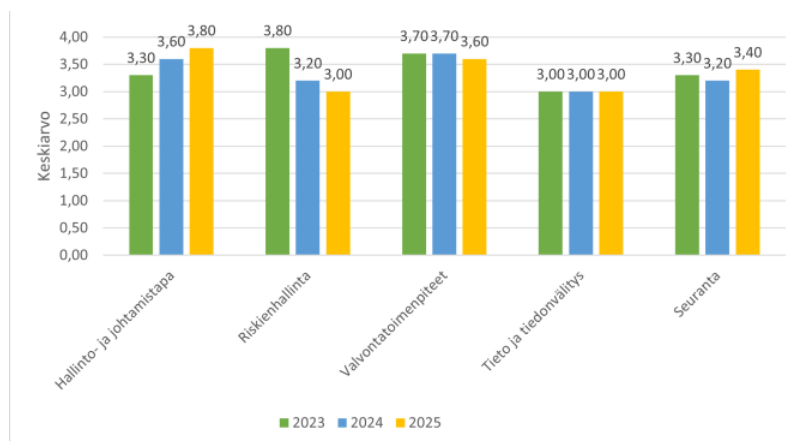
7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvontajärjestelmä jaetaan sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on kaupunkiorganisaatiosta riippumatonta valvontaa ja arviointia. Sisäinen valvonta on puolestaan osa kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamista, joka pitää sisällään menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan talouden ja toiminnan laillisuuden, tuloksellisuuden, resurssien ja omaisuuden turvaamisen sekä johtamisen kannalta oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattaa koko kaupunkikonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kuntalain mukaan kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (§ 14) ja kaupunginhallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä (§ 39). Lappeenrannan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.5.2026 § 39. Lappeenrannan kaupungin hallintosäännön 12 luku käsittelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Lappeenrannan kaupunginvaltuusto on 1.11.2021 § 149 hyväksynyt Lappeenrannan kaupungin riskienhallintaohjelman, jonka osana on määritelty yleisellä tasolla Lappeenrannan kaupungin riskienhallinnan periaatteet ja menettelytavat. Riskienhallintaohjelmaa on tarkoitus päivittää ja viedä ohjelma kaupunginhallituksen päätettäväksi vuoden 2026 aikana. Lisäksi riskien arviointia ohjaa valtuustokausittain päivitettävä kaupungin kokonaisvaltainen riskikartoitus (viimeisin päivitys hyväksytty kaupungin johtoryhmässä 16.1.2023).

Toimintakertomuksen sisäisen valvonnan selonteossa on esitetty kaupunginhallituksen arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus on todennut arvionsa, että kaupungin toiminnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisudesta ja lainmukaisuudesta. Selonteon mukaan kaupungin sisäisen valvonnan todettiin olevan pääosin hyvällä tasolla, eikä merkittäviä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteita ole todettu.

Toimintakertomuksen sisäisen valvonnan selonteko perustuu toimialojen antamiin selontekoihin ja itsearviointeihin. Lisäksi on hyödynnetty sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen arviointi- ja tarkastushavaintoja sisäisen valvonnan toimivuudesta. Toimialat ovat itse arvioineet sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan eri osa-alueiden tilaa asteikolla 0–4. Seuraavassa kuviossa on toimialojen arvioiden keskiarvot vuosina 2023–2025.

Kuva 23: Toimialojen arviot (asteikko 0-4) sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta 2023-2025

Toimialojen itsearviointien keskiarvot osoittavat, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osa-alueet arvioidaan pääosin hyvälle tasolle ja selkein myönteinen kehitys näkyy hallinnon ja johtamistavan osa-alueella. Riskienhallinnan osa-alueella keskiarvo on kuitenkin laskenut, mikä viittaa tarpeeseen vahvistaa riskienhallinnan

käytäntöjä, ja sisäisen valvonnan selonteon mukaan riskienhallintaprosessia onkin tarpeen edelleen kehittää, täsmentää ja yhtenäistää.

Euroopan unionin ilmoittajansuojeludirektiiviin perustuva laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022) tuli voimaan 1.1.2023 lukien. Lappeenrannan kaupungin ilmoittajansuojelukanava on otettu henkilöstön käyttöön lain edellyttämällä tavalla 1.4.2023 (kaupungin hallitus 27.3.2023 § 143). Ilmoittajansuojelukanava ohjeineen löytyy kaupungin sisäisestä viestintäkanavasta Wintrasta. Kaupunkiin virka- ja työsuhteessa oleva henkilöstö voi tehdä ilmoittajansuojelulain mukaiset ilmoitukset kanavan kautta ja muut sidosryhmät voivat ilmoittaa havaitsemistaan epäilyistä oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ilmoittajansuojelukanavaan tai suoraan toimivaltaiselle viranomaiselle. Vuonna 2025 Lappeenrannan kaupungin ilmoittajansuojelukanavaan ei tullut ilmoituksia.

Johtopäätökset ja suositukset

Sisäisen valvonnan selonteossa on siitä annettujen ohjeiden mukaisesti käsitelty sisäisen valvonnan eri kohdealueita ja tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan selonteko on varsin kattava. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostavat pääosin toimivan kokonaisuuden, eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Riskienhallinnan osalta tarkastuslautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota itsearvioinneissa havaittuun kehitykseen, minkä vuoksi riskienhallinnan käytäntöjen kehittämistä ja yhtenäistämistä on perusteltua jatkaa.

8. Konsernivalvonta

Valtuuston tehtävänä on kuntalain 14 §:n mukaan päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuuston hyväksymässä kuntastrategiassa on kuntalain 37 §:n mukaan otettava huomioon omistajapolitiikka. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä on määrättävä konsernijohdon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohdon velvollisuutena on ohjata konserniyhteisöjä sekä valvoa niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamiseen. *Omistajaohjaus* tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön tai muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Keskeistä omistajaohjauksessa on se, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Tässä lakisääteisillä kuntalain 47 §:n mukaisilla konserniohjeilla on keskeinen merkitys.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnassa tulisi erityisesti seurata valtuuston tytäryhteisöille asettamien tavoitteiden toteutumista. Konsernivalvonnassa seurataan myös konserniohjeen noudattamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien toimivuutta.

Kunnan *omistajapolitiikka* on kunnan johtamisen väline. Valtuusto päättää kunnan omistajapolitiittisista linjauksista osana kuntastrategiaa. Omistajapolitiikka muun muassa määrittelee missä tehtävissä ja toiminnoissa kunta on mukana omistajana ja sijoittajana. Omistajapolitiikassa otetaan kantaa eri yhteisöjen omistuksen tarkoitukseen sekä linjataan omistamisen tulevaisuutta.

Toimintakertomuksessa on esitetty kaupunginhallituksen arvio ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus on todennut arvionaan, että konserniyhteisöjen sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu merkittäviä puutteita ja valvonta on toiminut nykyisellään riittävästi. Toimintaa kuitenkin kehitetään myös yhteisökohtaisten tarpeiden mukaan, kuten ohjeistuksen ja dokumentoinnin kehittämällä sekä sopimushallinnan sähköistämällä. Lisäksi konserniyhtiöillä, joilla on EU-direktiivin mukaan velvollisuus tarjota ilmoittajansuojelulain mukainen kanava väärinkäytösepäilyjen ilmoittamiseen, on asianmukainen ilmoituskanava käytössään. Kokonaisarviona konserniyhteisöjen sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla.

Hallintosäännön 5 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata omistajapolitiikan toimeenpanosta ja omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan organisoimisesta. Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Kaupunginhallituksen erikseen määräämien viranhaltijoiden tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa heidän ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden tai yhteisöjen hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginvaltuuston 2.5.2022 hyväksymän konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Konserniohjeella ohjataan sekä kaupungin omia toimielimiä ja viranhaltijoita että konserniin kuuluvia yhteisöjä. Konserniohjeessa annetaan määräykset mm. konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Omistajaohjauksen sisältöä linjaa myös kaupunginvaltuuston 7.3.2022 hyväksymä Lappeenrannan kaupungin omistajapoliittinen ohjelma. Omistajapoliittinen ohjelma on yksi kaupungin strategian toimeenpano-ohjelmista ja sen tarkoituksena on tukea kaupungin strategian toteutusta liittämällä konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista.

Suomen Kuntaliitolta on ilmestynyt keväällä 2026 uudistettu julkaisu Korruptio ja eettisyys kunnassa, jonka mukaan eettinen näkökulma tulee ottaa huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, myös kaupungin tytäryhteisöissä ja kaupunkien/kuntien yhteisissä toimitelmissä. Kaupungin eettiset arvot määrittelevät sen, miten toimia oikein. Kaupungin johto voi omalla esimerkillään ja yhteisesti hyväksytyillä eettisillä toimintaperiaatteilla edistää toiminnan avoimuutta ja kestävyyttä. Myös kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöiltä sekä palvelun tuottajilta toivotaan sitoutumista eettisesti kestäviin toimintatapoihin. Kaupungin eettisen ohjeen / eettisten periaatteiden tarve on tunnistettu, ja niiden valmistelua on jatkettu vuonna 2025.

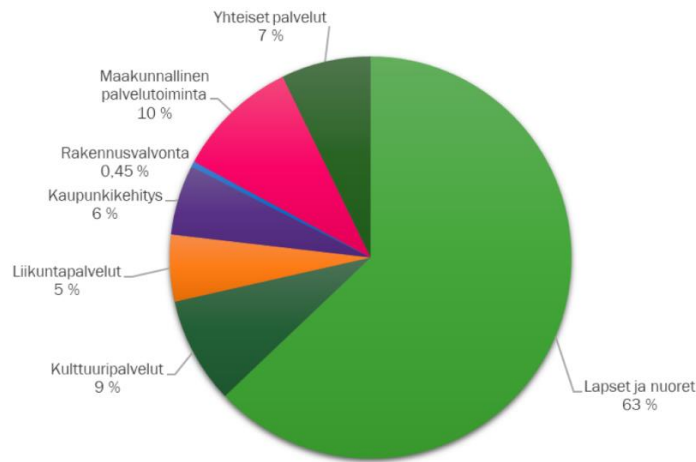
Johtopäätökset ja suositukset

Konsernivalvonnan selonteossa on käsitelty kattavasti konsernivalvonnan eri kohdealueita. Selonteon mukaan konserniyhteisöjen sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan konsernivalvonta on kokonaisuutena toimivaa, ja toimintaa kehitetään edelleen yhteisökohtaisten tarpeiden mukaisesti muun muassa ohjeistuksen ja dokumentoinnin kehittämällä sekä sopimushallinnan sähköistämällä.

Eettinen näkökulma tulee ottaa huomioon kaikessa kaupunkikonsernin toiminnassa. Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että koko kaupunkikonsernia koskevat eettiset ohjeet saatetaan valmiiksi.

9. Henkilöstö

Lappeenrannan kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2025 oli yhteensä 2.210 henkilöä (2.076 henkilöä v. 2024), joista 1.600 työskenteli vakituudessa palvelussuhteessa. Henkilöstön kokonaismäärä kasvoi 134:llä edellisvuoteen verrattuna, kun työllisyysalue aloitti toimintansa ja sen henkilöstö siirtyi valtiolta Lappeenrannan kaupungin palvelukseen.

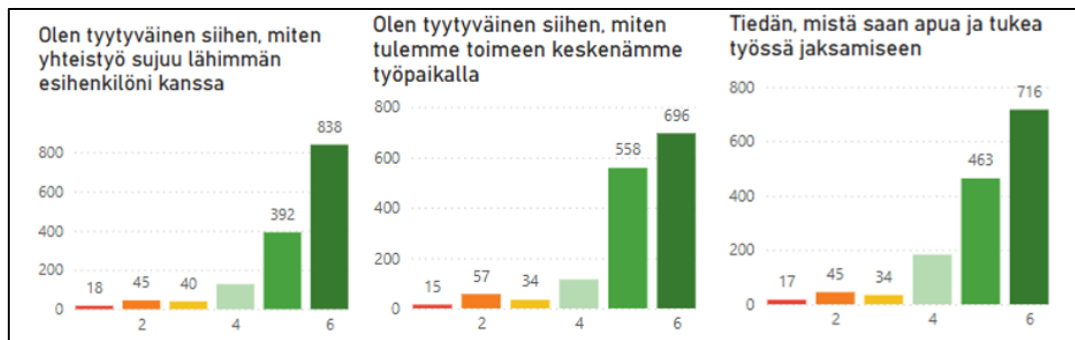

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan säännöllisesti työhyvinvointikyselyillä. Kyselyn tuloksia käytetään apuna työyhteisöjen kehittämisessä ja työhyvinvointitoiminnan suunnittelussa. Kyselyn avulla seurataan myös kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

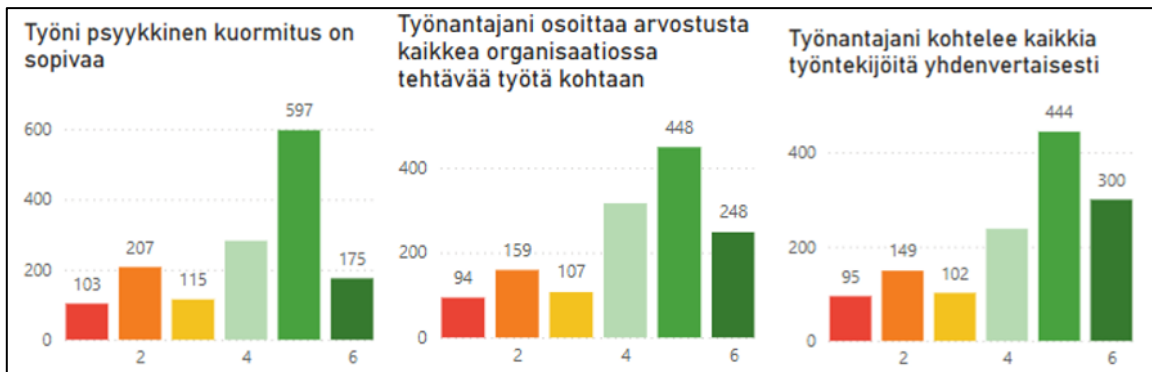
Lappeenrannan kaupungin henkilöstölle vuosittain tehtävä kysely uudistettiin vuonna 2025. Syksyllä 2025 toteutettuun henkilöstökyselyyn saatiin 1.489 vastausta, ja vastausprosentti oli 67 (kahtena edellisenä vuonna 65).

Henkilöstökyselyssä oli viisi osiota ja lisäksi kuudes esihenkilötyötä tekeville suunnattu osio. Kyselyssä olevia väittämiä arvioitiin skaalalla 1-6. Kaikille tarkoitetuissa osioissa oli 25 väittämää ja esihenkilöille tarkoitettussa osiossa kahdeksan väittämää. Molemmissa osioissa oli myös sanallisen palautteen kenttiä. Kaikille tarkoitettujen väittämien keskiarvo oli 4,81 ja ainoastaan esihenkilöille tarkoitettujen väittämien keskiarvo oli 5,23. Kaikkien henkilöstökyselyn väittämien keskiarvo oli 4,92.

Parhaat tulokset henkilöstökyselyssä saatiin väittämiin ”Olen tyytyväinen siihen, miten yhteistyö sujuu lähimmän esihenkilöni kanssa” (5,29), ”Olen tyytyväinen siihen, miten tulemme toimeen keskenämme työpaikalla” (5,19) ja ”Tiedän, mistä saan apua ja tukea työssä jaksamiseen” (5,18). Vastauksissa esiintyi kuitenkin vaihtelua, ja väittämät saivat osin myös matalia arvioita, kuten seuraavasta kuviosta ilmenee.

Alhaisimmat keskiarvot oli väittämissä ”Työni psyykkinen kuormitus on sopivaa” (4,07), ”Työnantajani osoittaa arvostusta kaikkea organisaatiossa tehtävää työtä kohtaan” (4,17) ja ”Työnantajani kohtelee kaikkia työntekijöitä yhdenvertaisesti” (4,27). Myös näiden väittämien arvioissa esiintyi vaihtelua, kuten alla olevasta kuviosta käy ilmi.

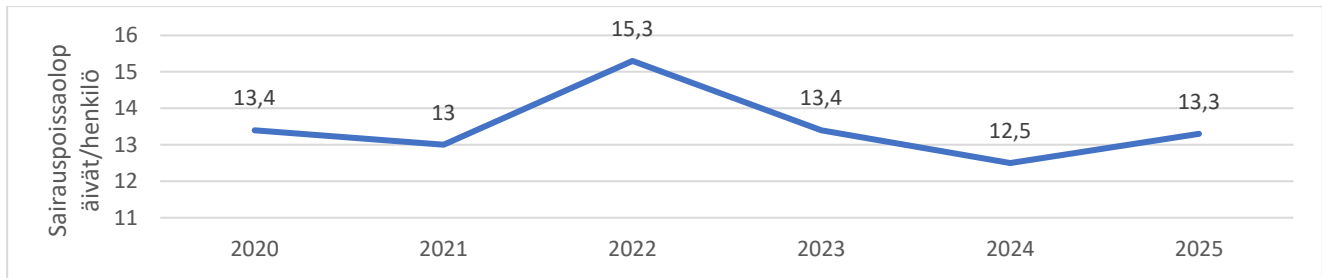
Kuva 24: Sammontalon avajaiset vuonna 2025. Heljä Liukko-Sundströmin Luontokoulu-keramiikkateos sijaitsi alun perin Sammonlahden yläkoulussa, josta se siirrettiin uuteen Sammontaloon.

Seuraavassa taulukossa on henkilöstökyselyn kaikille tarkoitettujen kysymysten keskiarvot toimialoittain.

Taulukko 1: Henkilöstökyselyn 2025 kaikille tarkoitettujen kysymysten keskiarvot

	Yhteiset palvelut	Hyvinvointi ja sivistyspalvelut	Kaupunki-kehitys	Muut	Yhteensä
Työhyvinvointi ja oma työ					
Tunnen työn iloa ja imua.	4,89	4,81	4,74	4,16	4,74
Työni fyysinen kuormitus on sopivaa.	5,39	5,07	5,30	5,10	5,11
Työni psyykinen kuormitus on sopivaa.	4,86	4,03	4,59	3,53	4,07
Pystyn palautumaan työstäni riittävästi.	4,88	4,30	4,73	3,81	4,32
Tiedän, mistä saan apua ja tukea työssä jaksamiseen.	5,47	5,18	5,32	4,88	5,18
Minulla on mahdollisuuksia kehittää osaamistani.	5,12	4,81	4,99	4,35	4,80
Voin vaikuttaa työhöni liittyviin asioihin.	4,96	4,52	4,85	3,58	4,48
	5,08	4,67	4,93	4,20	4,67
Työympäristö					
Työympäristöni on turvallinen.	5,60	5,02	5,48	5,32	5,13
Käytössä olevat työvälineet ovat asianmukaisia.	5,52	5,08	5,40	5,13	5,14
Ergonomia on huomioitu työympäristössäni.	5,36	4,85	5,44	5,04	4,95
Perehdytys on säännönmukaista ja sujuvaa.	4,80	4,63	4,69	4,05	4,58
En ole havainnut työyhteisössäni epäasiallista kohtelua.	5,35	4,94	4,81	4,68	4,94
Olen tyytyväinen siihen, miten tuleme toimeen keskenämme työpaikalla	5,34	5,21	5,08	4,99	5,19
	5,33	4,96	5,15	4,87	4,99
Esihenkilötyö					
Vastuut, roolit ja tehtävät on määritelty työyhteisössäni selkeästi	5,35	5,15	4,94	4,27	5,06
Ongelmatilanteet käsitellään työyhteisössäni rakentavasti.	5,40	5,02	4,76	4,19	4,94
Olen tyytyväinen siihen, miten yhteistyö sujuu lähimmän esihenkilöni kanssa	5,40	5,33	5,31	4,94	5,29
Saan esihenkilöltäni rakentavaa palautetta ja kiitosta työstäni.	5,20	4,92	4,96	4,51	4,90
Saan esihenkilöltäni tukea vahvuuksieni hyödyntämiseen työssä	5,07	4,87	4,85	4,30	4,82
	5,28	5,06	4,96	4,44	5,00
Työnantaja					
Voin suositella Lappeenrantaan työnantajana.	5,18	4,80	5,16	4,32	4,81
Olen tietoinen Lappeenrannan kaupungin strategian keskeisistä tavoitteista ja toimenpiteistä.	5,53	4,81	5,36	5,22	4,95
Työnantajani osoittaa arvostusta kaikkea organisaatiossa tehtävää työtä kohtaan.	4,51	4,19	4,35	3,69	4,17
Työnantajani kohtelee kaikkia työntekijöitä yhdenvertaisesti.	4,46	4,35	4,14	3,68	4,27
	4,92	4,54	4,75	4,23	4,55
Keskiarvo	5,17	4,81	4,97	4,44	4,81
<i>Vastausten määrä</i>	<i>114</i>	<i>1113</i>	<i>100</i>	<i>162</i>	<i>1489</i>

Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen määrä nousi vuonna 2025 edelliseen vuoteen nähden, ja terveysperusteisia poissaoloja kertyi keskimäärin 13,3 kalenteripäivää henkilöä kohden. Yleisimmät syyt sairauspoissaoloihin olivat hengityselinten sairaudet, tuki- ja liikuntaelinten vaivat sekä mielenterveydelliset syyt. Näillä diagnoosiryhmillä selittyi noin 70 % kaikista sairauspoissaolopäivistä. Sairauspoissaoloista aiheutuvat välittömät kustannukset olivat 3,17 miljoonaa euroa. Kaupungin henkilöstön työterveyshuolto järjestää Suomen Terveystalo Oy:ssä ja työterveyshuolto kattaa ennaltaehkäisevän eli lakisääteisen ja perusterveydenhuoltotason sairausvastaanoton. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat vuonna 2025 yhteensä 1.149.507 euroa.

Kuva 25: Sairauspoissaolopäivät/henkilö v. 2020-2025

Kevan tutkimuksen mukaan kunta-alan henkilöstöllä oli vuonna 2025 keskimäärin 13,2 sairauspoissaolopäivää työntekijää kohden, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunta-alalla alle 30-vuotiaille työntekijöille kertyi aiempaa enemmän sairauspoissaoloja, samoin 30–39-vuotiaiden ikäryhmässä poissaolopäivät ovat lisääntyneet, kun taas 50–59-vuotiaiden ikäryhmässä poissaolot sairauden takia ovat vähentyneet entisensä. Eniten sairauspoissaoloja oli varhaiskasvatuksen henkilöstöllä sekä kunta-alalla keskimäärin (18,8 päivää työntekijää kohden) että Lappeenrannassa (19,97 päivää työntekijää kohden).

Lappeenranta 2037 -strategiassa on ollut valtuustoon nähden sitovana tavoitteena ”Huolehdimme henkilöstön osaamisen ajantasaisuudesta” ja mittarina on ollut henkilöstökyselyn osaamisen kehittämisen yleisarvosana, joka kehittyi strategiakauden aikana tavoiteltuun suuntaan. Vuonna 2025 toimintansa aloitti Willimiehen akatemia ja samassa yhteydessä Talentti-järjestelmään avattiin koulutusosio, joka mahdollistaa koko henkilöstön koulutusten tehokkaamman suunnittelun ja seurannan. Lisäksi uutena toimintamallina käynnistettiin HR:n ajankohtaisvartit.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kehityksenä, että vuoden 2025 aikana Lappeenrannan kaupungin HR-palveluissa on lisätty resursseja työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämiseen. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on erityisen tärkeää, että osaamisen kehittämiseen panostetaan, koulutukset kohdennetaan niitä tarvitseville ja osa koulutuksista on tarvittaessa velvoittavia. Erityisesti esihenkilöiden koulutukseen ja osaamisen vahvistamiseen tulee kiinnittää huomiota sekä varmistaa esihenkilöille riittävät edellytykset työkyvyn edistämiseen.

Uudessa vuoden 2026 alusta voimaan tulevassa strategiassa yksi päätavoitteista on ”Kaupunki on hyvä työnantaja” ja sen mittarina on henkilöstökyselyn yleisarvosana. **Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kaupungin tavoitetta olla hyvä työnantaja ja sitä, että henkilöstökyselyn yleisarvosanalle on asetettu merkittäviä tavoitteita tuleville vuosille.**

Johtopäätökset ja suositukset

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että henkilöstön työhyvinvointia seurataan säännöllisesti ja että henkilöstökyselyjen tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä kehityksenä myös sitä, että henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen on panostettu muun muassa lisäämällä HR-palveluiden resursseja sekä koulutuksia.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että osaamisen kehittämiseen panostetaan edelleen, koulutukset kohdennetaan niitä tarvitseville ja osa koulutuksista on tarvittaessa velvoittavia. Erityisesti esihenkilöiden osaamisen vahvistamiseen tulee kiinnittää huomiota ja varmistaa esihenkilöille riittävät edellytykset henkilöstön työkyvyn edistämiseen.

10. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaupunginhallitus antaa vastineensa arviointikertomuksessa esiin nostettuihin havaintoihin ja selvityksensä niiden vuoksi tehtäviin toimenpiteisiin 31.10.2026 mennessä. Arviointikertomuksessa on esitetty johtopäätöksiä, suosituksia ja kannanottoja, joista keskeisimmät kysymykset ovat tässä yhteenvedossa.

Kaupungin mittavaa investointiohjelmaa toteutettiin edelleen vuonna 2025 ja vuosikate oli poistoja suurempi, mutta tulo-rahoitus ei enää riittänyt kattamaan investointeja. Lainakanta ei vielä kääntynyt kasvuun, mutta lähivuosina investointien taso pysyy tavanomaista korkeampana ja kaupunkikonsernin lainakanta tulee kasvamaan. **Miten kaupunki varmistaa, että mittavaa investointisuunnitelmaa toteutetaan hallitusti ja tulorahoituksen kehitys huomioiden?**

Tietosuoja-asetuksen kansallisena valvontaviranomaisena toimivan tietosuojavaltuutetun ohjeiden mukaan tietosuojavastaava tulee ottaa mukaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa henkilötietojen suojaan liittyvien asioiden käsittelyyn, tietosuojavastaavalla on oltava mahdollisuus raportoida suoraan ylimmälle johdolle ja tietosuojavastaava kutsutaan säännöllisesti ylemmän tai keskitason johdon kokouksiin. Tietosuoja-asetus myös velvoittaa rekisterinpitäjää varaamaan tietosuojavastaavalle riittävät resurssit tehtäviensä hoitoon ja resurssien riittävyttä on arvioitava erityisesti, kun kunnalle siirtyy tai kunta ottaa uusia palveluita järjestettäväksi tai tehtäviä hoidettavaksi. **Tarkastuslautakunta kysyy, miten Lappeenrannassa on varmistettu, että tietosuojavastaava otetaan mukaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaikkiin henkilötietojen suojaan liittyviin kysymyksiin ja miten on varmistettu, että tietosuojavastaavalla on riittävät resurssit tehtäviensä hoitoon myös sen jälkeen, kun työllisyyspalvelut siirtyvät kaupungin tehtäväksi?**

Valtaosa Suomessa toimivista yrityksistä on mikro- ja yksinyrityksiä. Vuonna 2025 ensimmäistä kertaa toteutettu mikroyritysbarometri kerää säännöllisesti tietoa yksin- ja mikroyrittäjien tilanteesta, suhdannenäkymistä ja toimintaympäristöstä. Barometrissa on tunnistettu yritysten kasvua ja palkkaamista rajoittavina tekijöinä muun muassa työntekijöiden palkkaamiseen liittyvä byrokratia ja rekrytointiosaamisen puute. **Tarkastuslautakunta kysyy, miten kaupunki huomioi tunnistetut kasvua ja palkkaamista koskevat rajoittavat tekijät yrityksille tarjottavien neuvontapalveluiden kehittämisessä?**

Vuonna 2025 toimialojen taloudelliset tavoitteet toteutuivat, mutta useimmat toiminnalliset tavoitteet eivät valittujen mittareiden perusteella kehittyneet tavoiteltuun suuntaan. **Tarkastuslautakunta kysyy, miten taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen välinen ristiriita on uudella strategiakaudella huomioitu toiminnan kehittämisessä?**

Lappeenrannan kaupungin liikunnan harrastamisen olosuhteita kehitetään tulevana vuosina merkittäväillä investoinneilla. Kunnan tehtävänä on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa. **Tarkastuslautakunta kysyy, miten varmistetaan, että uudet liikuntapaikat palvelevat mahdollisimman laajasti kaikkia kuntalaisia, käyttäjien kustannukset pysyvät kohtuullisina ja kuinka varmistetaan liikuntapaikkojen tehokas myynti ja markkinointi erilaisten tapahtumien käyttöön?**

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon ja esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2025 tilinpäätös hyväksytään ja että kunnan taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2025.

Lappeenrannassa 20.5.2026

LAPPEENRANNAN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Heikki Järvenpää
puheenjohtaja

Marja-Liisa Haapakorva
varapuheenjohtaja

Antti Arminen

Johanna Auranen

Arto Nironen

Tiina Pulkkinen

Tiia Puolakka

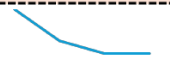

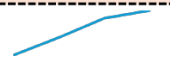

Tommi Seppänen

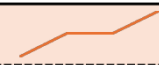

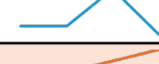
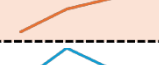

Anna-Maija Sipiläinen

Lappeenranta 2037 -strategian mukaisten toimialojen tavoitteiden toteutuminen 2022-2025

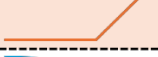

Vuodesta 2022 alkaen toimialat ovat asettaneet valtuustoon nähden sitovat tavoitteensa Lappeenranta 2037 -strategian mukaisesti. Vuosi 2025 oli vuonna 2021 hyväksytyyn strategiaan viimeinen toimeenpanovuosi. Seuraavissa taulukoissa on valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen. Toteutuneiden arvojen värikoodit kuvaavat tarkastuslautakunnan vuosittaista arviointia seuraavasti:

	Kehittynyt tavoiteltuun suuntaan (2022) / toteutui (2023-2025)
	Ei voida arvioida (2022) / ei muutosta lähtötasoon (2023-2025)
	Ei kehittynyt tavoiteltuun suuntaan (2022-2024) / ei toteutunut (2025)

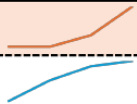
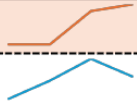

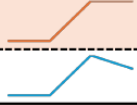
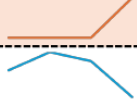
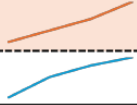

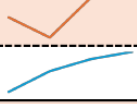
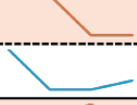

Yhteiset palvelut / kaupunginhallitus - valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2022-2025									
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso		2022	2023	2024	2025	2022-2025
Kasvun kaupunki	Edistämme työllisyyden suotuisaa kehittymistä	Työttömyysaste (%) Tilastokeskus	14,1 (12/2020)	Tavoite	12,2	11	10,5	10	
				Toteuma	11	12,5	14,1	14,5	
Kasvun kaupunki	Vahvistamme Lappeenrannan asemaa Saimaan ympärivuotisena matkailualueena	Rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet Tilastokeskus	332000 (2020)	Tavoite	420 000	420 000	420 000	500 000	
				Toteuma	378 254	382 151	330 729	345 316	
Kestävä kaupunki	Lisäämme asukkaiden luottamusta kaupungin päätöksentekoon	Luottamus-indeksi Kuntaliiton kuntalaiskysely, 1 x/valtuustokausi	2,94 (2020)	Tavoite	2,94	3,15	3,15	3,4	
				Toteuma	2,94	2,94	2,87	2,87	
Kestävä kaupunki	Hoidamme taloutta kestävästi ja vastuullisesti	Kaupungin lainat/asukas, euroa Tilinpäätös	2783 (2020)	Tavoite	3250	2800	2478	3000	
				Toteuma	2477	2465	2453	2414	
Koulutuksen kaupunki	Huolehdimme henkilöstön osaamisen ajantasaisuudesta	Osaamisen kehittämisen yleisarvosana / Henkilöstökysely	4,10 (1-6) (2021)	Tavoite	4,32	4,32	4,4	4,6	
				Toteuma	5,15	5	4,94	4,94	
Koulutuksen kaupunki	Turvaamme yliopiston mahdollisuudet toimia kasvun moottorina	LUT ja LAB opiskelijamäärä Lappeenrannan kampuksella LUT-konsernin antama tieto	8490 (2021)	Tavoite	8790	8790	9370	9 420	
				Toteuma	8 826	9 370	9 964	10 205	

Lasten ja nuorten palvelut - valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2022-2025									
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso		2022	2023	2024	2025	2022-2025
Kasvun kaupunki	Kasvatamme ja koulutamme jokaisen nuoren työelämään	Opiskelevat tai tutkinnon suorittaneet 17–24-vuotiaat (%) Sotkanet	94,9 (2019)	Tavoite	95	95,5	95,5	96	
				Toteuma	95	95	94	94,3	
	Vahvistamme oppilaiden ja opiskelijoiden työelämätaitoja ja yrittäjyyttä	Uniori-puntari (LUT): Voisin toimia yrittäjänä (9.lk)*	3,21/5	Tavoite	3,25	3,25	3,25	3,3	
				Toteuma	3,19	3,2	3,3	3,2	
Kestävä kaupunki	Takaamme turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista Sotkanet/ Kouluterveys	4,1	Tavoite	3,9	3,8	3,8	3,8	
				Toteuma	4,1	7,6	7,6	7	
	Mahdollistamme laadukkaat ja kustannustehokkaat lasten ja nuorten palvelut	Palvelujen nettomenot euroa (deflatoitu)/ 0–17-vuotias	8010	Tavoite	8 010	8 010	8 010	8 010	
				Toteuma	7 777	7 824	7 819	7 792	
Koulutuksen kaupunki	Järjestämme laadukkaat ja vetovoimaiset opetuspalvelut yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten kanssa.	Lukioiden tiedelinjan hakijoiden määrä	50	Tavoite	50	70	60	75	
				Toteuma	50	50	82	43	
	Luomme edellytyksiä lapsen kehitykselle ja oppimiselle varhaiskasvatukseen osallistumisen kautta	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste (%) 1–6 v	80,6	Tavoite	81	83	84	85	
				Toteuma	83,8	85,8	84,5	83,1	

*) Mittareita on vuodesta 2024 alkaen ollut myös "Olen voinut harjoitella koulussa yrittäjälle hyödyllisiä taitoja (9. lk) ja Lukiomittari LUT.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut - valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2022-2025									
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso		2022	2023	2024	2025	2022-2025
Kasvun kaupunki	Asukkaamme ja toimijamme osallistuvat vapaa-ajan palvelujen kehittämiseen	Kulttuurin ja liikunnan osallisuusmittarien keskiarvo TEA viisari	62,5 (19/20)	Tavoite	75	85	90	90	
				Toteuma	82	85	77,5	75,5	
	Kehitämme monipuolisia, houkuttelevia ja hyvinvointia lisääviä vapaa-ajanvietto-mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille	Lipputuotot (milj.euroa)	1,64 (2019)	Tavoite	1,67	1,67	1,67	1,73	
				Toteuma	1,87	1,32	1,32	1,53	
Kestävä kaupunki	Vahvistamme asukkaiden kulttuurista ja liikunnallista elämäntapaa	Palvelujen käyttökerrat (milj.) *	2,49	Tavoite	-	-	2,55	2,62	
				Toteuma	-	-	2,46	2,25	
	Turvaamme kestävät ja kustannus- tehokkaat kulttuuri- ja liikuntapalvelut	Tuottojen osuus menoista (%)	12	Tavoite	12	11,5	11,5	11,5	
				Toteuma	12,1	14,8	12,2	13	
Koulutuksen kaupunki	Koulutamme elinikäisiä kulttuurin ja liikunnan kuluttajia	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, (%) 8. ja 9. luokan oppilaista. Sotkanet / kouluterveyskysely	97	Tavoite	97	97	97	98	
				Toteuma	97	96	96	83	
	Houkuttelemme uusia vapaa-ajan palvelujen käyttäjiä	Palvelujen käyttökerrat (milj.)	2,49	Tavoite	2,54	2,55	2,55	2,62	
				Toteuma	2,21	2,57	2,46	2,25	

*) Mittarina oli vuonna 2022 Elämänlaatunsa (EuroHIS-9) hyväksi tuntevien osuus (%) ja vuonna 2022 tavoite oli 57,5 %, toteuma 56,8 %. Mittari vaihtui v. 2023-2024.

Kaupunkikehitys - valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2022-2025									
Kärki-ohjelma	Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso		2022	2023	2024	2025	2022-2025
Kasvun kaupunki	Lisäämme kaupunkikeskustan elävyyttä ja vetovoimaa	Keskustan kehän asukasmäärä Kaupunkisuunnittelu	16 623 (2021)	Tavoite	16 800	16 800	17 000	17 500	
				Toteuma	16 850	17 302	17 608	17 719	
	Tuemme yritysten kasvua	Kaikkien lappeenrantalaisten yritysten liikevaihto (miljoonaa) Taloustutka	2 353 (10/2021)	Tavoite	2 380	2 380	2 480	2 500	
				Toteuma	2 440	2 481	2 531	2 491	
	Sujuvoitamme rakennusvalvonnan lupaprosessia	Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika päivinä Rakennusvalvonta	35 (2020)	Tavoite	35	35	35	35	
				Toteuma	41	38	38	38	
Kestävä kaupunki	Parannamme Saimaan vedenlaatua	Sunisenlahden veden laatu, näkösyvyys (cm) Ympäristökehitys	250 (2020)	Tavoite	270	270	280	280	
				Toteuma	250	250	280	270	
	Parannamme ilmanlaatua	Ilmanlaatuindeksi keskimääräisesti hyvää Lappeenrannan keskustan, Joutsenon keskustan, Tirilän, Ihalaisen mittauspisteillä (%) Ympäristötoimi	93 (2020)	Tavoite	94	94	94	95	
				Toteuma	90	92	91	87	
	Kehitämme kestävän liikunnan edellytyksiä	Paikallisliikenteen matkustajamäärä (miljoonaa) Liikennejärjestelmä	1,19 (2020)	Tavoite	1,4	1,6	1,8	2,1	
				Toteuma	1,6	1,83	1,96	2,05	
Lisäämme luonnon monimuotoisuutta	Uudet luonnonsuojelualueet Lpr (luonnonsuojeluilalla rauhoitettujen alueiden pinta-ala) Ympäristötoimi	2 047 ha (2020)	Tavoite	+50 ha	+50 ha	+50ha	+50		
			Toteuma	+75 ha	+98 ha	+135 ha	+31 ha		
Koulutuksen kaupunki	Vahvistamme kampusalueen houkuttelevuutta	Kampusalueen asukasmäärä Kaupunkisuunnittelu	720 (2021)	Tavoite	750	740	760	760	
				Toteuma	720	786	824	847	
	Lisäämme ympäristökasvatusta	Biojätteen osuus kiintojen kuivajätteistä (%) Ympäristötoimi	30 (2020)	Tavoite	25	25	22	22	
				Toteuma	25	18,6	18,6	20	
	Lisäämme yhteistyötä alueen koulutusorganisaatioiden kanssa	Yhteishankkeiden lukumäärä Toimiala	15 (2021)	Tavoite	20	20	22	18	
				Toteuma	25	12	20	20	
Ylläpidämme ja kehitämme rakennusvalvonnan henkilökunnan ja päätöksentekijöiden erityisosaamista	Muuttuneet päätökset oikeusasteissa Rakennusvalvonta	0 (2020)	Tavoite	0	0	1	0		
			Toteuma	2	0	1	1		